

ბებბებბებ

140/2
2003

2

დავან გვსენი

„ჩვი-ბი“

თბილისის 161-ე სკოლა, 11-ქმსნი

տնայրոսի 167-յ կուրս. 1 խումբ. կղզմկըչեկու միտղոս ձմեմոյ

մնո Քեկնարմկըո

„menan 2001“

կըոմոյ
քնո Քոմկըո

մնոմ
Քըմկըոմկըո

ნაკადული

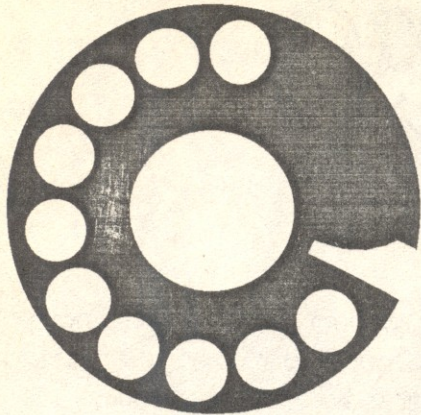
საყმაწვილო ჟურნალი 2003 წ. № 2

ჩვენი ჟურნალი 1904 წელს სასიძვედრეთ მამულიშვილთა მესვეურთაგან დაარსებული პირველი ქართული საცემავილო ჟურნალის ნათესავად გამოდგინდა. მდგვიანებით მას სასულიერო მოღვაწეებსა და „პიბნები“ ეწოდა, 1990 წლიდან კი იგი კვლავ თავისი პირვანდელი სასულიერო გამოცემის სახელით გამოდის.

ნომრის შინაარსი

„ნაკადულის“ საინფორმაციო სააგენტო „ვაჭატი“	2
თქვენ იცით, გიჟებო! (სკორტი)	3
ნომრის სტუმარია თბილისის 186-ე საშუალო სკოლა	4
გიორგი შატაბერაშვილი – მრულე ხის ჩრდილი (მოთხრობა)	6
„ოლოზები“ (მოსწავლეთა შემოქმედება)	9, 25, 30
ლიბილი ლიბილის წილ... (შენზე უძრავი რომ ათენებს)	10
სტუდია, სახელად „რე-მი“	11
ლუგა მესხი (დასამაგისტროებელი სახელები)	12
მსოფლიო კიდით კიდევლე	14
თუ ზღვას ვერს მივუბღვით	15
საკონტროლო წერა თქვენზე “უჩინაჩინის ქული თავზე მსურს რომ მხეროს“.	16
სალომე ჯანელიძე – ნეტავ მართლმ ყლაკავენ ეს მწერები ნემსებს (ბუნების კარი)	18
წუგზარ თორღია – ლექსები (კოეზიის ერთი გვერდი)	20
ვიქტორინა „ჭკუის კოლოფებისთვის“	21
კითხვა-თქვენი, კასუნი-ჩვენი	23
იცი რას ნიშნავს შენი სახელი?	24
ბინდ ღვივარეთ, ბინდ არა	26
სიცილის გაკვეთილი	31
იწილო-გიწილო	32

<p>რედაქტორი მანანა გელაშვილი</p>	<p>მისამართი: 380008, თბილისი, კოსტავას ქ. 14 ტელეფონები: 93-31-81; 93-18-84. ინდექსი: 76157 ფასი 1 ლარი რეგისტრირებულია მთაწმინდის სასამართლოში</p>
---	--

"ნაპერუნი" საინფორმაციო სააგენტო "ფაქსი"

ფინანსური სწავლება ახალი მეთოდით

საქართველოში საფრანგეთის სა-
ელჩოს ინიციატივითა და საქართვე-
ლოს განათლების სამინისტროს
მხარდაჭერით ჩვენი ქვეყნის სკო-
ლებში ფრანგული ენის სწავლე-
ბის ახალი მეთოდი დაინერგება.
იმ ათი სკოლის წარმომადგენლებს,
რომლებმაც უკვე გაიარეს აპრო-
ბაცია, საქართველოში საფრანგე-
თის ელჩმა ქ-მა მირეი მიუსომ და
განათლების მინისტრმა ა. კარტო-
ზიამ ახალი სახელმძღვანელოები,
აუდიო-კასეტები და მაგნიტოფო-
ნები გადასცეს საჩუქრად. მალე
ფრანგულის სწავლების ახალი მე-
თოდის ასათვისებლად საქართვე-
ლოს რვა ქალაქში ფრანგულის მა-
სწავლებლებისთვის მოსამზადებელი
სემინარები ჩატარდება. უახლოეს
მომავალში კი, ჩვენი ქვეყნის სკო-
ლებში ფრანგულ ენას საფრანგე-
თში შემუშავებული ახალი „Bien
joue-1“-ს მეთოდით შეისწავლიან.

თიკა ჯაგუნიას და ჩანსნიჟოვის ენები

სულ მალე ესტრადის პატარა
ქართველი ვარსკვლავი თიკა ჯა-
გუნიას და რუსული შოუ-ბიზნე-
სის ერთ-ერთი საუკეთესო წარმო-
მადგენელი ვლადიმერ პრესნიაკოვი
დუეტს ჩაწერენ. საგანგებოდ ამ დუ-
ეტისთვის შექმნილი სიმღერის მუ-
სიკისა და ტექსტის ავტორი თა-
ვად ვლ. პრესნიაკოვი გახლავთ. სი-
მღერა თიკას ასაკისა და შესაძლე-

ბლობების გათვალისწინებით იქმნე-
ბოდა. რუსმა მომღერალმა თავისი
პარტია უკვე ჩაწერა და ახლა რიგი
თიკაზეა, რომელიც ერთდროულად
უცნობთან ერთად კიდევ ერთ დუ-
ეტზე მუშაობს.

საბურთის მე-2 სკოლა 125 წლიანა

სამუშაოებმა საზეიმოდ აღნი-
შნეს ქალაქის დავით კაკიაშვილის
სახელობის მე-2 სკოლის 125 წლი-
სთავი. საიუბილეო ზეიმი სკოლაში
მემორიალური კუთხის გახსნით და-
იწყო. აქ წარმოდგენილ დაფებზე
ჩამოთვლილები არიან სკოლაში
სხვადასხვა დროს მოღვაწე რესპუ-
ბლიკის დამსახურებული მასწავლე-
ბლები და სკოლის სახელოვანი კუ-
რსდამთავრებულები. ცალკე დაფა
იუწყება, რომ პირველი ზარი სკო-
ლაში XIX საუკუნის მეოთხე მე-
ოთხედში დაირეკა და რომ სკო-
ლის პირველი მასწავლებელი ცნო-
ბილი საზოგადო მოღვაწე ალექსან-
დრე ნათაძე ყოფილა. ზეიმმა რეი-
ნიგზის კლუბში გადაინაცვლა. მი-
საღმებებს, კონცერტს, მოგონებებს
ღირსების ორდენებითა და მედლე-
ბით დაჯილდოებული პედაგოგები-
სთვის ამ მაღალი ჯილდოების გა-
დაცემის ცერემონიალი მოჰყვა.

კონკრეტული შედეგები

დაჯამდა გასულ შემოდგომამზე
შეფასებისა და გამოცდების ერო-
ვნული ცენტრის მიერ 9-10 წლის
ბავშვებისათვის დაწერილი საუკე-
თესო პროზაული ნაწარმოებების გა-

მოსავლენად გამოცხადებული ლი-
ტერატურული კონკურსის შედე-
გები. კონკურსის მიზანი იყო ისეთი
ახალი ნაწარმოებების მოძიება, რო-
მლებიც IV კლასის სახელმძღვა-
ნელოებში წარმოდგენილი ტექსტე-
ბის ადეკვატური იქნებოდა. ჟიურიმ
საუკეთესოდ კონკურსზე წარმოდგე-
ნილი ცხრა ნაწარმოები ცნო: და-
ვით ჯავახიშვილის – „ქუჩაში მო-
სმენილი საუბარი“, „პატარა ბე-
დუნის ოცნება“, „თაგვების ფე-
ხბურთი“, ნუგზარ შატაიძის – „და-
ბადების დღე“, „თრთვილი“, ზაზა
აბზიანიძის – „წითელკუდა“, „კო-
სტა-ბრაუო“, ირაკლი სამსონაძის
– „მარიამის სიზმარი“, ნინო ბა-
ლანჩივაძის – „მეფის საფლავთან“. კონკურსის მონაწილე მოსწავლე-
თაგან კი უმაღლესი შეფასება და-
იმსახურა თბილისის 94-ე საშუ-
ალო სკოლის მოსწავლის სალომე
ჯანელიძის ზღაპარმა „როგორ გა-
უჩნდა ჭია-მაიას წინწყლები“. სა-
ლომეს გარდა კონკურსში მონაწი-
ლეობდნენ: მიხეილ აბულაძე (ბა-
ღდადის რ-ნი, სოფ. ობჩის მე-2
საშ. სკოლა), ანა კამლაძე (ქუთა-
ისის 38-ე საბაზო სკოლა), ვიკა
ჩუხუა და ლუის თირქია (ზუგდი-
დის რ-ნი, სოფ. ჭაქვინჯის საშ.
სკოლა), დავით ლაჭყვიანი (ქუთა-
ისის მე-10 სკოლა), ცოტნე კვეტე-
ნაძე (ზესტაფონის დამოუკიდებელი
სკოლა „ანაბასისი), თამარ წერე-
თელი, ანა ლლონტი, ნათია წილო-
სანი (ლანჩხუთის მე-4 საავტორო
სკოლა).

თქვენ იცით, ბიჭებო!

ამას წინათ თბილისში ამხანაგური შეხვედრების ჩასატარებლად ჩამოსული ზუგდიდის ბავშვთა საფეხბურთო კლუბ „ოდიში 2001“-ის წევრები მატჩებს შორის შუალედში მწვრთნელებმა „ლოკომოტივის“ სტადიონზე წაიფიანეს დასათვალისწინებლად. „აუკ, ბიჭო, ერთხელ მაინც რომ გვათამაშა ასეთ სტადიონზე!“ – იმატრეს მსოფლიო სტანდარტების დონის სტადიონის დანახვამ პატარა ფეხბურთელებმა. ეჭვი არ არის, ყველა თუ არა, მომავალში ბევრი მათგანი აუცილებლად ითამაშებს და არა ერთხელ, ამ სტადიონზეც და სხვა ქვეყნების საფეხბურთო მინდორებზეც. ამის საწინდარია ამ ბიჭების მონდობა, ნიჭიერება, შრომისმოყვარეობა ერთი მხრივ და მაღალკვალიფიციური მწვრთნელების სწორად აგებული მუშაობა მეორე მხრივ, და რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, ის ზრუნვა, რომლითაც გარემოცულია „ოდიში 2001“.

გაფიქვრდებით და საფეხბურთო კლუბის გახსნა ზუგდიდელებს ამჟამად მოსკოვში მცხოვრებმა ქალბატონმა ბაბუცა ქარდავა-ძამაძემ შესთავაზა და დახმარებაც აღუთქვა საკუთარი სახელითაც და მოსკოვში მოღვაწე თავისი შვილებისა და შვილიშვილების სახელითაც (წარმოშობით ზუგდიდელი ქ-ნი ბაბუცას ოჯახი აფხაზეთიდან არის) ცხადია, იდეა მოიწონეს, ხოლო ქალბატონმა ბაბუცამ და მისმა ოჯახმა, კერძოდ, მისმა შვილიშვილმა ბატონმა ლამა კვალიფიციენტმა თავისი სიტყვა უყოყმანოდ შეასრულეს და სულ მალე 2001 წლის მარტში კლუბი „ოდიში 2001“ შეიქმნა. საფეხბურთო ტრადიციებით ცნობილ ზუგდიდში სპორტის ამ სახეობით გატაცებულ ბიჭებს რა გამოუდევს, მწვრთნელებმა მათ შორის ყველაზე პერსპექტიულები ამოარჩიეს და სულ მალე 10-15 წლის ფაწვილები გერმანიაში ნაჭყებიას, ოთარ თუბერიძის, ელგუჯა ქობითაძის, ზაალ ბულიას, გიორგი კალანდას ხელმძღვანელობით შეუდგნენ ინტენსიურ წვრთნას. „ოდიშელები“ კვირაში ხუთჯერ

ამხანაგური იქნებოდა ეს, საკონტრალო თუ ოფიციალური სატურნირო მატჩები. თავიდან ამის შესაძლებლობა არ იყო, მაგრამ პირველ რიგში საფეხბურთო სკოლის დირექტორის და „ოდიში 2001“-ის ვიცე-პრეზიდენტის რაფიელ ფარცხანიას წყალობით, გუნდს საქართველოში მიმდინარე სხვადასხვა ტურნირში მონაწილეობის შესაძლებლობაც მიეცა და ამა თუ იმ რაიონის თანატოლებთან შეხვედრისაც. წელს იანვარში ზუგდიდელები მარნეულის რაიონის სოფელ წვრეთელში საფეხბურთო სკოლის გახსნაზე იყვნენ მიწვეულები. „ოდიშის“ მოთამაშეები სკოლის პრეზენტაციასაც დაესწრნენ და ამხანაგური შეხვედრებიც ჩატარეს. თანატოლ მასპინძლებთან უმცროსმა ოდიშელებმა გაიმარჯვეს, უფროსი ასაკის გუნდები კი მშრალი ფრთი დაემყოფილდნენ. „ოდიშის“ შესვეურებმა გუნდების თბილისში ყოფნით ისარგებლეს – ზუგდიდელი ფეხბურთელები მიხეილ მესხის სახელობის საფეხბურთო კლუბ „აეასას“ თანატოლებს ეთამაშნენ, მეორე კი „ლოკომოტივის“ კლუბ „ლოკოს“ და „შეარდვის“ ბიჭებს. ამ შეხვედრებმა ბევრი რამ დანახვა მწვრთნელებსაც და მათ აღსარდელებსაც. ახლა კლუბში იმ ხარკებზე მუშაობენ, თანატოლებთან შეხვედრისას რომ შეამჩნიეს მწვრთნელებმა, ტენივის სრულყოფაზე, ბრძოლისუნარიანობაზე ამახვილებენ ყურადღებას და მომავალი შეხვედრებისთვის ემზადებიან. კვლავ კვირაში ხუთჯერ ვარჯიშობენ, კვლავ ოფლს ღვრიან და ფეხბურთის მაღალ მწვერვალზე ოცნებობენ.

მაგრამ დღეს უკვე ყველასთვის ცხადია, რომ თუ გუნდს, მოთამაშეებსა და მწვრთნელებს მატერიალურად არავინ ეხმარება, შეიძლება ფეხბურთელის ნიჭი ნიჭად დარჩეს, მწვრთნელის გარჯა გარჯად, ორივეს ოცნება კი ოცნებად. საბუნდობლოდ, „ოდიში 2001“-ის ფეხბურთელებს თანამემამულემ ბატონმა ლამა კვალიფიციენტმა იტვირთა და, როგორც კლუბის ვიცე-პრეზიდენტი ამბობს, თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ბატონი ლამა რომ არა, ეს კლუბი არ იარსებებდა. ამ ჭეშმარიტმა მამულიშვილის, კეთილშობილი პიროვნების სპონსორობის წყალობით „ოდიში 2001“-ის ფეხბურთელები უზრუნველყოფილები არიან სპორტული ფორმებით, ბურთებით, სხვა საჭირო ინვენტარით, მწვრთნელები კი ხელფასებით. ბატონ ლამას თანადგომა და მხარდაჭერა არც შემდგომში დააკლებთ ოდიშელებს. იგი მათ საკუთარი საწვრთნელი ბაზის აშენებასაც ჰპირდება და ეჭვი არ არის, რომ ამ თავის დაპირებასაც პირნათლად შეასრულებს.

„ოდიში 2001“-ს ზრუნვა არც მშობლების მხრიდან აკლია. თამაზ რიგვაკა, ზენა შინია და სხვები ყოველთვის ცდილობენ შეიძლებისდაგვარად დაეხმარონ კლუბს. მხარში უდგას „ოდიში“ ზუგდიდის განათლების განყოფილებაც. ისე რომ დამხმარე და გულშემატკივარი კლუბს ნამდვილად ბევრი ჰყავს.

ვარჯიშობენ, ბევრ ოფლს ღვრიან, სწავლობენ ბურთის ფლობას, მოწინააღმდეგის გვერდის ავლის ხელოვნებას, ეხიარებიან კომბინაციური თამაშის, ტაქტიკის ანაბანას. იმავე დროს კი მათთვისვე შეუმჩნეველად ეს ბიჭები პიროვნებებად ყალიბდებიან, სწავლობენ თანადგომას, ურთიერთგაგანას, ვაჟკაცობას, იძინენ დასახული მინდის მისაღწევად აუცილებელ ჩვევებს.

პირველივე წელს „ოდიშის“ უფროსმა, 1986 წელს დაბადებულმა გუნდმა მიხეილ მესხის სახელობის თასის გათამაშების რეგიონალურ ეტაპზე პირველი ადგილი დაიკავა, თუმცა შემდგომ ეტაპზე ნახევარფინალში თბილისის „დინამოს“ თანატოლებთან დამარცხდა. 1987 წელს დაბადებულმა „ოდიშელებმა“ სლავა მეტრეველის თასის გათამაშებაში იმარჯვეს და სამეგრელოს რეგიონში პირველ ადგილზე გაუდინნენ. 1988 წელს დაბადებულმა ფეხბურთელებმა ვიტალი დარასელას სახელობის თასის გათამაშებაში იასპარეზეს წარმატებით. (III ადგილი) მათზე ერთი წლით უმცროსებმა კი ნოდარ ახალკაცის სახელობის ტურნირში (III ადგილი).

თქვენ იტყვით, მესამე ადგილი რა დიდი წარმატებააო, მაგრამ ნუ დაგაიწყებებთ, რომ „ოდიში 2001“, როგორც თავად კლუბის სახელწოდება მიგვანიშნებს, მხოლოდ მეორე წელია არსებობს და ამ მოკლე ხანში გუნდების ასეთ ღონეზე მომზადება სწორედ რომ დიდი წარმატებაა.

გარდა საწვრთნელი ვარჯიშებისა, ფეხბურთის ნებისმიერი გუნდისთვის სათამაშო ფორმის შესანარჩუნებლად მომზადების დონის, თითოეული მოთამაშის მზადყოფნის შესამოწმებლად, მწვრთნელის ტაქტიკური ჩანაფიქრის გამოსაცდელად, გამოცდილების შესაძენად აუცილებელია ამხანაგური შეხვედრები. ზუგდიდელებს ძალიან სჭირდებათთ დათ გასვლითი თამაშები,

ახლა ვერა თავად ფეხბურთელებზე და მათ მწვრთნელებზე. წინ დიდი ასპარეზია გადმოლილი და იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ეს ბიჭები ააღორძინებენ ბოლო ხანებში ჩამკვდარ ქართული ფეხბურთის ბრწყინვალე ტრადიციებს, თავსაც ისახელებენ, მწვრთნელებსაც ასახელებენ, საკუთარი გუნდის შესვეურებასაც და სამშობლოსაც. გახსოვდეთ, ბიჭებო ქვეყანას, ხალხს სპორტული გამარჯვებებიც ძალიან სჭირდებათ!

ეხოზბრივი ძაღისსმევიო ყველაფეის მივალწვი

წოზრის სტუპარია თვიღისის 186-ე საშუალწო სწოლა
გვესაუბრება სწოლის ღირეპტორი ძალბატონი ნანა გარღაფსამ

-ქალბატონო ნანა, თქვენი სწოლა შეიღლება ითქვას, ერთეოთი ყველაზე ახალგაზრდაა ქალაქში, ისევე, როგორც დიდი დიღომი, უბანი, რომელშიც ის მღებარეობს და მგონი, თავად თქვენც არცთუ ისე დიდი ხანია ამ სწოლის დირექტორი ბრძანღებით.

-ღიაზ, 186-ე სწოლა სხვებთან შეღარებით ახალგაზრდაა, იგი 14 წლის წინათ გაიხსნა. მისი პირველი დირექტორი ავთანღიღ ბუხჩაშვილი გახლღათ, მოგვიანებით იგი აწ განსვენებულმა თამაზ გამსახურღიამ შეცვალღა, რომელსაც სწოლის მთელი კოლექტივი დღემღე მისტირის და დიდი პატივისცემითა და მოწიწებით იხსენებს - იმღენად კარგი პიროვნება და ხელმღღვანელი ყოფიღა. მე სწორედ ბატონი თამაზის შემღევე, 1998 წელს დამნიშნეს აქ დირექტორად.

ბამ, მაგრამ თამამად შემიღღია ვთქვა, რომ ყველასთან კარგი ურთიერთობა მაქვს.

-როგორი მასწავლებლები და-

ენისა და ლიტერატურის თამრიკო ხმელიძე, ქართული ენისა და ლიტერატურის ლია მამულაშვილი, ნათელა ჯოხაძე, თამარ წამღაიძე. (ეს უკანასკნელი სასწავლო ნაწილის გამგეც გახლავთ), სხვები. საუკეთესო პეღაგოგები გვეაღს დაწყებით კლასებში, ეს იქიღანაც ჩანს, რომ ბოლო 3-4 წელია დიდი დიღმის სწოლებში პირველკლასელთა ნაკლებობაა, ჩვენ კი ყოველ წელს სამ პირველ კლასს ვაკომღლექტებთ.

-უცხო ენებიღან აღბათ თქვენი თანაც ძირითადად ინგლისური ისწავლება?

-ინგლისურიც და გერმანულიც, ჩვენთან უცხო ენების გაღრმავებული სწავლებაა. ამ საქმეს გერმანული ენის სპეციალისტი ქეთინო ჩიქოვანი

რად. მანამღე 20 წელი 67-ე სწოლაში ისტორიის მასწავლებელი გახლღით. ამ აღამიანის ხსოვნა კიღევე უფრო დიღ პასუხისმგებლობას მავალებღა და, გამოგიტყღებით, ერთგვარი რიღით შემოგაბიჯე აქ, ვღელავღი, არ ვიცოღი, როგორ შემხვღებოღნენ პეღაგოგები ასეთი ხელმღღვანელის შემღევე.

საბეღნიეროღ, ჩვენ აღვიღად გავუგეთ ერთმანეთს. მე პირველივე დღიღან ვცდიღობღი ის ჯანსაღი ატმოსფერო, ის თბიღი და იმავღროულად საქმიანი ურთიერთობა შემენარჩუნებინა, ჩემ აქ მოსვლამღე რომ სუფევეღა. არ ვიცი, რამღენად შემიწყო ხელი ჩემმა პუმანურმა ბუნე-

გზღვნენ?

-შესანიშნავი! შესანიშნავი მასწავლებლები გვეაღს, თქვენ წარმოიღგიენთ, მათგან 18 უმაღლესი კატეგორიისა - ამღენი ერთ სწოლაში კი არა, შეიღლება ქალაქის ერთ რაიონშიც კი არ იყოს. მოსვლის დღიღანვე გამაოცა აქაურმა გაკვეთილებმა. არასღროს დამავიწყღება ქიღიის მასწავლებლის ლირა შარმიაშვილის არაჩვეულებრივად საინტერესო გაკვეთილი „ელემენტების პოღიუმი“, რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის მაგული გვარამიღის გაკვეთილი. მერე და მერე დავრწმუნღი, რომ სხვა მასწავლებლებიც ასეთივე ძღიერები არიან: რუსული

ხელმღღვანელობს. ჩვენმა ბავშვებმა ჩვეულებრივი პროგრამით გათვალისწინებულზე ბევრად ღრმად იციან ინგლისური თუ გერმანული ენა, ისინი კლასიკოსთა ნაწარმოებებსაც თამამად კითხულობენ, შეუღღიათ ღონისძიება თავიღან ბოლომღე უცხო ენაზე წარმართენ. ყოველ წელიწადს ჩვენი ორი მოსწავლე მაინც მიღის აშშ-ში სასწავლებლად და იქ მათ ენის ცოღნასთან დაკავშირებით არავითარი პრობლემები არ ექმნებათ. ცხადია, ყოველივე ეს უწინარესად ჩვენი მოსწავლეების დამსახურებაა. სწოლაში ინგლისურის ჩინებული სპეციალისტები გვეაღს, მათ შორისაა ნანა თოფურია, რომელიც განათლე-

ბის ამერიკული საბჭოს მიერ ორი კომპიუტერთი, ქსეროქსითა და მეოთხური ლიტერატურით დაჯილდოვდა. ნანა მასწავლებლის ამ გამარჯვების წყალობით ახლა სკოლაში საუცხოო ინგლისური ენისა და ლიტერატურის კაბინეტი გვაქვს. ასეთივე შესანიშნავი პედაგოგი და სპეციალისტია დარეჯან გურასაშვილიც, მოგეხსენებათ, იგი მოძღვრალიცაა და თავის გაკვეთილებზე საუცხოოდ იყენებს სიმღერას, ისე რომ დარეჯან მასწავლებლის ინგლისურის გაკვეთილები ყოველთვის საინტერესო და ხალისიანია და ბავშვებიც ადვილად ითვისებენ ენას. მაღალ დონეზე ისწავლება გერმანული ენაც. ჩვენთან ხშირად მოდიან უცხოელი და მათ შორის გერმანელი სტუდენტები. ისინი ესწრებიან გერმანულის გაკვეთილებს, მოსწავლეთა ძალებით დადგმულ სპექტაკლებს გერმანულ ენაზე და ყოველთვის გაკვირვებულები და აღტაცებულები რჩებიან ჩვენი მასწავლებლების მაღალი პროფესიონალიზმით და მოსწავლეთა ცოდნით.

უცხო ენების გაღრმავებული ისწავლება იმას როდი ნიშნავს, რომ დანარჩენ, თუნდაც ტექნიკურ საგნებს ნაკლები ყურადღება ექცევა ან მათი სუსტი სპეციალისტები გვაყავს. ჩვენი იზო ჩარგეიშვილი, რუსუდან ფრუიძე, მადონა ჯავახიშვილი, ავთო გოგოლაძე შესანიშნავი მასწავლებლები არიან.

უფროსი სასწავლო ნაწილის გამგე მზია კორძია, სასწავლო ნაწილის გამგეები თამარ წამალაძე და ქეთევან ჩიქოვანი, დაწყებითი კლასების სასწავლო ნაწილის გამგე ლალი ხარაშვილი, დირექტორის მოადგილე სამეურნეო დარგში მერაბ ბაკურაძე – ეს ის ბირთვია, რომელიც ყოველთვის საიმედო დასაყრდენ ძალად მეგულება და მჯერა, რომ თითოეული ჩვენგანის ერთობლივი ძალისხმევით ყველა ამოცანას გადავჭრით.

სკოლაში ტრადიციულად ტარდება სხვადასხვა შემეცნებითი თუ გასართობი ღონისძიებები: სამობაო ზეიმი, კონცერტები, თეატრალიზებული ზღაპრების წარმოდგენები და სხვ. ბუნებრივია, ზღაპრებით ძირითადად

უძეცროსკლასელები არიან გატაცებული, ხოლო ამ საქმეს ეკა ლომითიძე ხელმძღვანელობს. მის მიერ განხორციელებული ყოველი დადგმა ისეთი დონისაა ხოლმე, რომ პროფესიული რეჟისორის ნამუშევარი გეგონებათ. გაზაფხულსა და შემოდგომაზე მოსწავლეები ხშირად დაგვეყავს ექსკურსიაზე.

სკოლის შენობაში პირველ საერთულზე ეკლესია გვაქვს, მისი მოძღვარი მამა დავითი ღვთისმსახურებასაც აღასრულებს და რელიგიის გაკვეთილებსაც უძღვება.

-ქალბატონო ნანა, თქვენს სკოლაში რუსული სექტორიც არის, ბევრი მოსწავლეა ამ სექტორზე?

-მთელ დიდ დილოში რუსული სექტორი მარტო ჩვენს სკოლაშია და შეიძლება ითქვას, რომ უბნის თითქმის ყველა რუსულენოვანი სასკოლო ასაკის ბავშვი ჩვენთან სწავლობს, თუმცა კონტინგენტს დიდი არ ეთქმის, თითო კლასში 9-15 მოსწავლეა. აქვე მინდა დიდი მადლობა გადაუხადო ქალაქის განათლების განყოფილებას, პირადად მ. სტურუას, რომელიც ხელს უწყობს მცირეკონტინგენტთან კლასებს და ყოველთვის ზრუნავს მათ დაფინანსებაზე.

-თქვენი სკოლა საკმაოდ დიდი უნდა იყოს, ამას ისიც ემატება, რომ დიდი დილოში საკმაოდ მოშორებული რაიონია, პლუს ქვეყანაში არსებული საერთო ეკონომიკური თუ სოციალური მდგომარეობა, სხვაც ბევრი რამ, და ალბათ, ბევრი სიმწველე გზვდებით მუშაობაში?

-სკოლაში 44 კლასი და 1158 მოსწავლეა, 1158 სხვადასხვა ხასიათის, მონაცემების, მისწრაფებების, სულიერი აღნაგობის ბავშვი და თითოეული მათგანის პიროვნულ „მეს“ სწორედ სკოლაში სწავლის წლებში ეყრება საძირკველი, აქედან იწყება ის ცხოვრებისეული გზა, რომლითაც თითოეულმა მათგანმა უნდა იაროს. ამ გზაზე გასასვლელად კი ჩვენ უნდა მოვამზადოთ ისინი. 186-ე სკოლის კოლექტივის ყოველ წევრს დიდი ხანია გათავისებულები აქვს ამ მოვალეობის უდიდესი მნიშვნელობა და საკუთარი პასუხისმგებლობის შეგნე-

ბით, ბავშვების დიდი სიყვარულითა და ერთგულებით ემსახურება მას.

მინდა გითხრათ, რომ ბედნიერი ვარ, რომ მასწავლებლების სახით ერთგული თანამოაზრეები მყავს და მწამს, რომ მათი მხარში დგომით ბევრს გავაკეთებთ და სწავლების რეფორმის პროცესებსაც წარმატებით დავაგვირგვინებთ. მაგრამ მატერი-ალურ-ტექნიკური ხასიათის სიძნელებებს ვერც ჩვენი ერთსულოვნება შეულის და ვერც მასწავლებელთა მაღალი პროფესიონალიზმი. სკოლის შენობაში დღიდან მისი აგებისა კაპიტალური რემონტი არ ჩატარებულა და მცირე თუ სერიოზული დაზიანებები პრობლემებს გვიქმნის. ყველაზე დიდი პრობლემა კი სასწავლო კორპუსის მრგვლოვან გადახურვასთან არის დაკავშირებული. წვიმიან ამინდში მეოთხე სართულზე მუდმივად ჩამოდის წყალი, სახურავის ნაწილ-ნაწილ შეკეთება არაფერს იძლევა, გვესმის, რომ შენობის ხელახლა გადახურვა დიდ სახსრებთან არის დაკავშირებული, მაგრამ რაც უფრო გაჭიანურდება სარემონტო სამუშაოები, მით უფრო მეტი გასაკეთებელი იქნება. გვპირდებიან, რომ მოგვხელდავენ და ვნახოთ... ჯერჯერობით კი თუ რამის შეკეთებას, შექენას ვახერხებთ, ისევე ჩვენი გარჯითა და მშობელთა შემოწირულობებით.

ჩვენი უბნის თავისებურების გამო აქ ყველანი – მოსწავლეებიც და მასწავლებლებიც ერთმანეთის ნაცნობები, მეზობლები ვართ და ამდენად ყველანი ვალდებული ვართ პირნათელნი ვიყოთ ერთმანეთის წინაშე.

-სკოლის გარდა სადმე თუ მონდომებდით მუშაობას?

-სკოლა ის სამყაროა, რომლითაც ვცოცხლობ, სხვა სამუშაოზე ჩემი თავი ვერც წარმომიდგენია. იცით, მე ჩემს თავს ჯარისკაცს ვადრი, სულ მზადყოფნაში, სულ შემართული ვარ. დილის რვა საათიდან, გვიან საღამომდე სკოლაში ვარ. ეროვნული სკოლა საქართველოში ჯერ კიდევ ჩამოყალიბების პროცესშია და თითოეულ ჩვენგანს, განათლების ყველა მუშაკს დიდი ძალისხმევა გემართებს ამ პროცესის წარმატებით დასაგვირგვინებლად.

მრუდე ხის ჩრდილი

მოთხრობა

"მე ვრის მიძღვრეს ასრცილონს მრყოცინს ხისას განმართვად..."

ცხოვრება მშვენიერებისა თაბარისი

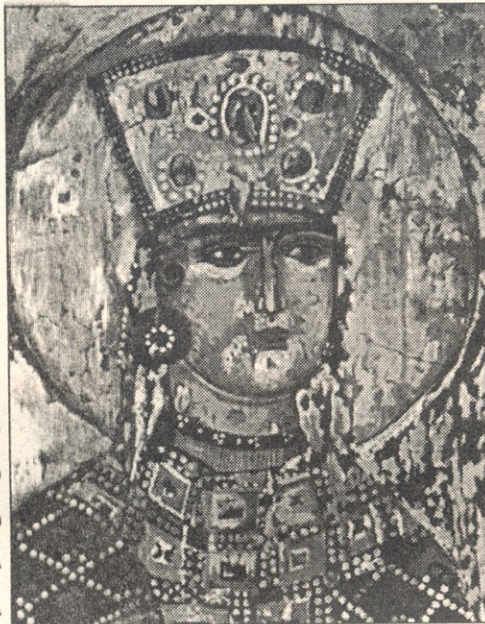
ქერა ვაჟკაცი შუბლით მიყრდნობოდა ხეს, მალვით გასცქეროდა ტყის პირად ჩრდილში მსხდომ მთიბავეებს. მთიბავეები სამხრობდნენ, ისვენებდნენ, ლალობდნენ.

მკერდიც მიანდო ხეს. ამოიხრა, შვიდი დღეა ებრძვის შიმშილს. გუშინ მზე რომ გადაიხარა და მთიბაენი წავიდნენ, ფარულად გამოვიდა ტყიდან. ხის ძირას მზეზე გაფიცხებული ხშიადის ორიოდ ნატეხი ეგდო, ფრინველნი დასეოდნენ. შეუტია და გააფრთხო. ახალი ხაზვის რამდენიმე მწვანე ფოჩიც იპოვა. ხარბად შეჭამა მცირე ნაშოვარი და ხევში ავიდა. ხარივით დაეწაფა წყაროს.

ეს იყო და ეს... შვიდ დღე-ღამეში მხოლოდ ერთხელ.

მალე თიბვასაც მორჩებიან მთიბაენი და მათთან ერთად გაქრება მათი ნასუფრალიც. შერჩება იგი ამ ხრიოკს. იმედი კი არსაიდან არი. ყველანი შემოეფანტნენ, გაგზავნილი ბიჭებიც აღარ გამოჩნდნენ, მათაც უღალატეს განდგომილს.

უნდა ილონოს რამ. ხეს მოსცილდა, მთიბავებთან მისვლა გადაწყვიტა.

მიიპატიჟებენ, დანაყრდება, ღონეს მოიკრებს და შემდეგ გზაც გამოჩნდება. უხმოდ გადალახა ტყის პირი, თავს წაადგა სამხრად მსხდომ გლეხებს.

მთიბავეები შეკრთნენ, ჭაბუკი უნებურად ფეხზე წამოხტა. მოხუცმა გლეხმა ახედა უცხოს, დააკვირდა: პირთან მიტანილი ლუკმა ხელში შერჩა. შემოთოდა, იცნო მოღალატე გუზან... ნამგლისკენ გააპარა მარჯვენა, მაგრამ სძლია რისხვას, საღამზე უპასუხა და წამოიწია.

მოსული იდიმებოდა. მის

ჭროლა თვალეს სისხლი მოსწოლოდა. იდუმალი ტანჯვის ჩრდილი შენიშნა გამოცდილმა თვალმა ამ გადიმებულ სახეზე. დაკვირვებით ახედა ბრგე ვაჟკაცის გაბურძგნულ ქერა თმასწვერს და ფეხზე წამოდგა. — მობრძანდით, მშვიდობამც მოგეტანოს!

ლოდზე ჩამოჯდა მოსული, ტყეში წანწალით შემოგლეჯილი ჩოხის კალთები მალვით მუხლებზე ჩაიკეცა და მწვანეზე გაშლილ მცირე სუფრას დაახედა.

— ნადირმა გამომიტყუა, ვდიე, ამხანაგს ავცდი... ხევს ჩამეხვეწა წყეული, კვალი დაკვარგე... მომწყურდა, წყაროს ვერსად მივაგენ და, ის იყო, თქვენც დაგინახეთ...

დაბნევით ამბობდა მოსული და მწვანეზე გაშლილ ქერის პურებს, კალმახის ნარჩენს და ახალ მწვანე უფრო დასცქეროდა, ვიდრე წყლის კოკას, იქვე, ფეხბთან.

— თუკი იკადრებთ...

წამოიძახა მოხუცმა მთიბავმა, კოკას დასწვდა, პირი მოუქცია და მიაწოდა სტუმარს, რომელსაც, თუმცა წარჩინებულის ტანისამოსი ეცვა, მაინც ყაჩაღს უფრო ჰგავდა, ვიდრე მონადირეს.

— იქნებ სამხარზეც დაგვეწვიოთ?

სტუმარმა თაფლისფერ უღვაშებზე ხელი გადაისვა, დანამული წვერი ჩამოიწმი- ნდა და სუფრას დახედა:

—დილას კარგად გიახე- ლით...

ჩაიბურტყუნა და ხელი უნებურად გაექცა სუფრი- სკენ. ხარბად ჭამდა, ცივ წყალს აყოლებდა და მა- ლვით აკვირდებოდა მოხუ- ცის გამომცდელ თვალებს.

—სადაური ბრძანდებით, ბატონო?

სტუმარმა წაუყრუა. პურს დასწვდა.

—თქვენ ვისი ყმანი იქნე- ბით? ბევრი მივლია, მაგრამ ეს აღგილები უცხოა ჩე- მთვის.

—მცირეჯვრელები გახლა- ვართ. თუ მცირესაც შე- იცდით, თიბვას მოვრჩებით და ამაღამ ჩვენი სტუმარი იყავით, დაგზვდებით...

შეპარვით ამბობდა მო- ხუცი და თვალს არ ამო- რებდა ქერა დეეკაცის ხე- ლების მოძრაობას დაცარი- ელებულ სუფრაზე.

„უნდა ჩამიბყუოს ბებე- რმა... თამარის ძაღლთაგანი იქნება, — ფიქრობდა გუზანი, — ცბიერი თვალი აქვს, ხომ არ მიცნო?“

თან მწვანაილს ახრამუნე- ბდა. თვალები დაეწმინდა, თითქოს გამხიარულდა კი- დეც. თვალი თვალში გა- უყარა მოხუცს, შემდეგ გა- ნზე მორიდებით მდგარ ჭა-

ბუკს ახედა.

—მაღლობთ, არ მცალია, პარასკევს მეფეს უნდა ვე- ახლო თბილისს. სამური სა- ქმე მაქვს, გზას გაგუდგები.

—მეფე ვარძიას დგას, ბა- ტონო, მოკლე გზით გადა- გიყვანთ ხვალვე.

გულწრფელი წამოძახი- ლით დაასწრო ჭაბუკმა მო- ხუცს. პირქუში მზერა შე- აგება მოხუცმა შვილიშვი- ლის ნათელ თვალებს. თვალი შეასწრო სტუმარმა. ტუჩზე იკბინა, ფეხზე წა- მოდგა.

—უკეთესი, თუ მეფე ვა- რძიას დგას, აცდენით მო- ვნახავ, აქვე იქნებიან სა- დმე, და ერთად მივეახლე- ბით... მშვიდობით!

სანამ ტყეს მიაღწევდა, რამდენჯერმე მიიხედა უკან, თითქმის მირბოდა. ბოლოს ტყეს მისცა თავი, გაუჩინა- რდა.

—რეგვენო, რას გა- აფრთხე? მეფეს რად ახსე- ნებდი!

ხელები უთრთოდა მო- ხუცს, ცახცახებდა. ჭაბუკი განცვიფრებული შეჰყურე- ბდა პაპას.

—ვინ იყო?
—მოლალატე, ავაზაკი... მე- ფის და სამშობლოს მტერი — გუზანი.

აილეწა ჭაბუკი, ნამგალს დასწვდა.

—დავედვენოთ...
მოხუცმა ფეხი დაადგა ნა-

მგლის ტარს.

—გუზანს არ იცნობ, ვთხოვ- რია...

—ორნი ვართ!

—ცოცხლად უნდა შევი- პყროთ, ვაჟო, მეფეს მივგვა- როთ... გადირბინე, მთიბა- ვნი აშალე. ტყეს შემოჰფინე, ფრთხილად მოჰყეთ. მე თავს დაუუვლი, ბერისხე- ვთან ჩაუუჯდები. სხვა გზით ვერ წავა. თუ წავა და, თა- მარის სპას წააწყდება.

ჭაბუკი თავქვე დაეშვა. მოხუცმა ჩოხის კალთები აიკეცა, ნამგალს დასწვდა და მგლური ნაბიჯით გა- დაჭრა ხევი.

გუზანს შორიდან ფრთხილი ფაჩუნი მოესმა. ყოველი მხრიდან ერტყმოდა ეს ხმა, მღვერის ფრთხილი ნაბიჯის ხმა. წვიმის წვეთი რომ დაეცემა გამხმარ ფო- თოლს, მას ჰგავდა ეს ში- შის აღმძვრელი ჩქამი, ელდას იწვევდა, გარბოდა გუზანი.

მწუხრზე ახალი მთვარე დაიბადა.

ლტოლვილი დაიქანცა. შესვენება ეწადა. მცირე ხევს მიაღგა, ხეს მიეყრდნო და მთვარის შუქით ოდნავ ცხადქმნილ სივრცეს გა- ხედა.

ბუჩქიდან ვილაც წამოდგა,

მისკენ წამოვიდა და შემოსძახა:

-გუზან, დაგვებდი, გიცანიო... ვერსად წავგიხვალ!

იცნო მოხუცი, გააფთრდა... მთვარემ ხმაღს ელვარება შემატა.

-გზას მილობავ, ბებერო? აგჩეხავ!

ხმაღდახმაღ მიეჭრა მოხუცს.

ნამგალი იფარა მოხუცმა, აიცდინა. მის ყურთან დაიწვილა მძიმე გორდამ. წახდა მოქნევა, წაბარბაცდა გუზანი. მოუქნია ნამგალი ბერიკაცმა, ცერი თითი მოასხიბა მარჯვენაზე... დაივივლა გუზანმა. ჟრიალით დაეცა მისი ხმალი მიწაზე, მაგრამ არ შედრკა, მარცხენა იტაცა სატევეარზე და ძუძუს ქვეშ აძგერა მღევარს.

ბერიკაცი აკვნესდა. მუხლისთავებზე დაჩოქილი იცავდა თავს.

ფეხდაფეხ მოჰყვნენ გუზანს მთიბაზნი. ყიჟინით გადმოლახეს ტყისპირი, შემართული ნამგლები ელავდნენ მთვარის შუქზე. გარს შემოერტყნენ მოკენწლავით...

გატყდა ქერა ვაჟკაცი, სატევეარი გააგდო ხელიდან, დაიჩოქა მთიბავთა წინაშე და ბლავილით ალულლულდა.

ხელებგაკრული მიჰკვარეს დავით სოსლანს მო-

ღალატე. თავდახრილი იჯდა მჭმუნვარე მეფე ვარძიის დარბაზში. არც შეუხედავს მოღალატისთვის, მძიმე ფიქრს მისცემოდა.

მკაცრი სასჯელის ღირსია გუზანი.

მაგრამ თამარი?

რას იტყვის მისი წმინდა გული? რას გაიმეტებს გუზანისთვის? კიდევ შეუნდობს? გადასცეს თუ არა თამარს მოღალატე?

სანამ სისხლის სუნი ტრიალებს, უნდა დაისაჯოს განდგომილი, ბილწი გუზანი. დრო რისხვას აქრობს, ცეცხლს ანელებს, ჭრილობებს აშუშებს... ვაითუ კიდევ შეუნდოს თამარმა? ახლავ უნდა მიეზღოს საკადრისი მოღალატეს.

წამოდგა მეფე, დარბაზის სარკმელს მიაპყრო მკაცრი თვალი, არც თავდახრილი განდგომილი შერხეულა.

-წაიყვანეთ... თვალნი დასწვით და ბნელს ჩააგდეთ!

ჭროლა თვალებზე აიფარა გუზანმა ხელი, დაიკვნესა.

-ღირსი ვარ მეტის...

იატაკზე აფორთხდა მორიელივით, შენდობას ითხოვდა.

ისანში მდგომ თამარს თვით დავითმა მოახსენა გუზანის შეპყრობის და თვა-

ლთა დაწვის ამბავი...
-მეფური წყალობა ერთგულ მთიბავთა!

-ებოძათ აზნაურობა და გუზანის მიწა-წყალი!

-კეთილ არს წყალობა მეფეთა ერთგულთა ზედა!

-მოღალატეს?..

ჩაფიქრდა თამარ, თვალები სევდით დაეჩრდილა. წამით გაახსენდა ბავშვობა, ქერა გუზანთან თამაში, სიყმაწვილე, შემდეგ გამეფება, ღალატი. გულისმომკვლელ ჭრილობები, პატიება? კვლავ სისინი მეშურნეთა და განდგომილთა... და დარწმუნება, რომ შებრალებათ მტერს ამრავლებს...

„რა ვქნა, მე არა მიძლავს აჩრდილისა მრუდისა ხისასა განმართვად!..“

გაიფიქრა და ქმარს შეხედა.

მღუპარედ იდგა დავითი, გაგება ეწადა თამარის ფიქრის.

მიუხვდა თამარ, წყნარად წარმოთქვა:

-უნდა წარიკვეთოს ხე, მრუდი, რათა განქრესს აჩრდილიც მისი.

და სიყვარულით შეხედა ქმარს.

„ესრეთ საზარელი იყო თამარ მტერთა ზედა“, ამბობს ქართული მატიანე.

ოჯოშხერი

ამ მშვენიერი ჩანახატების ავტორი ზურაბ კოჭლამაზაშვილი, თბილისის გ. ტაბიძის სახელობის 51-ე საშუალო სკოლის III კლასი მოსწავლეა. ამ უდაოდ ნიჭიერ ბიჭუნას ნაწერებში იგრძნობა დიდი სითბო და დაკვირვებული თვალი.

ალუბლის ხე

ჩემი ოთახის ფანჯრის წინ, ძალიან ლამაზი ალუბლის ხეები დგას. ყოველ გაზაფხულზე ისინი პატარძლებივით ირთევიან თეთრ კაბებში.

ერთხელ მე და ჩემი ძმა ფანჯრიდან ვიყურებოდით. დავინახეთ ჩვენი მეზობელი ბიჭები, ისინი სკოლაში მიდიოდნენ. მათ წითელკაბიანი გოგონა წამოეწიათ. ერთმა ბიჭმა ალუბლის აყვავებული ტოტი მოტეხა და გოგონას ნაწნავში ჩაურჭო.

ალუბლის ყვავილი გოგონას ლამაზ თმებში გაინაბა. გოგონა იცინოდა, იცინოდა და გარბოდა. უეცრად ყვავილი გოგონას თმებიდან ძირს ჩამოვარდა და ტალახიან ასფალტს დაენარცხა, თეთრი კაბაც დაესვარა. ჩვენმა მეზობემაც არ დააყოვნა და თავისი დიდი ცოცხით მასთან გაჩნდა. ცოცხმა: —ბოდიშო, ჩუმად ჩაილაპარაკა და თავისი ჩხვლეტია ხელებით ალუბლის ყვავილი ნაგვის გროვასთან მიიყვანა.

კუყურებდი ალუბლის ხეს და ვგრძნობდი როგორ ტიროდა.

მნარე

არ გეგონოთ წინააღმდეგ ვამბობდე, მე ჩემს პაპაზე გიყვებით. ის კახეთში ცხოვრობს და სოფელში მას მწარეს ეძახიან. ეს იმიტომ, რომ ძალიან მწარე ენა აქვს, ყველას სიმართლეს პირდაპირ ეუბნება.

სინამდვილეში პაპა ძალიან კეთილია. მას ძალიან უყვარს ბავშვები, ბუნება, თავისი შინაური ცხოველები. ხომ ყველას ურჩევნია.

თებერვალი რომ მიიწურება და თოვლი დნობას დაიწყებს, მე და პაპა ტყეში მივდივართ ენძელეების სანახავად.

—ლამაზებო, უკვე გაიღვიძეთო?!—უტყვის და მოეფერება.

მე და პაპა რამოდენიმე ენძელას ფესვიანად ვიღებთ და დელასთვის მიგვაქვს. დედა ენძელეს ეზოში რგავს.

მერე ენძელები დიდხანს იპრანჭებიან ჩემს ეზოში.

თბილისში ძალიან მენატრება ხოლმე ენძელებიანი ფერდობი.

ბკრიტები

ერთ დღეს შევნიშნე, რომ ჩემი აივნის კუთხეში ორი ფრინველი ბუდეს იკეთებდა. თავიდან მტრედები მეგონა, მა-

გრამ გვრიტები აღმოჩნდნენ. ერთი მოზრდილი იყო, მეორე კი შედარებით მცირე ზომის. ისინი დიდი მონდომებით შრომობდნენ და აგებდნენ თავიანთ ბუდეს. რამდენიმე დღის შემდეგ ბუდე მზად იყო. გვრიტები შიგ მოკალათდნენ და ტკბილად ალულუნდნენ.

ისინი ბედნიერად ცხოვრობდნენ, მალე კვერცხებიც დადეს. მამალი გვრიტი თავდაუზოგავად შრომობდა, რომ დედლისათვის ესამოვნებინა.

ბუდეში უზიდავდა საჭმელს, აივანზე რომ ხორბალს და ვუყრიდი, მამალი გვრიტი ჩამოვიდოდა და იქამდე ილულუნებდა, სანამ დედალიც არ ჩამოფრინდებოდა და არ მიირთმევდა ჩემს დაყრილ საჭმელს.

მინდა ერთი შემთხვევის შესახებ გიამბოთ, რომელიც ჩემს გვრიტებს შეემთხვათ: მარტის ბოლო იყო, წვიმა და საშინელი ქარი ქროდა. ქარმა ბუდე დაანგრია. უნდა გენახათ, მამალმა გვრიტმა როგორ იყოჩაღა და დედალი გადაარჩინა. მართალია, კვერცხები დაემტვრა, მაგრამ მაინც ბედნიერები ჩანდნენ, ქარიშხალს რომ გადაურჩნენ. როგორც კი ამინდი გამოვიდა, მამინევე ახალი ბუდის მშენებლობა დაიწყო.

ბეკოს ოინება

ამ ზამთარში, სოფელში ყოფნისას მამამ ფერმიდან უდელი ბატკანი მოიყვანა. მედა ჩემმა ძმამ გავათბეთ, დავაპურეთ. დამფრთხალი ბეკო სწრაფად შეგვეჩვია. ყოველდღე ახალ მოწველილ ძროხის თბილ რძეს ვასმევდით. ბეკოს მოსწონდა თბილი ოთახი და მთელ სახლს მხიარული ღიღინით აესებდა.

მალე არდადეგები მიიწურა და თბილისში წამოვედით. ბეკო სოფელში დარჩა და მას ბებო უვლიდა. ბეკო იზრდებოდა, მაგრამ ძროხის რძე ისევ ძალიან მოსწონდა.

ერთხელ ბებოს სახლის კარი ღია დარჩენოდა, ჩვენი ბეკო თამამად შებრძანდა ოთახში და პირდაპირ უშველუბელი სარკის წინ აღმოჩნდა. ბეკომ სარკეში დანახული ანარეკლი თავის მოწინააღმდეგედ ჩათვალა და რქებით სარკეს დაეჯახა. რამოდენიმე დაჯახების შემდეგ მტერი განადგურებული იყო, ბეკო კი მუხლამდე სარკის ნამსხვრევებში იდგა.

სამსახურიდან მობრუნებულ ბებოს სახლში ასეთი ალი-აქოთი დახვდა. იმ დღის შემდეგ ბეკოს სახლში შესვლა აეკრძალა.

შენზე ფიქრით რომ ათენებენ...

ლიბილი ლიბილის წილი...

ექვსიოდე წლის პირმშოს სასკოლო ოთახის კარებთან ხელს რომ შეუშვებ, ის კი რიგნამდგარ თვალს უხმო მუდარით რომ გამოგაყოლებს, განუზომლად დიდი უნდა იყოს მასწავლებლის ღიმილის ხიბლი, რათა გულიც საგულეს ჩადგეს და პაწიამაც ნდობით გადაიტანოს მხერა შენგან მასზე...

ამგვარი ხიბლი ყოველი პედაგოგის პროფესიული ბედნიერებაა, ეს ისაა, რასაც ვერსად იხსნავი - ვერც უნივერსიტეტში, ვერც სკოლაში, მაშინაც კი, როცა დიდი პრაქტიკული გამოცდილება გაგაჩნია. სწორედ ეს ხიბლი აქვს უხვად მომადლებული გულიყო ჯიშკარიანს, თბილისის 161-ე სკოლის დაწყებითი კლასების მასწავლებელს. გულყო მასწავლებელი ის ადამიანი გახლავთ, რომელსაც დიდი შინაგანი სითბო, ბავშვების წრეული სიყვარული საკლასო ოთახის ზღვრების გადაბიჯების უმაღლესი ავიწყებს ყოველგვარ საზრუნავს, ტყივილს და დაღლას და 45 წვეილი ცნობისმოყვარე თვალთ შეახედებს სამყაროსათვის, მათზე ფიქრით, ზრუნვით შემოუფარგლავს თვალსაწიერს.

ბავშვობიდანვე იყო ფიქრი მასწავლებლობაზე, გულიყო ჯიშკარიანს ახლაც ასისვი წყალტუბოს პირველი სამუალო სკოლის პირველი გაკვეთილი, პირველი დღე, პირველი მასწავლებელი ქალბატონი მარიამ ჯიშკარიანი.

1966 წელს დაამთავრა თბილისის მაშინდელი პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტი. ქალბატონი გულიყო დღესაც დიდი სიყვარულით იხსენებს სტუდენტობის წლებს. დიდი სითბოთი და სიყვარულით ყვება პროფესორებზე ვალერიან რამიშვილზე და სამა წერეთელზე, რომლებმაც დიდი წვლილი შეიტანეს მომავალი პედაგოგის დახელოვნებაში. ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ 22 წლის ახალგაზრდა მასწავლებელი მუშაობას იწყებს თბილისის 62-ე სკოლაში, ხოლო 161-ე სკოლის გახსნის დღიდანვე დღემდე ამ სახელოვანი ტრადიციების მქონე სკოლის დაწყებითი კლასების მასწავლებელია. თუ ჩემში კარგი რამ არის, გვიამბობს გულიყო ჯიშკარიანი, - ამ სკოლის კოლექტივის, პედაგოგების მერი ლომიძისა და თამარ გახელიანის დიდი დამსახურებაა. დაიხ, სწორედ ისინი ამოუდგნენ მას გვერდში ისევე, როგორც მრავალ სხვა ახალგაზრდა, დამწყებ პედაგოგებს. მას შემდეგ ბერი დრო გავიდა. გულიყო ჯიშკარიანი კარგა ხანია ბებიაა, მისი ვაჟი კობა ცხაკაია რეჟისორია, შვილიშვილები ლევანი და ირაკლი კი ამავე სკოლაში სწავლობენ.

ოთხი ათეული წელია ამაგდარი პედაგოგი დაუღალავად ემსახურება ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეს. იგი წლების მანძილზე იყო რაიონის მეთოდგურთიანების ხელმძღვანელი, რაიონის მთავარი სპეციალისტი. დღესაც მრავალი ახალბედა მასწავლებელი ეზიარება პედაგოგიური ხელოვნების საიდუმლოს გულიყო მასწავლებლის ხელმძღვანელობით. მრავალი თაობის აღმზრდელი, ყველასთვის საყვარელი გულიყო მასწავლებელი დღესაც პატარების უზომო სიყვარულით ცხოვრობს. პატარებსაც ძალიან, ძალიან უყვართ იგი. ეს სიყვარული კი უპირველესად ყოველდღიური დაუღალავი შრომის, მოზარდის სათუთ, მგრძობიარე სულთან თანაზიარობის, ფაქზი დამოკიდებულების შედეგია. გულიყო მასწავლებელი მოსაბუზრებელი შეგონებების, ჩიჩინის გარეშე თესავს პატარების სულსა და გონებაში სიკეთეს, ასწავლის მოყვასის სიყვარულს, სამშობლოსთვის თავდადებას, მშობლების პატივისცემას, ურთიერთგაგანას. ვთქვათ, დასვენებაზე თანაკლასელი ყოფილი ბიჭები წაიწყლავდნენ, რაღაცა ვერ გაიყვებს, ერთი ორი კიდევ უთავაზეს ერთმანეთს, გულიყო მასწავლებელი სწრაფად შეარიგებს პატარა მოჩუბრებს, მერე კი გაკვეთილს, თითქოს სხვათაშორის, მეგობრობაზე საუბრით დაიწყებს, მოუყვება გოგო-ბიჭებს, როგორ აუფარა მეგობარი მეგობრის წილ ტყვიას, როგორ გაიყო ცხრა მძამ ერთი თხილის გული, როგორი საბრალო და მარტოსულია უმეგობრო დარჩენილი გაუტანელი ადამიანი. კლასი ინტერესით უსმენს, იმახსოვრებს და თითავისებს საყვარელი მასწავლებლის ნათქვამს, გონებაში და სულში შემდგომში გამოსაყენებლად ცოდნად თუ ჩვევად რომ იღებება.

სკოლიდან გამოსულ გულიყო მასწავლებელს ქუჩაშიც ხიბლი მოჰყვება, თითქმის ყოველ ნაბიჯზე ხელებიან ნამოწაფარები ან მათი მშობლები, მიაბიჯებს ქუჩაში პირნათელი, ღვაწლმოსილი პედაგოგი და მის სახეს არ შორდება ღიმილი - ღიმილი ღიმილის წილ...

ოლეგ გავლიანი

ლირიკურობის "გულოთმისნობის" შეიჯივი

იმას, რომ სხვებისთვის გაუმდებელი ოცნება აუხდა და დღეს დაწყებითი კლასების მასწავლებელია, ნინო ბაბუციძე 161-ე სკოლის დირექტორის ბატონ ჯუმბერ ცერცვაძის „გულოთმისნობას“ მიაწერს. გულოთმისნობა იყო აბა რა, როცა მასთან სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის პედაგოგიური უნივერსიტეტის მათემატიკის ფაკულტეტის კურსდამთავრებული ქალიშვილი მივიდა და მათემატიკის საათები სისხოვა, მან კი მცირე გასაუბრების შემდეგ შემხვედრი წინადადება შეაგება, გადამხადების კურსები გაიარე და დაწყებით კლასებს მოცემო. ასე გახდა ნინო ბაბუციძე დაწყებითი კლასების მასწავლებელი.

მასწავლებლობა რომ მისი მოწოდება იყო, ბავშვობაშივე გამოვლენდა, ყველაზე მეტად სკოლაბანას თამაში უყვარდა, დედაც პედაგოგი ჰყავს და უთუოდ ამანაც იქონია გავლენა. 12 წლამდე ნინო 101-ე სკოლაში სწავლობდა, მერე კი 125-ე სკოლაში გადავიდა, სადაც დედა მუსიკალურ სტუდიას ხელმძღვანელობდა. კარგად სწავლობდა, უფრო ტექნიკური საგნები უყვარდა. ხალისით მონაწილეობდა სასკოლო ღონისძიებებში, რომელთა ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი უფრო ხშირად დაწყებითი კლასების მასწავლებელი, არაჩვეულებრივი პედაგოგი და შესანიშნავი ადამიანი ქალბატონი ირინა სისარულიძე იყო ხოლმე. ირინა მასწავლებელთან სისტემატურმა ურთიერთობამ, მისმა საოცრად დიდმა სიყვარულმა თავისი საქმისადმი გადამწყვეტი როლი შეასრულა მომავალი პროფესიის არჩევაში. 18 წლის ნინომ პედაგოგიური უნივერსიტეტში მათემატიკის ფაკულტეტზე ჩააბარა გამოცდები. სწავლის პერიოდში ჩემ-ჩემად სულ პატარების მასწავლებლობაზე ოცნებობდა. მშვიდი, ერთფეროვანი ცხოვრებით არასდროს უცხოვრია, ათი წელი იამზე დოლაბერიძის გოგო-

ნათა ანსამბლში ცეკვავდა, დაამთავრა მუსიკალური სტუდია, მშვენიერი ხელსაქმე იცოდა და იცის, თუმცა როგორც თავად ამბობს, სამწუხაროდ, ახლა ამისთვის დრო აღარ რჩება.

დახელოვნების ინსტიტუტში ერთწლიანი კურსის გავლის შემდეგ ახალგაზრდა პედაგოგი ნინო ბაბუციძემ კვლავ შეაღო თბილისის 161-ე სკოლის კარი, ორი წელი კვლავ პედაგოგად იმუშავა, მერე კი ის დიდი ხნის ნანატრი დღეც დადგა - პირველი კლასი ჩააბარეს სადამრიგებლოდ. ეს ნინო ბაბუციძის პირველი პირველი კლასი იყო. თვალმანარა გოგო-ბიჭებისთვის კი იგი პირველი მასწავლებელი გახდა და ასეთად დარჩება მთელი მათი სიცოცხლე. დღეს ის პირველი კლასი უკვე მეოთხეა, ცოტაც და ნინო მასწავლებელი შემდეგ საფეხურამდე მიაცილებს მათ და დაემშვიდობება, მომავლის გზას დაულოცავს, ხოლო მათ სახელებსა და სახეებს კი სამუდამოდ დაიმახსოვრებს და ხშირად გაიხსენებს.

მერე სექტემბერიც მოვა და ნინო ბაბუციძე პირველკლასელთა ახალ წევბას ჩაიბარებს, ახლა მათ ასწავლის ანაბანას, სამშობლოს სიყვარულს, მათ ჩაუნერგავს სიკეთეს და შრომისმოყვარეობას, მათ უწილადებს უმუშევრულად სითბოს და სიყვარულს, თვად რომ ასე უხვად აქვს მომადლებული. მერე იმთავც დაემშვიდობება, მერე ისევ მოვა სექტემბერი და ასე იქნება კიდევ მრავალი წელი...

სტუდია „სახელად „ჩე-მი“

პროკლური სტუდია „ჩე-მი“ 2002 წელს შეიქმნა ძალაძე რუსთაველი. სტუდიის ხელმძღვანელია ინგა პარიჭავაძე, კლასიკური ცისანა რეჟისორი. მიუხედავად იმისა, რომ „ჩე-მი“ ერთი წლის არც კია, მისმა წევრებმა უკვე მოასწრეს და ასახელეს მშობლიური სტუდია.

სალომე პარიჭავაძე 8 წლისაა, სიმღერა კი წლინახევრისამ დაიწყო. სამი წლის იყო, როცა საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხის სატელევიზიო კონკურს „თაღბლისში“ შუბერტის „აუე მარია“ იმღერა და პირველი ადგილი დაიმსახურა. სალომემ ზედმეტად სამჯერ მიიღო საერთაშორისო კონკურს-ფესტივალ „ეარის“ უმაღლესი ჯილდო, გარდა ამისა, იგი 2001-2002 წ. I და II რესპუბლიკური კვირეულის „ჩემი ლამაზი ქვეყნის“ ლაურეატია, ამასთან სალომემ კიდევ ერთი ჯილდო, პრინცი „კვირეულის სიმპათია“ დაიმსახურა. გაიმარჯვა 2002 წელს კომპანია „საქართველოს რადიოს“ რადიო „ფორტუნას“ მიერ გამართულ ადლუმშიც „ქართული ესტრადის მომავალი“. სალომეს კლასიკური მუსიკაც უყვარს, ყველაფერთან ერთად იგი კარგად ხატავს, სპექტაკლებშიც მონაწილეობს და კომპიუტერთანაც გაშინაურებულია. ნიჭიერი გოგონა ვ. სარაჯიშვილის სახ. კონსერვატორიის დირექტორის საფორტეპიანო განყოფილების მესამე კლასში სწავლობს.

9 წლის მარი წინწაღვაში ძალზე არტისტიკულიცაა და ფანტაზიის ნიჭითაც არის დაჯილდოებული. მარის უნდა მომავალში ინგლისური შლიაგერები შეასრულოს, ოცნებით კი ყურნალისტობაზე ოცნებობს. საამისო საფუძველს კი ნიჭიერი და მუყაითი გოგონა ახლავს იმზადებს – მთელი სერიოზულობით სწავლობს ინგლისურ ენას და უკვე იმ დონეზე ფლობს მას, რომ სამივე ტურში გაიმარჯვა და მალე ფინალშიც გავა, ამ წარმატებისთვის მარის ჯილდო – ინგლისის ერთ-ერთ სპეციალურ სკოლაში 6 თვიანი სწავლა ელის.

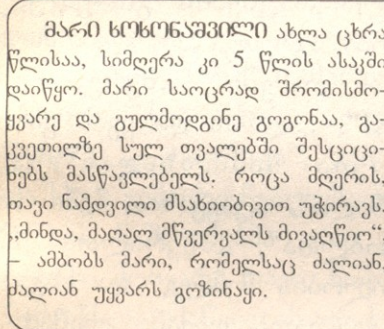
13 წლის დათო დავითოვს გადაწყვეტილი აქვს პროფესიონალი მომღერალი გახდეს. ჯერჯერობით კი არაჩვეულებრივი ხმის მქონე, სცენიური და შრომისმოყვარე ყმაწვილი ანსამბლის სოლისტია და წარმატებით გამოდის სცენაზე. შარშან დათო II რესპუბლიკური კვირეულის „ჩემი ლამაზი ქვეყანა“ დიპლომანტი გახდა. ძალიან უყვარს თ. თათარაშვილის და მ. სეფაშვილის სიმღერები. საიმოვნებით სწავლობს ინგლისურს.

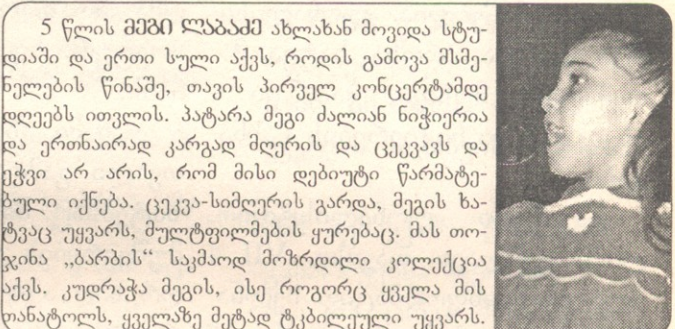
გულიყო ტყუნაძე 9 წლისაა და ახლავს პროფესიულ მომღერლობაზე ოცნებობს, მას კიდევ ერთი ოცნება აქვს – პირადად შეხედეს თავის საყვარელ მომღერალს ლელა წურწუმიას. სტუდიაში გულიყო ყოველთვის ყურადღებით უსმენს მასწავლებელს, იმასსოვრებს და ითვალისწინებს ყველა შექმნას თუ შენიშნას. სიმღერის გარდა, ცეკვაც ძალიან უყვარს და ცურვაც. კერძობიდან კი ყველაფერს მწვადურჩევნია.

მარი სოსონავაძე 5 წლის ასაკში დაიწყო. მარი საოცრად შრომისმოყვარე და გულმოდგინე გოგონაა, გაკვეთილებზე სულ თვალბრუნებით შესცივინებს მასწავლებელს, როცა მღერის, თავი ნამდვილი მსახიობით უჭირავს. „მინდა, მაღალ მწვერვალს მივადწიო“, – ამბობს მარი, რომელსაც ძალიან, ძალიან უყვარს გოზინაყი.

5 წლის მამი ლაბაძე ახლახან მოვიდა სტუდიაში და ერთი სული აქვს, როდის გამოვა მსმენელების წინაშე. თავის პირველ კონცერტამდე დღეებს ითვლის. პატარა მეგი ძალიან ნიჭიერია და ერთნაირად კარგად მღერის და ცეკვავს და ეტკი არ არის, რომ მისი დებიუტი წარმატებული იქნება. ცეკვა-სიმღერის გარდა, მეგის ხატვაც უყვარს. მულტფილმების ყურებაც. მას თოჯინა „ბარბის“ საკმაოდ მოზრდილი კოლექცია აქვს. კუდრაჯა მეგის, ისე როგორც ყველა მის თანატოლს, ყველაზე მეტად ტკბილეული უყვარს.

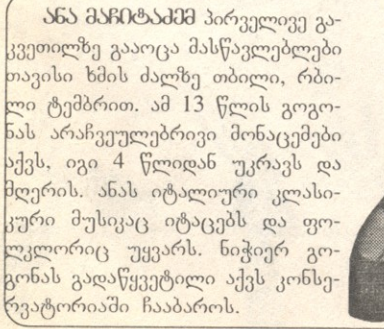
6 წლის მამ მულაძე ძალიან მოუსვენარია, სულ მოძრაობს, ცქმუტავს, ყველაფერი აინტერესებს. ხომ ასე პატარაა, მაგრამ ძალიან უყვარს კითხვა, ხატვითაც სიამოვნებით ხატავს. გემრიელი საჭმელები ძალიან უყვარს, განსაკუთრებით კი თევზი. ეკას სამომავლოდ მეტად საინტერესო, ორიგინალური პროექტი აქვს ჩაფიქრებული: „მინდა გაეხსნა კლინიკა, სადაც ექიმები ოპერაციის დროს არიებს იმღერებენ“. გოგონა თვითონაც არიების შესრულებას აპირებს.

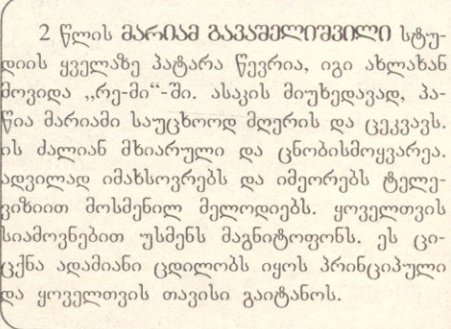
8 წლის სალომე ლოგუა თბილი და მოსიყვარულე გოგონაა, მას ძალიან უნდა ცნობილი კომპოზიტორი და მომღერალი გახდეს. მომღერლებიდან მერაბ სეფაშვილი და თემურ თათარაშვილი მოსწონს. საჭმელებიდან შემწვარი კარტოფილი და მეგრული ხაჭაპური. და კიდევ, სალომეს ძალიან უყვარს ფეხბურთის თამაში.

ანა მარტიაძე პირველივე გაკვეთილებზე გააოცა მასწავლებლები თავისი ხმის ძალზე თბილი, რბილი ტემბრით. ამ 13 წლის გოგონას არაჩვეულებრივი მონაცემები აქვს, იგი 4 წლიდან უკრავს და მღერის, ანას იტალიური კლასიკური მუსიკაც იტაცებს და ფოლკლორიც უყვარს. ნიჭიერ გოგონას გადაწყვეტილი აქვს კონსერვატორიაში ჩააბაროს.

2 წლის მარია გავაშვილი სტუდიის ყველაზე პატარა წევრია, იგი ახლახან მოვიდა „ჩე-მი“-ში. ასაკის მიუხედავად, პაწია მარიაში საუცხოოდ მღერის და ცეკვავს. ის ძალიან მხიარული და ცნობისმოყვარეა. ადვილად იმასსოვრებს და იმეორებს ტელევიზიით მოსმენილ მელოდიებს. ყოველთვის საიმოვნებით უსმენს მაგნიტოფონს, ეს ციციქნა ადამიანი ცდილობს იფოს პრინციპული და ყოველთვის თავისი გაიტანოს.

დასაქმების სახელაბი

ლ ა შ ა მ ე ს ხ ი

ეროვნული
ნიმუში

ქუთაისის წმინდა ნინოს სახელობის გიმნაზიის მეშვიდე კლასელი ლაშა მესხი მრავალმხრივი ნიჭით დაჯილდოებული ყმაწვილია. ჟურნალისტიკა, პოეზია, პროზა, ხატვა, მათემატიკა, მუსიკა, ჭადრაკი - ასეთია მისი ნიჭიერების წახნაგები.

დავიწყეთ ჟურნალისტიკით. ლაშა გახლავთ თავისი, VII 4 კლასის საინფორმაციო ხელნაწერი გაზეთის „ვუნდერკინდის“ რედაქტორი, (გაზეთი ლაშას ინიციატივით შეიქმნა), უშვებს საკუთარ ხელნაწერ გაზეთს „კალამი“, დადის ქუთაისის მოსწავლეთა სასახლის ჟურნალისტიკის სექციამი. ლაშას ნაწერები, წერილები, ინტერვიუები, დიალოგები, გამოირჩევა სისხარტით და ორიგინალური ხედვით.

პროზა და პოეზია. ლაშა მესხის მცირე პროზა, ჩანახატები, ესკიზები, მინიატურები უწინარეს ყოვლისა აქტუალური თემატიკით, თავისებური გააზრებით იქცევა ყურადღებას. იგი სულ რამდენიმე სიტყვით ახე-

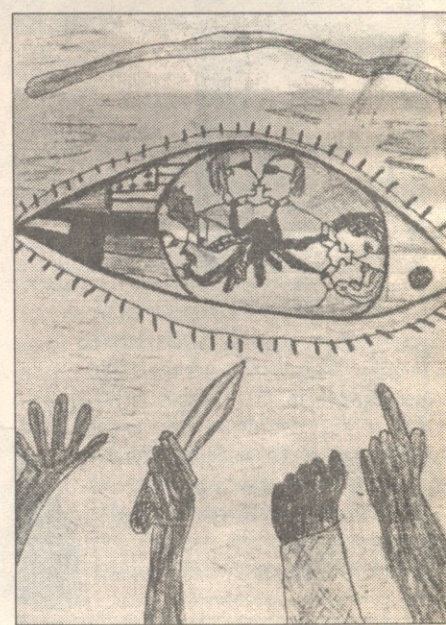
რებს სათქმელის გამოხატვას, მახვილი და დაკვირვებული თვალით შემჩნეულის გადმოცემას. სწორედ ამ ნიშნებით გამოირჩევა „ბოძი“, „მიხვდა“, „შევძლებ“, „დავითობა“, „სკივრი“, „მე და მუზა“, „ლომი“, „ჭადარი“ და სხვა მცირე ზომის თხზულებები. პოეტი ლაშა მესხი ძირითადად ლირიკულ ლექსებს წერს, თუმცა მის ლექსებში სხვა მოტივებიც ჟღერს. კითხულობ ლაშა მესხის ლექსებს „მთვარე“, „რაღამე“, „სიმონ ბაბუას“, „გალაკტიონს“ და სხვებს და რწმუნდები, რომ მათი ავტორი მგრძობიარე, ფაქიზი სულის პატრონია, რითმებისა და მხატვრული სახეების მიღმა მოაზროვნე, ჭეშმარიტად პოეტური ხედვის ყმაწვილი მოჩანს.

თამაში აზროვნება, მახვილი თვალი გამოარჩევს ლაშას ნახატებსაც. მისი გრაფიკული ნამუშევრების უმრავლესობა უაღრესად აქტუალურ, საჭირობოტო თემებისადმი მიძღვნილი. ნორჩი მხატვარი ყოველთვის ძალზე საინტერესოდ განმარტავს თავის ჩანაფიქრს, ამა თუ იმ ნახატის შინაარსს. აი როგორ ხსნის ლაშა მესხი ნახატს „სამყაროს წარმოდგენა ადამიანის სახეებით“, რომელიც მან 12 წლის ასაკში საქართველოს მოსწავლეთა და ახალგაზრდობის პარლამენტში სტუმრად მოწვეული გერმანელი პროფესორის თხოვნით დახატა: „დედამიწა წარმოდგენილია ადამიანის თვალით და შეჭმუნული წარბით. ექვსი კონტინენტი ადამიანის სახეებია, დაპირისპირებული ქვეყნები პირი-

სპირ მყოფი სახეებით არის გამოხატული, ერთმანეთთან დაკავშირებული ქვეყნები პალსტუხებით არის გადაბმული. დედამიწას აწუხებს ბოროტი ძალები და ეშმაკის ხელი, რაც შავ აურას ქმნის, ამიტომაც არის მუქ ფერებში დახატული, მაგრამ ღმერთისგან გამომზირალი ოქროსფერი სხივები მწვანე აურას შექმნის და დედამიწა გადარჩება“.

ნორჩი ქართველი მხატვრის მიერ ფერადი ფანქრებით შესრულებული ეს ნახატი ინტერნეტშია შეტანილი. თემის საინტერესო, შემოქმედებითი გააზრებით გამოირჩევა სულხან-საბა ორბელიანის იგავების ილუსტრაციების გრაფიკული სერია, აგრეთვე „ქურდები მთვარიან ღამეში“, „შერეკილები XXI“, „ადამის და ევას გამოძევება სამოთხიდან“, „9 აპრილი“, „კაკასია ჩემი სამშობლო“, „მწერალთა XX ყრილობის შემდეგ“ და სხვა.

ჭადრაკის თამაში ლაშამ 5 წლის ასაკში დაიწყო და ყოვე-

ლ ა შ ა მ ე ს ხ ი ძალი და ქაღი

ლოვის წარმატებით ასპარეზობდა, მერე და მერე ლიტერატურულმა შემოქმედებამ გაიტაცა და ჭადრაკისთვის ვეღარ მოიცალა, თუმცა შექმნილ ცოდნას თუ ოსტატობას არაფერი დაჰკლებია. ასევე პატარაობიდანვე, გატაცებული ლაშა მუსიკით და ყოველთვის სიამოვნებით უკრავს სხვადასხვა საღამოებზე, კონცერტებზე. ყველაფერთან ერთად ლაშა მათემატიკურ ტურნირებშიც მონაწილეობს და აქაც წარმატებებს აღწევს, ლაშას მიერ მიღებულ უამრავ ჯილდოს, სიგელებს, დიპლომებს, პრიზებს შორის, „იმერეთის საუკეთესო მათემატიკოსის“ დიპლომიც არის.

ახლახან სხვადასხვა პერიოდულ გამოცემაში („ქუქიერიონი“, „ქუთაისი“, „P.S.“, „მშვიდობა ყოველთა“, „განთიადი“, „ბაგრატი 1000“, „მართეკ“, „ახალი ქუთაისი“, „თეთრი წერო“, „გარიჟრაჟი“, „აი ია“ და სხვ). გამოქვეყნებულმა ლაშა მესხის ნაშრომებმა ერთ კრებულში მოიყარა თავი. ნიჭიერი შემოქმედი ყმაწვილის კრებული „ვწერ ვინმე მესხი“ მის მშობლიურ ქალაქ ქუთაისში გამოიცა და ისეთი მოწონება დაიმსახურა, რომ მთელი ტირაჟიდან ოჯახს რამდენიმე ეგზემპლარიღა შემორჩა.

ბევრი რამ ვთქვით ლაშა მესხზე, თუმცა უთქმელიც ბევრი დაგვრჩა, მაგრამ იმედი გვაქვს, რომ დღეს „ნაკადულის“ ფურცლებზე წარმოდგენილი მისი შემოქმედების ნიმუშები ერთგვარად მაინც შეავსებს ამ ხარვეზს და მკითხველს უფრო სრულ წარმოდგენას შეუქმნის მასზე, როგორც ნიჭიერ, მოაზროვნე შემოქმედზე.

ქუჩაში მივდივარ, წვიმს, საათს დავხედე, ორს აკლია ათი წუთი. ალბათ, ჩემი მეგობრები დიდი ხანია მელიან, გავიფიქრე და ნაბიჯს მოვუმატე. მივედი მწვანე ჭიშკართან, სადაც ამოვიკითხე: „ენოში ავი ძალია“. შემეშინდა, დავიძახე: „გიორგი, გიორგი!“ ხმა არავინ გამცა, ნერწყვი გადავყლაპე და შიგ შევედი. პატარა ეზო გამოჩნდა. უცებ ჩემთან გაჩნდა ვეებერთელა ნაგაზი, რომელიც კუდს აქნევდა. ძალს მოვეფერე იმიტომ, რომ გამიგონია, როცა ის კუდს აქნევს, არ ივბინებო. უცებ კარი გაიღო და გამოვიდა ვიღაც საზარელი იერის მოხუცი, მან მიყვირა: „შენ აქ რას აკეთებ, ანდა ჩემს ძალთან რა კავშირი გაქვს, წაეთრიე ახლავე აქედან!“ მე უნდა მეკითხა: გიორგი აქ ცხოვრობს თუ არა-მეთქი, მაგრამ ჭიშკარი გამოვიხურე და კარზე წარწერა შევცვალე „ენოში ავი ქალია“.

იმ დღეს ჩემი მეგობრის დაბადების დღეზე აღარ მივსულვარ...

ზაყასიინის კაზდი

ქუთაისში ღმერთკაცივით დგახარ, თავს გიმშვენებს სიღიაღე მშვიდი, ალბათ, ახლაც ბაგრატს უძღვნი ლექსებს, როგორც ადრე „ნიკორწმინდას“ ქმნიდი. ყოველ დღით შენ საუბრობ ღმერთთან, ფეხშიშველა მინდორს კოცნი ცვარში, შენი ქნართი ცა და მიწა მღერის, ლალად დაფრენ ოცნებების ცაში.

ზაზიას ზიჟეზი

მე რომ აკვანში ვიწექი თვალებფოფინა ბიჭი, ბებო ამბობდა: მესხია, ყველას აჯობებს ნიჭით.

მან შემაყვარა ლექსები, გამარჩევინა ფერები, ავი და კარგი მასწავლა, ამიტომ მეც ვეფერები.

9 აზრილი

მსოფლიო კიდით კიდევდე

აუბ

ხოვოკ მიუიუს ბავშვებმა შუახუნუკი

ცნობილმა ამერიკელმა მსახიობმა, უშიშარმა და მძლეთა მძლე არნოლდ შვარცენეგერმა საახალწლოდ კიდევ ერთ, სანტა კლაუსის როლში სცადა თავი. საჩუქრებით დატვირთული სანტა კლაუსი – ტერმინატორი საახალწლოდ ლოს ანჯელესის შემოგარენში არსებულ თბოლ ბავშვთა სახლს ეწვია კეთილი მისიით. ბავშვებმა მაშინვე იცნეს მსახიობი და ყვირილი ატეხეს: „გაუმარჯოს ტერმინატორს!“ შვარცენეგერი კი ენის მოჩლექით ეფერებოდა მათ და საჩუქრებს ურიგებდა, მაგრამ პატარები სულ სხვა რამეს ელოდნენ მისგან და კიდევ მოსთხოვეს მათი თანდასწრებით რაიმე ვაჟკაცური საქციელი ჩაედინა. დაბნეულმა და გაწბილებულმა სანტა კლაუსმა აღარ იცოდა, რა ექნა, მაშინ ბავშვები ეცნენ, წააქციეს და კარგა მაგრად მიუეყეს, თან გააფთრებული ეძახდნენ: „ბებრო ლაჩარო!“ მერე გარეთ გასულ ტერმინატორს კვერცხები და პამიდვრები და-

უშინეს. შვარცენეგერმა ძლივს მიაღწია საკუთარ მანქანამდე. სერიოზულად დამავეებული კინოვარსკვლავი დღესაც ვარჯხებით დადის.

დიდი ბრიტანეთი

15 წლის ზღვაოსანი მახყო ოკეანეში

15 წლის ბრიტანელი მოსწავლე სებასტიან კლოვერი

ყველაზე ახალგაზრდა ზღვაოსანი გახდა მათ შორის, ვინც მარტომ იცურა ოკეანეში. სებასტიანი 19 დეკემბერს კანარის კუნძულებიდან გავიდა ოკეანეში, იმავდროულად აიღო სტარტი მამამისმაც. 12 იანვარს ნორჩმა ზღვაოსანმა ანტიგუას მიაღწია, სადაც მას 46 წლის მამა იენი ელოდა, რომელმაც შვილს ერთი დღით მიასწრო ფინიშამდე. როგორც სებასტიანმა ჟურნალისტებს

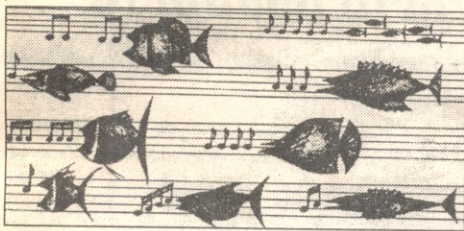
განუცხადა, ამ ერთ თვეში, ვიდრე მთელ ოკეანეში მარტო იყო, თითქმის „გაველურდა“.

ჩინეთი

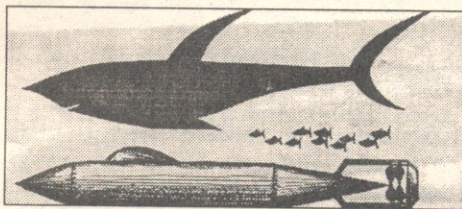
უქსი წის მოჭარჩავის ჩუკოჩი

თავისებური რეკორდი დამყარა ქალაქ შანტოუში გამართული სწრაფი ჭადრაკის ტურნირში დაწყებითი სკოლის 6 წლის მოსწავლემ ჩენ იუნძიამ. უნდერგინდი მოჭადრაკე ერთდროულად 100 დაფაზე თამაშობდა, მან 82 პარტია მოიგო, 6 ყაიმით დაამთავრა და მხოლოდ 12 წააგო. საინტერესოა, რომ ჩენის მოწინააღმდეგეები უფროსკლასელი გამოცდილი მოჭადრაკეები იყვნენ. დაძაბული ორთაბრძოლა 7 საათზე მეტხანს გრძელდებოდა. თავის პირველ სვლაზე ასივე დაფაზე პატარა მოჭადრაკემ სულ ოთხი წუთი დახარჯა, მეორეზე კი ექვსი. ამ შეჯიბრების ორგანიზატორებმა უკვე გააკეთეს განაცხადი ჩენ იუნძიას გინესის რეკორდების წიგნში შეტანის თაობაზე.

თუ ზღვას ყურს მივუბღვებთ...

მოსცემენ ნაირ-ნაირ ხმებს, მცენარეებიც ხმაურობენ. მოქცევის შემდეგ ზღვის მარჩხოვზე შეიძლება გაიგონოთ ჩუმი სტვენა და სისინი. ეს ხმები ზღვის რკობიდან გაზის ბუშტუკების გამოყოფას ახლავს თან. დადგენილია, რომ ზვის ბინადრები „ისე უბრალოდ“ ხმებს არასდროს გამოსცემენ. თევზები გადასცემენ საფრთხის მოახლოების, შეტევაზე გადასვლის სიგნალს. ზღვის ცხოველები ულტრაბგერითი ლოკაციისთვის იყენებენ ბგერას. ისინი ადგენენ მანძილს სხვადასხვა საგნამდე, პლანქტონის თავმოყრის ადგილებამდე, სამხედრო ტერმინოლოგიით ამას ადგილზე ორიენტირება ეწოდება.

სიღრმეთა ბინადრების ესოდენ უჩვეულო თვისებებმა არა ერთი თავსატეხი გაუჩინა ადამიანებს. 1942 წელს აშშ-ს სამხედრო-საზღვაო დაცვის აკუსტიკოსებმა ვაშინგტონის მახლობლად განგაში ატეხეს: წყლის ქვეშ დოლების ბრახუნი ისმოდა! რა უნდა ყოფილიყო ეს? იქნებ უცნობი წყალქვეშა მოწინააღმდეგე შეტევაზე გადმოსვლას აპირებს! შემფოთებული მემორები მეცნიერებმა დაამშვიდეს: თურმე ამ დროს მედოლე თევზების გუნდს ჩაუვლია. მოგვიანებით ზონდის კუნძულებთან მდგარი გემების ეკიპაჟებმა მთელი ღამე ვერ დაიძინეს, იმიტომ რომ ზღვიდან ავტომანქანის საყვირის ხმები ისმოდა. „ავტომობილები“ დილითღა აღმოაჩინეს – ისინი თევზები ყოფილიყვნენ. ზღვის ბინადრებმა ამერიკელ მენადმეებსაც გაუშრეს სისხლი. მეორე მსოფლიო ომის დროს ზღვაში ხშირად აყენებდნენ აკუსტიკურ ნაღებებს. ისინი გემის ხრახნების ხმაურზე უნდა აფეთქებულიყო, მაგრამ მოულოდნელად მათ უმიზნოდ აფე-

თქება დაიწყო. სპეციალისტები დიდხანს იმტვრევდნენ თავს, ვიდრე თევზ-გომბეშოები დანაშაულის ადგილზე არ დაიჭირეს. საკმარისი იყო, ერთ ასეთ პატარა თევზს დაეყვირა, რომ ნაღმი ამოქმედებულიყო.

ხმა წყალში სხვადასხვანაირად ვრცელდება. რაც უფრო მაღალია სიხშირე, მით უფრო ძლიერად შთაინთქმება ბგერითი ენერგია. წყალში ბგერა 500 მეტრის სიჩქარით, ანუ 4-5-ჯერ უფრო სწრაფად ვრცელდება, ვიდრე ჰაერში. წყლის ტემპერატურის ერთი გრადუსით აწევისას ბგერის სიჩქარე დაახლოებით წაშში 3-5 მეტრით იზრდება. წყლის ზედა ფენების ტემპერატურა დღე-ღამეში რამდენჯერმე იცვლება, მაშასადამე, ბგერაც არათანაზომიერად ვრცელდება.

ბგერას სამხედრო მუნდირი ჩააცვეს, მას მეკავშირედ იყენებენ. აკუსტიკური აპარატურა წყლის ქვეშ სატელეფონო და სატელეგრაფო რეჟიმში ორმხრივი ლაპარაკის საშუალებას იძლევა. ბგერა-მზვერავი წყალქვეშა ნაგების ადგილმდებარეობას ადგენს. ჰიდრაულიკით საზღვაო ავიაციაც არის შეიარაღებული. ბგერა სხვადასხვა სახის საზღვაო იარაღშიც გამოიყენება. მაგალითად, ტორპედოში მას მოწინააღმდეგის გემებზე თვითღამიზნებისთვის იყენებენ.

გარდა ამისა, ბგერა მოწინააღმდეგის მოსატყუებლადაც გამოიყენება, წყალქვეშ გაშვებული საიმითაციო ვაზნები გაზის ბუშტულების ღრუბელს გამოყოფს. ბუშტულების ფარდის ექო წყალქვეშა ნავის კორპუსის ექოს მოგვაგონებს და მას შეცდომაში შეჰყავს აკუსტიკოსები.

ბგერა მედესანტის როლსაც ასრულებს. მეორე მსოფლიო ომის დროს მედესანტის მომავალი გადმოსხმის ადგილებზე ჰიდროაკუსტიკურ შუქურებს აყენებდნენ. დანიშნულ დროზე შუქურები ულტრაბგერით სიგნალებს აგზავნიდნენ, სწორედ სიგნალები იყო ორიენტირი სათავო სადესანტო ზომადლებისთვის.

წარმოიდგინეთ – ფირუზისფერ ოკეანეში ჩაკარგული ერთი ბეწო კუნძული. ცისფერი ლაგუნა, სადაც ამერიკელთა საბრძოლო გემებს შეუფარებიან თავი, მარჯნის მარწუხებშია მოქცეული. და თუმცა იაპონიამდე ათას მილზე მეტია, ვახტანუ მუდმივი მორიგეობაა: მიმდინარეობს მეორე მსოფლიო ომი.

ყველა ფზიხლადია. აკუსტიკურ ჯიხურებში მორიგეები ყურგამახვილებულები უსმენენ ზღვას: დღეს თითქოს საგანგაშო ნოტები არ ისმის, მხოლოდ მოქცევის გუგუნია, სანაპიროს კენჭების ჩხრალი, თევზების გუნდების ხმაური.

მოულოდნელად ცაში ალი ავარდა, არემარე აფეთქებათა მძიმე გრუხუნმა შეძრა. გემები ფსკერისკენ მიდიოდნენ. სპეციალისტები დიდხანს იმტვრევდნენ თავს უხილავი მოწინააღმდეგის ხელში ჩასაგდებად. ისევ ზღვა დაეხმარა. ტალღებმა თავთხელზე გამოიყვანა წყალქვეშა ჭურვი თეთრი იეროგლიფებით. ჭურვში იაპონელი კამიკაძე მაიორის გვამი აღმოჩნდა. ესე იგი, ტორპედები ყოფილა. კი მაგრამ ჰიდროაკუსტიკურმა ხელსაწყოებმა რატომ არაფერი დააფიქსირა? ამ კითხვის პასუხი მხოლოდ ომის შემდეგ მოიძებნა, როცა საზღვაო ნადავლს შორის ამერიკელებმა იაპონური სასწავლო ფილმი აღმოაჩინეს. ამ ფილმში ზღვის ენის იმიტაციის ხერხებზე იყო საუბარი.

ზღვა ხმაურობს! ზღვის წიაღის ბინადარნი ყეფენ, უსტვენენ, კნავიან, ჟღურტულებენ, საათივით წიციციებენ. ზოგჯერ ისინი გემის ზარივით რეკენ, ზოგჯერ პატარა ბავშვივით ტირიან და ყველა ამ ხმას თევზები გამოსცემენ.

მაგრამ მარტო ცხოველები არ გა-

საპონტროლო ვერა თეაფა:

„უჩინებარის ქუდი თაჟუჟე მსუჟს ზოჟ მესუჟოს...“

ვარჟ თხილისის გალვატიონ ტაბიძის სახელობის 51-ი საშუალო სკოლის III კლასის მოსწავლეები (დამრიგებელი ქანი ასათი ჯაგანიშვილი).

მე მსურს, რომ უჩინებარის ქუდი მქონდეს, თუ მექნებოდა, უჩინარი გავხდებოდი, ცაში აფერინდებოდი და გადაუფერინდი: ზღვას, მთებს, ბუნებას და დღეამიწას და ვეღვან, სადაც ვნახავდი აუადმყოფ ჩიტს, ცხენს, კატას, ძაღლს, ირემს და ყოველ ცხოველს, ასევე ადამიანებს, მოვარჩენდი და კიდევ ვისურვებდი, რომ სამოთხეში ავიდე, ღმერთის ჩავეხუტო და უთხრა: გმადლობი ღმერთო, რომ ყველა ჩვენი ცუდი საქციელი გვაპატიე!

ლიზა ნიკოლაიშვილი

ერთ დღეს ქუჩაში, რომ მივდიოდი, ერთი ქალი მიწისქვეშა გადასასვლელში მათხოვრობდა. მე ვიბეჭედი ფული არ მქონდა. ძალზე შეშინებულა ის ქალი და მინდა, იმდენი ფული მქონდეს, რომ ის დაც კი ბავშვი და ქალი, ყველას დავეხმარო. კიდევ ის ამბავი უნდა მოგიფიქვთ, ერთმა დედამ შეიღებები ქუჩაში როგორ დატოვა. ერთხელ სახლში ვიყავი და უცებ უჩინებარის ქუდი გამიჩნდა, მე ვინატრე იმ ბოროტ დედას შეიღებები გარეთ აღარ დაეტოვებინოს და კეთილი გამხდარიყოს.

ბაიბო უჩინებარის

ერთხელ უჩინებარის ქუდს რომ ვიპოვე პირველ რიგში ეშმაკის გაქრობას ვიხივე, რომ ბოროტი ადამიანები აღარ იყვნენ. მერე დავეხმარე ბიდი მათხოვრებს, მათ დედებს და მამებს, ქმრებს, ცოლებს. ვუტყვიდი, უჩინებარის ქუდს, ყველა ადამიანი გააკეთილებო-მეთქი...

ანა კვიციანიშვილი

მე რომ უჩინებარის ქუდი მქონდეს, ყველა კარგ ადამიანს დავეხმარებოდი, მაგრამ ეს ფანტაზია ხომ არ არსებობს. და მინც ქუდი რომ მქონდეს, ყველა ბოროტს გავანადგურებდი, ჩემს ქვეყანას ვუშველიდი, გავანადგურებდი რუსეთს. ყველა მართალ ადამიანს გავამართლებდი. ოპ, მაგრამ რა სამწუხაროა, რომ უჩინებარის ქუდი არ არსებობს.

ბიორგი არანასანიშვილი

მე რომ უჩინებარის ქუდი მქონდეს, დავიხურავდი და ჩემად სახლიდან ფულს წაიღებდი. შეუძნებლად გაჭირვებულს ჩაუვადებდი, იმას ხომ გაუხარდებოდა. უჩინებარის ქუდი რომ მქონდეს, დავიხურავდი და ცხოველების მალაჩიებიდან საკვებს ავიღებდი და ყველა უპატრონო ძაღლს მივცემდი. გაუფრინდებოდი და მთელ ბუნებას დავათვალიერებდი, კიდევ გაჭირვებულებს ტანსაცმელს დაუურიებდი.

ბავანა სულთანიშვილი

უჩინებარის ქუდი რომ მქონდეს, იმას გაგაყვითობდი, რაც სიამოვნებას მანიჭებს, რისი გაგაყვითაც ძალიან მიყვარს. მაგალითად, დავეხმარებოდი გაჭირვებულებს. გადავარჩენდი სიყვდილის პირას მისულ ხალხს და ბევრ სიკეთეს გაგაყვითობდი.

თამარ ოსაძე

უჩინებარის ქუდი! შენ გაქვს ძალა და მინდა დამეხმარო. მათხოვრებს მისცე ფული. როცა ქუჩაში გავივლი, მეხვეწებინა ფული მომიტეო, მე კი ძალიან მეცოდებიან, მე ხომ ფული არა მაქვს. ვიხივე, დაეხმარო მათხოვრებს, ბოროტებს კი გააჩრეინო სიკეთე და სიბოროტე. ვისურვებდი, რომ ამ ქვეყანაზე ყველა ქურდი გახდეს ჩვეულებრივი ადამიანი, იშოვოს სამუშაო და არავინ არ გამარცხოვოს. შემდეგი თხოვნა კი ის იქნება, რომ დავეხმარებო ჩვენი აფხაზეთს. ადამიანებს არ მოგვანატრო გართობა და ბევრი რამ, ადამიანებს გაუხარდო პენსია და გაახარო ისინი. საწყად ცხოველებს თაყიანითი სახლი მიეცი. ყველანი კარგად და ჯანმრთელად ყოფილიყვნენ უჩინებარის ქუდი, შენ ყველაფერი შეგიძლია და შეასრულე. მთელი საქართველო შენ გელოდება.

თამარ კიანასანიშვილი

მე მხოლოდ ვადოსნურობა მიშველის. მითხარი, უჩინებარის ქუდი, რა ექნა, მე ხომ ჯერ პატარა ვარ. ერთხელ ენოში რომ გავიდი, დავიხანხე მათხოვარი, იგი ტიროდა დამეხმარეთო, მაგრამ მე ფული არ მქონდა. მე რომ უჩინებარის ქუდი მქონდეს, ყველას დავეხმარებდი, მშობერ ცხოველებს, უპატრონო ბავშვებს. მაგრამ ეს შეუძლებელია.

ბავანა კვიციანიშვილი

უჩინებარის ქუდი რომ მქონდეს, ყველაფერს ვიხამდი. როცა, დედა სახლიდან არ გამომეხმარებდა, მაშინ უჩინებარის ქუდს დავიხურავდი და ვერც დედა შემამჩნევდა, ვერც მამა, ჩემად გავიხარებოდი და ენოს ისე შემოუვრებდი, რომ ვერავინ ვერ შემამჩნევდა. შემდეგ მალაჩიაში ძაღლების საჭმელს შევარეობდი, და კიდევ ყველაფერს, რაც მათ სჭირდებოდათ. სახლში მივიყვანდი და დედას ძალიან გაუხარდებოდა.

ზაზია მუხამბიაძე

უჩინებარის ქუდი არ არსებობს, მაგრამ ფანტაზიას მოგიფიქვით: ქუდი, მითხარი, რა ექნა, როგორ გადავარჩინო ეს საქართველო? მინდა დარიბებს დავეხმარო. ვუძინო მოვიდა ჩემთან მათხოვარი და მითხრა ფული მომიცი, საჭმელი მშობო. ისე შეებრალა, რომ მინდოდა სასახლეები მქონოდა, მათხოვარს შევეშვედი, კიდევ ჩემს ახლობლებს, რომლებსაც უჭირთ. საქართველოს გაველამაზებდი. იმ ქურდებს, რომლებიც საქართველოს ქურდადუნენ, ყველას, ყველა ქურდს, ყანადს და მკვლელს როგორც მათხოვრები არიან ვერე მოვაქცევდი. როცა საქართველოს გაველამაზებდი იმ ქურდებს უკაცრიელ კონძულზე დავეყრიდი.

თორნიკე მირიანაშვილი

მე მსურს, რომ უჩინებარის ქუდი მეხუროს და ქუჩაში რომ უპატრონო ძაღლები არიან, იმათი მოშინაურება შემეძლოს. ერთხელ სახლში ვიყავი და აივანზე გავიდი, უცებ დავინახე, რომ იქით კორპუსიდან გადმოდიოდა დასისხლიანებული ძაღლი და მე მინდოდა, რომ დავეხმარებოდი. და, კიდევ ვიხივე, რომ იმდენი ფული მქონდეს, რომ მათხოვრებს მიეცე.

ჯაბა ბაბრანიშვილი

უჩინებარის ქუდი რომ მეხუროს, საქართველოს გავედივები, აფხაზეთს დავიბრუნებდი. საქართველოს ახლიდან ავაშენებდი. აფხაზეთს შევეუტყვიდი, რუსებს დავიპყრობდი და საქართველოს მშვიდობას დავუბრუნებდი. მე საქართველოს ბანდიტებს უკაცრიელ კონძულზე გადავსვამდი.

ბექა ლანგაძე

უჩინებარის ქუდი რომ მქონდეს, ვადოსნურად ადამიანად გადავიქცეოდი და ყველა კეთილს დავეხმარებოდი.

ზაზა ჩუბინიძე

ჩემი პირველი სურვილი იყო კომპიუტერი, შემდეგ ეს სურვილი ამისრულდა, ახლა კი ორი სურვილი მაქვს. ცეკვიდან გასტროლომზე წასვლა. ჩვენი სამშობლო საქართველო მინდა, რომ ისეთივე გახდეს, როგორც უწინ იყო, ახლა კი საქართველოში ძალიან დიდი ადგილი აიღეს რუსებმა, მე მინდა აფხაზეთი დავებრუნებდი.

ზურაბ ბერგაძე

უჩინებარის ქუდი რომ მეხუროს, საქართველოს გავემდინარებდი, დარიბებს დავეხმარებოდი. ვინც საქართველოს მტერია, იმათ გავანადგურებდი.

თორნიკე მირიანაშვილი

ბავშვობაში, როდესაც დედაჩემი მძინებდა, ხშირად უჩინებარის ქუდზე მივხედავდი ზღაპრებს. ძალიან მსურს მეც მქონდეს უჩინებარის ქუდი. მე მრავალ რამეს ვინატრებდი: შუა ღამით მამაჩემიდან წაიღო. შემდეგ დავეხმარებოდი ქართველებს, რომლებსაც ფული არ აქვთ, აგრეთვე მათხოვრებს და ქვეყანაც აღსდებოდა.

ნათია სილოგავაძე

მე ძალიან მინდა, რომ უჩინებარის ქუდი მქონდეს, ძალიან ბევრ რაღაცას გაგაყვითობდი. მაგალითად, ვერმანიაში ჩავიდიდი დედაჩემთან, იქიდან კი სხვა ქვეყნებს დავათვალიერებდი. მერე კი, როცა სახლში მივდიოდი, ბავშვებთან ჩავიდიდი და ვითამაშებდი.

ანა კვიციანიშვილი

უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, რას არ ვიზამდი... მდიდრებს წაერთმევედი და ღარიბებს მიეცემდი და მათ მწუხარებას გაეზიარებდი. გადაუქროლებდი საქართველოს და ღმერთს შევევედრებოდი, რომ საქართველოს ძველი სილამაზე დაუბრუნდეს. და კიდევ ერთ რამეს ვთხოვდი ღმერთს, რომ ჩვენი ლამაზი აფხაზეთი დაგვებრუნებინოს. მთელ ქვეყანაში ვიფრენდი და ვისაც ქვეყანაში უჭირს, დავეხმარებოდი და მათ გაჭირვებას გაეზიარებდი.

მარიამ რაზმაძე

უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, დავიხურავდი და ან ამერიკაში ან გერმანიაში გავემგზავრებოდი, კიდევ გადავარჩენდი მათხოვრებს და უპატრონო ბავშვებს. მათ ფულით, საქმით და ტანსაცმლით დავუხმარებოდი. შენ ისეთი დიდი ქული ხარ, რომ მართლაც ყველას დაეხმარება.

სოფო კნაძე

ერთხელ კარგი ამინდი იყო, მე მინდოდა გარეთ გავსულიყავი, მაგრამ ღვინო არ უნდოდა, რომ მე გარეთ გავსულიყავი. მე რომ უწინმანინის ქული მქონდეს, გავიდოდი გარეთ, თან ფულს წაიღებდი, თუ ვინმე ღარიბი იქნებოდა, ფულს მიეცემდი და წვალბა ადარ დასჭირვებოდა. მერე სახლში წავიდოდი. თუცა ეს სიბოროტე არ არის, მაგრამ მე წარმოვიდგენ, რომ სიბოროტეა.

ელენე ალავაძე

უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, ღარიბებს დავუხმარებოდი, მდიდრებს წაერთმევედი და ღმერთს შევევედრებოდი, რომ ყველა მათხოვარი სახლებში დაბრუნებულიყო.

გადაუქროლებდი მიწას ღვინომისა და ჩემს ნათესავებს და მამიკოს მოვიწოდებოდი. ღმერთს კიდევ შევევედრებოდი, რომ იმდენი ძალა მიმიცეს, რომ ეს სიბოროტე და ეშმაკები დავამარცხო. მიწა აფხაზეთი დაებრუნო და იმ ლამაზ ზღვაზე აივსოს პლაჟი.

მამა ძანოზარია

უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, ყველაფერს ვიზამდი. ყველა მალაზიაში შევიდოდი და სივარეტებს გადავყრიდი. მდიდრებს ცოტა ფულს წაერთმევედი და ღარიბებს მიეცემდი. მალაზიაში შევიდოდი, ძაღლების საჭმელს გამოვიტანდი და ქუჩის ძაღლებს დავუყრიდი. საქართველოს საფრთხის აკარიდებდი.

ზურაბ ძალაძე

იყო ერთი მშვენიერი დღე, ბაბუამ ტყეში წამიყვანა და ვეაივლების ველში რაღაც ქული ეგდო. ბაბუას ხელი გაუშვი და ქულისკენ გავქანე. რომ მიუახლოვდი, დამინტერესა თუ მომერგებოდა, დაეიხურე და უცებ გაუწინარდი. მივხვდი, რომ ეს ვადოსნური ქული იყო და ჩემი პირველი სურვილი ეუთხარი: უწინმანინის ქული, მინდა, რომ წავიღე ლონდონში დედაჩემი რომ ენახო და ლონდონი დაეთავლიერო, მერე კი მეორე სურვილი ეუთხარი: მინდა, რომ დიდგორში წავიღე და ნაომარი ველები ენახო, მერე კი თამარ მეფის სასახლეში წავიღე.

გიორგი ჩაჩუა

მე მინდა, რომ გავემგზავრო ამერიკაში, ან ინგლისში. გვეწვევები, ქული, ეს სურვილი ამიხდინე, მე ვიცი, რომ შენ ისეთი ქული ხარ, რომ დიდობაში ამიხდინე ამ სურვილს. კიდევ მინდა, რომ მათხოვრებს დავეხმარო. მე ისინი ძალიან მეცოდება. როცა ხელს გამომიშვებენ, მე კი ფული არა მაქვს და ვერ ვაძლევ, მტუბრება. მინდა, უწინმანინის ქული დამეხმაროს, რომ მქონდეს, რომ მათხოვრებს დავეხმარო.

ნინო დარციხელი

მე მინდა, უწინმანინო, ამისრულო ჩემი ნატურა. ეს არის ბარბის სახლი და კიდევ ხუთივე სწავლა და ვინატრებ ბედნიერ ცხოვრებას. არ მინდა, რომ ადამიანები მათხოვრობდნენ. სიცივეში გარეთ იდგნენ და გაყინონ. ზოგჯერ ფული არ მქონია, მაგრამ შემეცოდებოდა, მაგრამ ფული რომ მქონია მიმიცია.

ანა ხვალაძე

მე რომ უწინმანინის ქული მქონდეს, ღარიბებს დავუხმარებოდი, მათხოვრებს საჭმელს მიეცემდი და ყველას სურვილს აუსრულებდი. უწინმანინის ქულით ყველა ჩემს სურვილს აუსრულებდი. მაგალითად, ნამდვილი მანქანა მექნებოდა. ავიშენებდი კარგ სახლს, ყველა ცულ ადამიანს მოესპობდი და კიდევ მინდა, რომ ადამიანები აღარ ნადირობდნენ, რომ ყველა მარადიულად ცხოვრობდეთ.

ზინი ახაი-თხვილი

ერთ მშვენიერ დღეს ბაბუამ ტყეში წამიყვანა. გზაში რომ ვიყავით, ერთი ქული ვაივნე და ჩუმიდ სახლში წავედი. რომ მივედი, უწინმანინის ქული დაეიხურე და საჩუქრები ჩავეიღე და გავოცდი, რომ არაფერი არ მოხდა. მერე ქული მოვიძრე და დაეფიქრდი, ბოლოს მივხვდი, რომ უწინმანინის ქული იყო და კიდევ მივხვდი, რომ ამ ქულს ლაპარაკიც შეეძლო და ეუთხარი: დაილაპარაკე-მეთქი და უცებ დაილაპარაკა. მითხრა რა გსურს? მე დაეფიქრდი და უპასუხე - მსურს, რომ დავეხმარო მთავრობას ქურდების დაპატიმრებაში.

საბა კოხანიძე

მე მინდა, რომ წავიღე ამერიკაში. იქაურობას დიდი სიამოვნებით დავაეუფლებოდი. საქართველოს გაუღალამებდი, მათხოვრებს დავუხმარებოდი. მინდა, რომ თენგიზ ბაღუ ადარ დაუძახონ. საქართველოს მოვაცილებდი მტრებს. მე ვისურვებდი, რომ ყველა ადამიანი კეთილი გახდეს, რომ საქართველო ქურდებისაგან გასუფთავდეს.

ოთარ გომილაძე

უწინმანინის ქული, შეხვე რამდენი გაჭირვებული ადამიანი ამ ქვეყანაზე. მე მინდა, რომ ცოტა ფული მაინც მიეცა ვინმეს. გუშინ გავიარე და ვნახე, საწყლები ხელს როგორ იშვებდნენ.

კიდევ ერთ სურვილს გთხოვ: მე მინდა, რომ მამაჩემთან გავფრინდე კვიაროსში, იქ უფრო კარგად ვერძობ თავს. იმიტომ, რომ იქ კარგი პაერია და უფრო კარგ მადანე მოვიდარ. აქ კი პაერი ცოტაა. უწინმანინის ქულამ ეს ამისრულა და მე ძალიან მომეწონა იგი.

ანა ლომსაძე

უწინმანინის ქული რომ მეხუროს, დავეხმარებოდი გაჭირვებულებს. მთელ ღვინომისა შემოვივლიდი. მე ძალიან მინატრესებს ამერიკაში დისნეივლი. კიდევ მინატრესებს იუენი, მინატრესებს ვეშაბი. მე ძალიან მიყვარს მეცადინეობა და ვიცნობ, რომ სულ ათოსანი ვიყო.

გიორგი მუხლაძე

დავეხმარებოდი მათხოვრებს, ღარიბებს და გაჭირვებულებს. ქურდებს წაერთმევედი და საქართველოს გადავარჩინე, რუსებს გადავარჩინე, აფხაზეთს წაერთმევედი. მეძინა, უწინმანინის ქული დამეხმარა. თორმეტ საათზე ავდექი და რას ვხედავ - მამაჩემს ველოსიპედი მოაქვს: გამეხარდა. ნეტავ, უწინმანინის ქული რომ დამეხმარა, იმან ხომ არ ამისრულა სურვილი?

გიორგი სახონია

მე მსურს, რომ რომ გავემგზავრო ესაბანეთში ან რუსეთში, შეიძლება მართლაც ამიხდეს ეს სურვილი, მაგრამ მე ამისთვის ვადოსნობა მჭირდება. მე ვიცი, რომ ვადოსნობა არ არსებობს. ქაჩაში, რომ გავდივარ, ვხედავ ხალხს როგორ უჭირს და როგორ მხვწვნიან ფული მომეცით. უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, გაჭირვებულებს დავეხმარებოდი.

ნანა პაპინაძე

მე უწინმანინის ქულს ვთხოვ, რომ საქართველო იმხელა ქვეყანად იქცეს, რომ მთელი ოჯახები რომ შეერთდეს, ახელა წყალმციც კი საქართველოში შეივლიდეს არ ჩაუტოვოს.

გიორგი სომიხრაშვილი

უწინმანინის ქულს თუ ვაივნე, პირველ რიგში გავაქრობდი ეშმაკს, რომ ადამიანები ბოროტები აღარ იყვნენ. მერე დავუხმარებოდი მათხოვრებს. მათ ღვინოს და მამებს, ქმრებს, ცოლებს. ვეტყვი, უწინმანინის ქული, ყველა ადამიანი გაკეთილეთქეთ.

ანა კვიციანიძე

ერთხელ ქაჩაში მივიდი და გზაზე ერთი გაჭირვებული მოხუცი ქალი დავინახე და ძალიან შემეცოდა. უწინმანინის ქული, გთხოვ, რომ ის ქალი თუ კიდევ არის, დავეხმარო. მე ძალიან მინდა, რომ ჩემი მამიკო ამერიკიდან ჩამოვიდეს და სულ აქ იყოს და იქ ადარ წაიღეს. და კიდევ მინდა, რომ უწინმანინის ქული მქონდეს. კიდევ ის მინდა, რომ ამ ზაფხულს დასასვენებლად წავიღე და მინდა, რომ სულ კარგად იყოს ყველა ჩემი მეზობელი, ჩემი მეგობრები, კლასელები და ყველა, ვინც დედამიწაზე ცხოვრობს. ჩემი სხვა სურვილი არის, რომ ქვეყანაზე ყველას უწინმანინის ქული მქონდეს და ყველა კარგად ადამიანად გაკეთის სიეთი.

სალაშე მამანაძე

უწინმანინის ქული, ერთ რამეს გთხოვ, იმეღა, ამისრულებ. ჩემი პირველი სურვილი იქნება ის, რაზეც პატარაობიდანვე ვიცნობდი, როცა სულ რაღაც 3-4 წლის ვიყავი. მე მინდა, რომ უწინმანინის ქულს არ გაუხედე და ჩემი სურვილის შესრულება: ჩემი სანუკვარი ოცნება მანქანა კაბრიოლეტი ან წითელი პრილა ან კიდევ შავი და ისიც პრილა. კიდევ ძალიან მინდა, რომ ყველა მათხოვარს დავეხმარო, ამისთვის კი ფული უნდა მქონდეს.

სალაშე გუგაძე

უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, ყველა კარგად ადამიანს დავუხმარებოდი, ცულს კი რამდენ ცულ საქციელსაც ჩაიღებდა, გადაუხდელი სამაგიეროს და ცულ საქმეს ადარ გავაკეთებინებდი. რაც მალაზიაში ცული რაღაცები იყიდა და მანებებოდა, მას მოვიპარავდი და ყველაფერს დავწვავდი. ღარიბი კაცი სახლს რომ ვერ აშენებს, და წვალბოს, მას აუშენებდი, ყველა უპატრონო ცხოველს ჩამოკვლავდი და ჩემთან წაიყვანდი, ვინც ვერ ხედავს, მე მას გზას გავუკვალავდი და ყველა საქართველოს ადგილს გადავუფრენდი და ვნახავდი ყველაფერს. მალაზიაში ხეების თესვებს წამოვიდებდი და ტიტველ მთაში დავრგავდი.

პოსტალი ნინაძე

უწინმანინის ქული რომ მქონდეს, მათხოვრებს და ღარიბებს დავუხმარებოდი. ხოლო თქვენ მდიდრებს წაერთმევედი იმას, რაც ღარიბებს წაართვა, მაგრამ არან ისეთი მდიდრები, რომლებიც ოფლის ღირსი სიმდიდრისთვის, პირველ რიგში საქართველოს გაგალამაზებდი და მისი სიმდიდრით, ნოყიერი მიწებით და სილამაზით დაეატებოდა.

ანა ლომსაძე

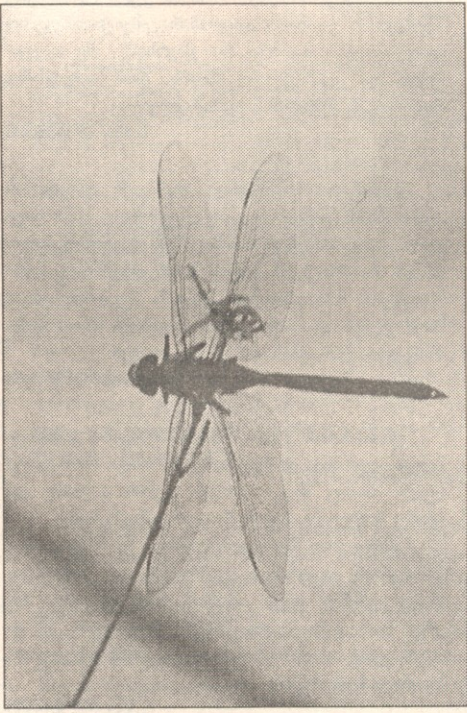
სალომე ჯანელიძე, თბილისის 94-ე საშუალო სკოლის IV კლასის მოსწავლე.

ნაზ, თუ ანიცა ჯანაჯან ას ანიანი ნაისაზს?

ძალიან მიყვარს ბუნება. მხიბლავს როგორც ჩიტების გალობა, ასევე ჭიანჭველების ფუთფუთი, ღამურების ღამეული ლაშქრობები, კრუალების კრუალი თუ პეპლების ფარფატი. არ ვიცი, რატომ მაგრამ, განსაკუთრებით მწერებმა დამაინტერესა. ალბათ ამ ინტერესს იმან შეუწყო ხელი, რომ როგორც გავიგე, მწერები დედამიწის უძველესი მკვიდრნი ყოფილან, დედამიწაზე მათი არსებობა მილიარდობით წელს ითვლის, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ შემგუებლობის თვალსაზრისით ისინი უფრო მეტად განვითარებულნი არიან და მათი შესწავლა ნამდვილად ღირს. ვინ იცის, იქნებ რაიმეში გამოგვადგეს მათი შემგუებლობის უნარი? ჰოდა, მინდა, ნემსიყლაპიებზე მოვიტხროთ.

უმრავლესობას, ალბათ, ახლოდან თუ არა, შორიდან მაინც ეყოლება ნანახი მშვენიერი მწერები, საკმაოდ ძალა, საკმაოდ სწრაფად რომ დაფრინავენ და თვითმფრინავის თუ შვეულმფრენის ხმებს გამოსცემენ. ზოგიერთი ისეთი დიდაა, ჩიტიც კი გეგონება. სახელი ნემსიყლაპია, მათ, ალბათ, ფორმის გამო შეერქვათ – გეგონება ნემსი გადაყლაპეს და ვეღარ მოინელესო. აქვთ გრძელი, ნემსის ფორმის სხეული და ორი წვეილი დიდი, გამჭვირვალე ფრთა, სამი წვეილი ფეხი. ნემსიყლაპიები მწერების კლასში შედიან, ნემსიყლაპიების რიგში, ლათინურად ნემსიყლაპიას ოდონატა ჰქვია. მე ისინი ჯერ კიდევ პატარამ აღმოვაჩინე. მათ დანახვაზე ერთ ვაიუშველებელს აეტყვდი ხოლმე: ბებო, ბებო, ნემსიჭამიები მოვიდნენ ნემსების მოსაპარაუად-მეთქი. იქ, სოფელში, ჩვენს სახლში ხშირად შემოდინდნენ მწერები, რომლებიც ფორმით ნემსიყლაპიებს ჰგვანან, მაგრამ აქვთ მაღალი, ობობასნაირი ოჩოფეხები, ფრთები კი ლაქებიანი და ერთი წვეილი. რაჭაში მათ ნემსიყლაპიებს ეძახიან და რატომღაც ცდილობენ მოკლან. სჯერათ, რომ მაშინ ფულს იპოვიან. ისინი საკმაოდ ბევრნი არიან და დაახლოებით შუა ივნისიდან (ამბროლაურის რაიონის სოფ. სადმელში) მასიურად იწყებენ სახლში შემოსვლას, განსაკუთრებით კი ღამით, ნათურასთან. ეს მწერები, როგორც შემდეგ გაირკვა, ნემსიყლაპიები არ ყოფილან, თუმცა ფორმა მათაც ნემსის აქვთ. მახსოვს, პატარაობისას რამდენჯერმე „ოპერაცია“ კი გავუკეთე მათ, ნემსი რომ ამომეღო მუკლიდან, მაგრამ უშედეგოდ...

გასულ ზაფხულზე მიწისძვრამ ჩვენი სკოლაც დაახიანა. ამის გამო ნაადრევად დაგვითხოვეს და მე ისევ მშობლიურ რაჭას მივაშურე. მაისის თვიდან სექტემბრამდე იქ ვიყავი და

ცდილობდი, ნემსიყლაპიებს დავკვირვებოდი, დამეჭირა და შემესწავლა მათი ცხოვრება. მაგრამ მათი ცოცხლად ხელში ჩაგდება არც ისე ადვილი აღმოჩნდა, იმიტომ, რომ საკმაოდ ძალა დაფრინავენ და ძალიან სწრაფადაც. აღმოვაჩინე, რომ ისინი გარკვეულ ადგილებს ირჩევენ და უმეტესად იქ იმყოფებიან. ნემსიყლაპიები ცხოვრობენ წვეილ-წვეილად, როგორც ფრინველები. კვერცხს წყალში დებენ და იქვე ირეკებიან, წყლიდან ამოდიან და შემდეგ წყალს უფრთხიან, თუმცა წყლის თავზე უწევთ ტრიალი, ალბათ, შთამომავლობის მოლოდი-

ში. წყლის ალბათ, იმიტომ ეშინიათ, რომ თუ ფრთები დაუსველდათ, მერე წყლიდან ამოსვლა უჭირთ. ჩემს დავკვირვებებს ნემსიყლაპიებზე სწორედ პატარა დაჭაობებული ტბის თავზე ვაწარმოებდი. შევამჩნიე, რომ დილით ისინი შედარებით ზოზინით დაფრინავდნენ, ისე რომ სპეციალური მოწყობილობით მათი დაჭერა შეიძლებოდა. მაგრამ როგორც კი მზე კარგად ამოწვევრება და არემარეს გაათბობს, ისინიც გამოცოცხლდებიან, სწრაფები ხდებიან და ჭაობის თავზე კი აღარ იჭერენ კოლოებსა თუ ქინქვებს, არამედ უფრო დიდი ნადავლისთვის მიფრინავენ. ნემსიყლაპიები იკვებებიან ბუზებითა და პატარა პეპლებითაც კი, რაც ჩემი თვალთ მინახავს.

იმდენად, რამდენადაც ნემსიყლაპიები მანვე მწერებს ანადგურებენ, ვფიქრობ, რომ ისინი ჩვენთვის სასარგებლოები უნდა იყვნენ. ნემსიყლაპიები თითქმის ყველგან ცხოვრობენ და სხვადასხვა ადგილზე სხვადასხვა სახეობაა გავრცელებული. სექტემბრის თვეში აღმოვაჩინე, რომ ნემსიყლაპიები თბილისშიც საკმაოდ ყოფილან, მაგალითად, ჭიჭინაძის ქუჩაზე, „აფრიკის“ დასახლებაში. ჩემი კორპუსის უკან ერთი დატბორილი ადგილია, სადაც ნემსიყლაპიები ბინადრობენ. საინტერესოა, რა „სოფელი“ ნემსიყლაპიებისგან განსხვავებით, „ქლაქელები“ არც ისე უფრთხიან ადამიანებს, ნაკლებად ერიდებიან და მათი დაჭერაც უფრო ადვილია, თუმცა სპეციალური ბადის უქონლობის გამო ერთიც ვერ დავიჭირე. შემდეგ კი გაუნინარდნენ, ალბათ, ზამთრის თავშესაფრის საძებნელად გაფრინდნენ.

ნემსიყლაპიები სხვადასხვა ზომის, ფორმის და ფერისა არიან. ყველა მათგანი ძალიან ღამაზია, ყველა სახეობის ნემსიყლაპიების სხეული შედგება თავის, შედარებით მსხვილი ტანისა და ნემსივით წაგრძელებული კუდისაგან, რომელსაც ბოლოში ორი ბრწყალი აქვს – ეს მუცლის დაბოლოებებია,

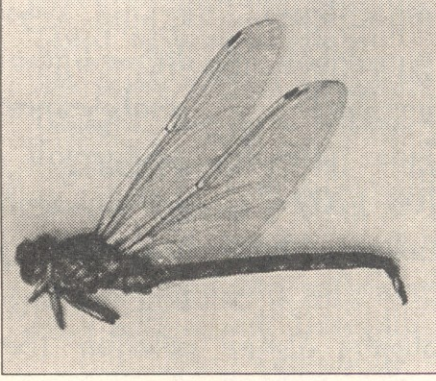
რომ თუ ფრთები დაუსველდათ, მერე წყლიდან ამოსვლა უჭირთ. ჩემს დავკვირვებებს ნემსიყლაპიებზე სწორედ პატარა დაჭაობებული ტბის თავზე ვაწარმოებდი. შევამჩნიე, რომ დილით ისინი შედარებით ზოზინით დაფრინავდნენ, ისე რომ სპეციალური მოწყობილობით მათი დაჭერა შეიძლებოდა. მაგრამ როგორც კი მზე კარგად ამოწვევრება და არემარეს გაათბობს, ისინიც გამოცოცხლდებიან, სწრაფები ხდებიან და ჭაობის თავზე კი აღარ იჭერენ კოლოებსა თუ ქინქვებს, არამედ უფრო დიდი ნადავლისთვის მიფრინავენ. ნემსიყლაპიები იკვებებიან ბუზებითა და პატარა პეპლებითაც კი, რაც ჩემი თვალთ მინახავს.

იმდენად, რამდენადაც ნემსიყლაპიები მანვე მწერებს ანადგურებენ, ვფიქრობ, რომ ისინი ჩვენთვის სასარგებლოები უნდა იყვნენ. ნემსიყლაპიები თითქმის ყველგან ცხოვრობენ და სხვადასხვა ადგილზე სხვადასხვა სახეობაა გავრცელებული. სექტემბრის თვეში აღმოვაჩინე, რომ ნემსიყლაპიები თბილისშიც საკმაოდ ყოფილან, მაგალითად, ჭიჭინაძის ქუჩაზე, „აფრიკის“ დასახლებაში. ჩემი კორპუსის უკან ერთი დატბორილი ადგილია, სადაც ნემსიყლაპიები ბინადრობენ. საინტერესოა, რა „სოფელი“ ნემსიყლაპიებისგან განსხვავებით, „ქლაქელები“ არც ისე უფრთხიან ადამიანებს, ნაკლებად ერიდებიან და მათი დაჭერაც უფრო ადვილია, თუმცა სპეციალური ბადის უქონლობის გამო ერთიც ვერ დავიჭირე. შემდეგ კი გაუნინარდნენ, ალბათ, ზამთრის თავშესაფრის საძებნელად გაფრინდნენ.

ნემსიყლაპიები სხვადასხვა ზომის, ფორმის და ფერისა არიან. ყველა მათგანი ძალიან ღამაზია, ყველა სახეობის ნემსიყლაპიების სხეული შედგება თავის, შედარებით მსხვილი ტანისა და ნემსივით წაგრძელებული კუდისაგან, რომელსაც ბოლოში ორი ბრწყალი აქვს – ეს მუცლის დაბოლოებებია,

რომლებიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ გამრავლებაში. არსებობენ 1 სმ-დან დაწყებული 10 სმ-მდე სიგრძის ნემსი-ყლაპიები. ყველა მათგანს საკმაოდ მაგარი, გამჭვირვალე, წვრილი ძარღვებით დაქსელილი ფრთები აქვს, ფრთები, მართალია, გამჭვირვალეა, მაგრამ სხვადასხვა სახეობის ნემსი-ყლაპიას სხვადასხვა ფერი აქვს. ზოგი ოქროსფერია, ზოგი – მოცისფრო, მომწვანო. სინათლეზე ფრთები პერლამუტრწა-სმულივით ბრწყინავს. ტიხარებისგან შემდგარი ნემსა ტანი ულამაზესი ფერებისაა: ცისფერი, ფირუზისფერი, ოქროსფერი, მარჯნისფერი, მწვანე და ბროწეულის ყვავილისფერი. წითელი ნემსიყლაპიები ვერ დაევიჭირე იმიტომ, რომ, როგორც შევამჩნიე, ისინი მაინცდამაინც წყლის თავზე კი არ დაფრინავენ, არამედ უფრო ბუჩქების თავზე. ამასთან მათ ფრენის უცნაური მანერა აქვთ: არჩევენ რაღაც საგანს და მის გარშემო იწყებენ ტრიალს. „ვეფხისტყაოსანში“ ნახმარია სიტყვა „ტანაჯორი“. ტარიელი ამბობს:

„კაცი ჩემგან განატყორცი, ბრუნავს ვითა ტანაჯორი“-ო. შეცნინებების აზრით ტანაჯორი ერთგვარი კოლოა, რომელიც წრიულად ფრენს. მე კი მგონია, რომ ადრე ტანაჯორი სწორედ ამ სახეობის ნემსიყლაპიას ერქვა. ჩემ მიერ წითელ ნემსიყლაპიებზე ნათქვამი ოქროსფერ ნემსიყლაპიასაც ეხება. ისინი ერთიდაიგივე სახეობაა, ოღონდ ფერით განსხვავდებიან. ვფიქრობ, რომ ერთი ფერი დედალია, მეორე მამალი. ასეთივე ფერის ნემსიყლაპიები შემოდგომაზე თბილისში, ჩემს აივანზეც შევამჩნიე (მე მე-7 სართულზე ვცხოვრობ და წარმოიღვინეთ, რა ძალიან დაფრინავენ). ისინი სწორედ ფრენის ისეთივე მანერით ეძებდნენ გამოსახამთრებელ ადგილს, ძვრებოდნენ ჭუჭყურტანებში. ოთხი-ხუთი წლის რომ ვიყავი, ულამაზესი ნემსიყლაპია მყავდა, რომელიც სოფელში ჩემი ბედლის მიდამოებში ბინადრობდა. მასაც უცნაური ჩვევა ჰქონდა. სამხრობისას ბედლის გარშემო იწყებდა ფრენას. შვეულმფრენის თუ თვითმფრინავის მსგავს ხმას გამოსცემდა. ისინი წვეილად ცხოვრობდნენ და საათობით ერთი და იმავე მიმართულებით დაფრინავდნენ. ამიტომაც შევძელით მისი დაჭერა. ერთხანს მისი ცალი ისევ დაფრინავდა, ეტყობოდა, თავის მეორე ნახევარს დაეძებდა, მერე კი სადღაც გადაიარგა, ჩემი ნემსიყლაპია საოცრად ლამაზი იყო, რომლის მსგავსიც, უკვე რამდენი წელია რაც დავეძებ და ვედარსად ვნახე. 10 სმ-ის სიგრძის იქნებოდა, საკმაოდ მსხვილი ნემსა კული ჰქონდა, მრგვალი. ფრთებიცა და ტანიც პერლამუტრიანი მელნისფერი ჰქონდა, რაც იშვიათია. მისი მეწყვილე კი მწვანე პერლამუტრიანი იყო. ზუსტად ასეთივე პერლამუტრიანი ხოჭოები ამშვენებს ამჟამად ჩემს კოლექციას.

ნემსიყლაპიებს სამი წვეილი ფეხი აქვთ, ტანთან შედარებით მოკლე, ორსახსრიანი და ბოლოში წვრილბუსუსებიანი, რითაც დაჯდომისას მჭიდროდ საყრდენს იქმნიან. არსებობენ ძირითადად ორი სახის ნემსიყლაპიები: ბრტყელსხეულებიანი და წვრილსხეულებიანი. ისინი ერთმანეთისაგან მარტო სხეულის ფორმით კი არა, ფრთების განლაგებითაც განსხვავდებიან. ბრტყელსხეულებიანებს ფრთები განზე აქვთ და ფორმით ძალიან ჰგვანან თანამედროვე თვითმფრინავებს. ვფიქრობ, კონსტრუქტორებმა სწორედ ეს მწერი გამოიყენეს თვითმფრინავის მოდელად. ფრთები მათ უძრავად აქვთ დამაგრებული სხეულის ზედა შემოსხვილებულ ნაწილზე. მეორე სახეობა კი, რომელიც საკმაოდ მრავალფეროვანია, ძალიან წააგავს შვეულმფრენს, უფრო სწორად, შვეულმფრენი წააგავს მას. მათ

ფრთები სხეულის ვერტიკალურად აქვთ ძალიან მძიმე ფეხები. ზოგსაც ერთი წვეილი – ვერტიკალურად, მეორე წვეილი – პარალელურად. მე მგონი, ფრთები, მოძრავი აქვთ. ამ სახეობის ყველაზე დიდი და საოცრად ლამაზი ნემსიყლაპია ჭაობის თავზე დაევიჭირე. 7-9 სმ-ის სიგრძის. არის ცისფრად მოწინწკლული, ფრთები ზემოთ აქვს აშვებული, თავი კისრის გარშემო ტრიალებს. თვალები შვეულმფრენის კაბინის ამბოზრცულ მინებს მიუგავს და საერთოდაც შვეულმფრენი ძალიან ჰგავს ამ ნემსიყლაპიას. განიერი სხეული თავში და დაწვრილებული კული, მსხვილი სხეულის თავზე წრიულად მოძრავი ფრთები. ვფიქრობ, ეს ნემსიყლაპია საუკეთესო ნიმუში იყო შვეულმფრენისთვის, რომელიც ასე ძალიან წააგავს ჩემს „ცისფერთვალას“, როგორც მე ვუწოდებ მას. იქვე ჭაობში ბინადრობენ ძალიან წვრილი (მართლა ნემსივით), შედარებით პატარა, სამი-ოთხი სმ-ის სიგრძის და საოცრად ხასხასა ფირუზისფერი ნემსიყლაპიები. მათ ტანი ძალიანად ფირუზისფერი აქვთ და ფრთებსაც იგივე ფერი გადაჰკრავს. ფრთები სხეულის ვერტიკალურად – განზე აქვთ მიმართული – ისინი შედარებით სუსტები და ადვილად დასატყორცი არიან, მაგრამ სამწუხაროა, რომ კოლექციისათვის დამუშავების შემდეგ ფერს კარგავენ და ის პირველყოფილი სილამაზე სადღაც ქრება, წვრილსხეულიანი ნემსიყლაპიის ყველაზე დიდი სახეობა, მწვანე წინწკლებიანი იმ ზაფხულს ამბროლაურში, მდინარე კრიხულას თავზე დამევიჭირეს ჩემს ნათესავმა ბიჭებმა. ის 8 სმ-ის სიგრძის იქნება, ფრთები კი განზე აქვს მიმართული და მგონი უძრავი.

არსებობენ მწერები, რომლებიც ძალიან ჰგვანან ნემსიყლაპიებს, მე ისინი „ღამის ნემსიყლაპიები“ მეგონენ, ისევე როგორც პეპლების ღამის სახეობა. ისინი ღამე მოფრინავენ სინათლეზე, ნაკლებად სწრაფები არიან და ფერიც უღიშლამო მონაცრისფრო აქვთ. ორი წვეილი ფრთა კი უფრო რბილი, ვიდრე დღის ნემსიყლაპიებს. ფრთების განლაგებაც სჭვანაირი აქვთ – თითქოს სხეულს მიჰყვებოდნენ. მე ისინიც ჩამოვიტანე თბილისში, მაგრამ სპეციალისტებმა მითხრეს, რომ ისინი სხვა რიგს ეკუთვნიან, ე.ი. ნემსიყლაპიები არ არიან. ჩემს ნარკვევს ნემსიყლაპიებზე დაეასრულებ ჩემი დღიურიდან ამონაწერი.

5 სექტემბერი 2002 წ.

მე თბილისში ვარ. თბილა. ვაგრძელებ ნემსიყლაპიების ძებნას. ბინაში ღამის ჰეპელა დაევიჭირე. შიგნითა ფრთები წითელი აქვს, გარეთა ნაცრისფერი. ასეთივე ჰეპელა სოფელშიც დაევიჭირე, მაგრამ ეს შედარებით დიდი. ნემსიყლაპიებით ჩემი ეზოს ბავშვებიც დავაინტერესე. კორპუსის უკანა მხარეს გუბე მეგულეობდა (წყალსადენი მილია გაფუჭებული და იქ მუდამ წყალია). გუბეს მივამურე და ჩემდა სასიხარულოდ, იქ მართლაც აღმოვაჩინე ნემსიყლაპიები. ისინი სოფელში ნანახს არ ჰგვანან. არიან ცისფერი და ყვითელი ფერის, გუბეს თავს დასტრიალებენ. ორდღიანი დაკვირვების შემდეგ დავასკენი, რომ ყვითლები დედლები იყვნენ, ცისფერები კი მამლები. დედალ-მამალი ერთმანეთს ჰაერში პოულობს, შემდეგ ერთმანეთს კუდებს პირში იღებენ, 3-4 წთ. ჰაერში დაფრინავენ, შემდეგ კი არჩეულ ბალახზე ან ქვანახევარზე სხდებიან წყალში (ჭაობში ან გუბეში), შემდეგ დედალი ნემსიყლაპია კუდს წყალში ჩაყოფს და კვერცხებს დებს. ისინი ადამიანს ისე არ ერიდებიან, როგორც „სოფლელი“ ნემსიყლაპიები.

თამაში პრიზებით

ვიქტორინა "ჯეოს ყოლოთებისტის.."

გთავაზობთ მორაქვების კითხვებს და შეფასებებით, რომ პირველი პატაკის კითხვების მიღების გზით ვადა 20 მარტი, მორაქვების კი - 10 მაისი.

კასტელის გამოგზავნისას ზუსტად მიუთითეთ თქვენი სახელი, გვარი, მისამართი, სკოლა, კლასი, ტელეფონის ნომერი. ჩვენი მისამართი მოცემულია ჟურნალის პირველ გვერდზე.

1. „სამშობლო, დედის ძუძუი, არ გაიცივლებს სხვაზედა, ორივე ტკბილია, ძმობილო, მირჩვენის ორსავ თვალებზედა...“ რომელ ქართველ პოეტს ეკუთვნის ეს სიტყვები და რა ჰქვია ამ ლექსს?

2. ვინ და საიდან მოიწვია ვახტანგ VI-მ მის მიერ თბილისში 1708-1709 წ.წ. დაარსებული პირველი ქართული სტამბის გასამართავად?

3. რა ბედი ეწია ალექსანდრე ბატონიშვილს, ერეკლე II-ს ძეს, კახეთის 1812 წლის აჯანყების სულისჩამდგმელს და სად არის იგი დაკრძალული?

4. ზუგდიდის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მუზეუმში, დადიანების ყოფილ სასახლეში სხვა უნიკალურ ექსპონატებს შორის არის იმპერატორ ნაპოლეონის ბრინჯაოს ნიღაბი, რომელიც 1833 წელს პარიზში იქნა ჩამოსხმული (მსოფლიოში სულ რამდენიმე ასეთი ნიღაბი არსებობს) როგორ, რა გზით მოხვდა იგი ზუგდიდში?

5. რა ერქვა ქვეყანას, რომელშიც ხომალდ „ანტილოპას“ დაღუპვის შემდეგ მოხვდა გულივერი?

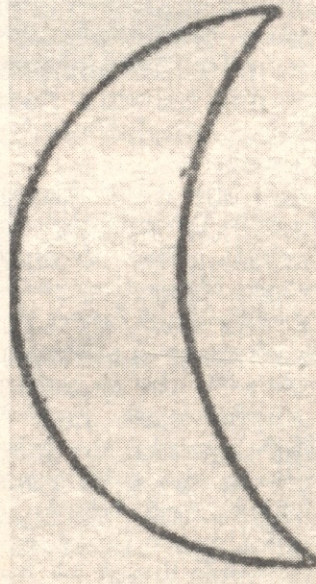
6. ვინ იყო ტომ სოიერის უახლოესი მეგობარი?

7. იყიდება სხვადასხვა ზომის ორი საზამთრო. ერთი მეორეზე მეოთხედი ნაწილით განიერია, მაგრამ 1 1/2-ჯერ უფრო ძვირი ღირს. რომელი საზამთროს ყიდვა უფრო ხელსაყრელია?

8. ეს ნახატი საქართველოში მოღვაწე იტალიელი მისიონერის დონ კრისტოფორო დი კასტელის ჩანახატების ალბომიდანაა. მასზე გამოსახული ნიკიფორე ირბახი (ჩოლოყაშვილი). რა ღვაწლი მიუძღვის ამ ადამიანს ქართველი ხალხის წინაშე?

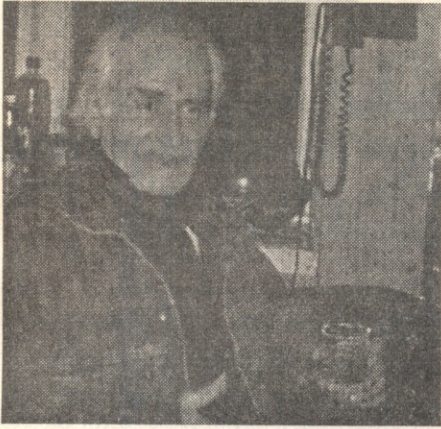

9. სიტყვა „ცხრა“ ქართულ ენაში ბევრის, მრავლის გაგებითაც იხმარება. სწორედ მისი ეს მნიშვნელობა იგულისხმება გამოთქმებში: ცხრა მთას იქით, ცხრა-თავა დევი, ცხრათვალა და სხვ. აგრეთვე ანდაზებში: როცა ბედი მწყალობდაო, ცხრა დიაკვანი მწყალობდაო და სხვ. კიდევ რომელი გამოთქმები და ანდაზები იცით, რომლებშიც სიტყვა „ცხრა“ ამავე გაგებით არის ნახმარი?

10. როგორ შეიძლება ნამგალა მთვარის ფიგურის ექვს ნაწილად გაყოფა მხოლოდ და მხოლოდ ორი სწორი ხაზის გასმით?

ნუგზენი თოჭნი

მე მინდა, ჩვენთან შეხიზნულმა ყველამ გაიგოს,
 —მტრის ნაშიერსაც უბატონოდ ხმას რომ არ სცემენ,
 აი, ქვეყანა, თბილის გულს რომ ცხრა ძმა გაიყოფს
 და თუ სტუმარი შემოესწროთ ცხრავეს გასცემენ.
 ოჯახს რომ ფეხზე დააყენებს ერთი დიაცი,
 ასეთს სანთლით თუ წააწყდებით, ალბათ, ნაკლებად,
 ყველა ქართველთან უძღურია ვერცხლის ტყვიაც კი,
 მოჰკლავს კი არა, თვითონ თავად გადააკვდება.
 აი, ქვეყანა, რომ არ სძინავს არც დღე, არც ღამე,
 ასეთებს დღემდე ერთეულებს თუ გაუძლიათ,
 ღრუბლის ტივიდან წვიმის ნაცვლად ღვინოს ასხამენ
 და ალავერდებს „ჩაკრულო“-თი უფალს უძღვნიან.
 ამ საოცრებას თვით ღმერთსაც კი არ დაუთმობდი,
 ვფიცავ ენგურის თვალცრემლიან შხარას მთებთანს,
 ჩვენში მეგობრის შესაძენად მარილს ფუთობით
 მიირთმევენ და სიკვდილამდე დაშაქრდებიან.

შაშვი ცახცახებს მხდალივით, ჩხიკვი რას აღარ ბოდავს, ცეცხლზე დასხმული წყალი ვით
 ნისლი ხევებში ბოდავს, ცვარი ვერცხლივით ანათებს, მზის ამოსვლამდე ბზინავს,
 ქარი ხევს ალიანდაგებს და აღარ უხვევს გზიდან, ასკილს ამშვენებს სინაზე,
 —გამოდერილი ყელი, პანტა შავდება მიწაზე, არყის გამომხდელს ელის.
 ანწლი თეფშებზე გაწყობილ შავ ხიზილალას მოჰგავს, ავადმყოფური განწყობით
 მაყვლის ბარდებში ბორგავს. ქამა სოკოებს კარვები ისე დაუდგამთ
 მწყობრში, როგორც მხედრები გარკვევით
 ბანაკდებოდნენ ომში. წვიმა ეცემა ჩიტუნებს,
 —სულ რაღაც ერთი პეშვი, გზააბნეული სიჩუმე
 დაბოდილობს ტყეში.

თქვენ, ჩანჩქერებო, ხევებო, უკან არ დასახევებო,
 მტრისთვის საწამლაგ-სამაბრნად
 გამოშვერილო ხელებო; უფსკრულში მესხთა ხმამაღლა
 კაცურად ჩასახველებო. თქვენ, მყინვარებო, ქედებო,
 ამოსაფრენო ქედებო, ვისთვის საძვლევ და საყო-
 რნევ, ვისთვის კი გაუხედნელნო;

მანდ, სიახლოვეს მამყოფეთ თქვე შორი-ახლო მხედველნო.
 საჟურუანტელო „ჩაკრულო“ უფლის ღოცვისთვის გა-
 კრულო, იქნებ ნათქვამის სათქმელად
 ჩამობრძანებას ნატრულობ; იქაც იყავი, აქეთაც
 „ქართული ხმების“ ნათლულო.
 შენ, მთამყვირალა „ლილეო“, უშბა რას ჩამოჰკიდევო,
 შენს ხმაში მების ქუხილი ვინ გთხოვა გაამხილეო;
 ასეთები ხართ წუხილში ერთურთის გადაძვილეო.

ატყდა ფოთოლთა მხურვალე ტაში,
 ხეებმა იწყეს გუნდების სროლა,
 გაუთხოვარი ზამთარი მარტში
 განათხულს უნდა გამოჰყვეს ცოლად.
 ღვევი, ორბეთი და პანტიანი თავს ხრის დიდგორის ველის
 წინაშე, თითო ოჯახი ცხრა ბანტი-
 ანი, ბიჭებს დაზრდიან მტრების
 ჯინაზე. ზამთრის ბალებში ზაფხულს
 ვხედავ, გადაყვავილდა თითქოს მი-
 ნდორი, ერთი, ახედეთ, რა გაუხედნავ
 თეთრი ცხენივით მოსჩანს დიდგორი.

ქილავ ბავრს დააფრთიანავს

ჩვენი სკოლა ლექსიკონი

ქალბატონი თამილა ცირეკიძე 30 წელია თბილისის 62-ე სკოლაში მუშაობს, დაწყებითი კლასების მასწავლებელია. ბავშვობაშიც და ყმაწვილქალობაშიც მსახიობობაზე ოცნებობდა, მაგრამ მშობლებს არ უნდოდათ, რომ თეატრალურზე ჩაებარებინა და მათი სიტყვის წინააღმდეგ ვერ წავიდა. თავად ექიმებს, მათ ალბათ, უნდოდათ, რომ ქალიშვილი მათ კვალს გაჰყოლოდა, მაგრამ მან მასწავლებლობა არჩია და დღესაც მადლობას სწირავს ღმერთს, რომ ჭეშმარიტი მოწოდება აპოვნინა. ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის და-

მსხმელი იყო და თბილისში ცოლ-შვილის საბერძნეთში წასაყვანად ჩამოვიდა, სამი დღის შემდეგ კი ეს ტრაგედია დატრიალდა).

თამილა მასწავლებელი დღესაც ჩვეული ერთგულებით და სიყვარულით ემსახურება თავის საქმეს, იგი მარტო ცოდნას კი არ აძლევს თავის მოსწავლეებს, არამედ სიყვარულსა და სიკეთესაც უწერავს, ჭეშმარიტ ქრისტიანებად ზრდის მათ. თამილა მასწავლებელი და მისი მოსწავლეები ხშირად დადიან წმინდა ადგილებში – ჯვარზე, მამა დავითზე, სვეტიცხოველში, სამთავროში, ესწრებიან მცხე-

მთავრების შემდეგ, თავის მშობლიურ, თბილისის 62-ე სკოლაში დაიწყო მუშაობა. მაშინ ამ სკოლის დირექტორი შესანიშნავი ადამიანი და ხელმძღვანელი ბატონი გრიშა ონიანი გახლდათ, მან სიხარულით მიიღო ახალგაზრდა სპეციალისტი, გაამხნევა, დააკვლიანა. ქალბატონ თამილას დღესაც ახსოვს თავისი პირველი გაკვეთილი, როცა დეკრეტულ შეგებულებაში გასული მასწავლებლის ნაცვლად შევიდა მეოთხე კლასში. თუმცა სტუდენტობის წლებში სკოლაში პრაქტიკის დროს გაკვეთილების ჩატარების გარკვეული გამოცდილება ჰქონდა, მაგრამ მაინც დელავდა. ყველაფერმა კარგად ჩაიარა.

თობის დღესასწაულს. კლასში ხატების კუთხე აქვთ, სადაც ბავშვები ლოცულობენ და სანთლებს ანთებენ.

ბევრმა თაობამ გაიარა თამილა მასწავლებლის ხელში ამ 30 წლის განმავლობაში. როგორც თავად ამბობს, ახლანდელი თაობის ბავშვები უდაოდ ძალზე ნიჭიერები არიან, თუმცა ამავე დროს ისინი ძალზე ცელქები, თავისუფლებას მიჩვეულები და ერთგვარად შეუსმენლებიც არიან. მაგრამ თამილა მასწავლებლის ხელში მოხვედრილები, ყველაფერთან ერთად წესრიგსაც ეჩვევიან. სულ პატარებს, 6-7 წლისებს იბარებს თამილა მასწავლებელი გოგო-ბიჭებს და ოთხი წლის განმავლობაში უძღვება ოჯახში დაწყებული მათი პიროვნებად ჩამოყალიბების პროცესს. მერე კი ერთგვარად გულდასწევითი ემშვიდობება მათ, მაგრამ ყოველი ოთხი წლის შემდეგ მას პატარების ახალ ნაკადთან უწევს შეხედრა და ამ შეხედრის სიხარული აქარწყლებს განშორების სევდას. იზრდებიან თამილა ცირეკიძის ნაწილგარები, ვითარდებიან, ცხოვრების დიდ გზაზე გამოდიან, საგზლად კი თან მიაქვთ მის მიერ მათთვის უშურველად გაღებული სითბო, სიკეთე, სიყვარული და არც ერთ მათგანს არასდროს არ ავიწყდება პირველი მასწავლებელი.

ბოლო დროს ჩვენს ლექსიკონში ძალიან მოძრავლად უცხოური ტერმინები, რომლებიც ყოვრნაღ-გზებითშიც ხშირად გვხვდება და რაითი და ტკოვგადაცემებშიც. მათი დიდი ნაწილი ახალი შემოსულობა ხმარებაში და ადრე გამოცემულ უცხო სიტყვათა ლექსიკონებშიც კი არ არის შეტანილი. ალბათ თქვენ დაახლოებით კი ხვდებით მათი მნიშვნელობას, მაგრამ არსს ბოლო-მდე ვერ წვდებით. ყოველივე ამის გამო გადაწყვიტეთ განვიხილოთ ზოგიერთი ტერმინი.

ბრიფინგი – (ინგ. briefing – სიტყვა სიტყვით ინსტრუქტაჟი) – პრესის, ტელევიზიის და რადიოს წარმომადგენელთა ხანმოკლე თათბირი, რომელზეც მათ აცნობენ მთავრობის პოზიციას გარკვეულ საკითხზე ან ინფორმაციას საერთაშორისო მოლაპარაკებათა მიმდინარეობის, მხარეთა შეხედულებების შესახებ. და ა.შ.

სპონსორი (sponsor): 1. თავმდები; 2. პირი, რომელიც აფინანსებს რაიმე ღონისძიებებს, ორგანიზაციებს და სხვ. ფირმა, რომელიც რეკლამის მიზნით უკვეთავს რადიო თუ ტელეპროგრამას; 3. მომწოდებელი, ორგანიზატორი, ინიციატორი; 4. რეზოლუციის პროექტის ავტორი; 5. ნათლია.

ნონსენსი (ინგ. nonsense, ლათ. non – არა და sensus – აზრი) – უაზრობა, შეუთავსებლობა.

კონსენსუსი (ლათ. consensus – თანხმობა. ერთსულოვნება) – საერთაშორისო კონფერენციებსა თუ თათბირებზე მონაწილეთა მიერ ფორმალური კენჭისყრის ჩაუტარებლად მიღებული გადაწყვეტილება ან შეთანხმება.

ინვესტიცია (გერ. investition, ლათ. investio – ვაცემე), კაპიტალის ხანგრძლივი ვადით დაბანდება) ქვეყნის შიგნით და საზღვარგარეთ ეკონომიკის დარგებში.

კორუფცია (ლათ. corruptio – მოსყიდვა) – თანამდებობის პირის მიერ მის თანამდებობასთან დაკავშირებული უფლებების გამოყენება პირადი გამდიდრების მიზნით.

თამუნა ბაქალაძე

კითხვა-თქვენი

მარგალიტი მოლუსკის ნიჟარაში ჩნდება

მინტარმასს როგორ წარმოიშობა ნიჟარაში მარგალიტი? როგორ ხდება ეს? **ელენე გოდერძიშვილი, 14 წლის**

მარგალიტი განსაკუთრებული ტიპის მოლუსკების ნიჟარებში იქმნება, ეს ის მოლუსკებია, რომლებიც მიდიებთან უფრო ახლოდგას, ვიდრე ჩვეულებრივ საჭმელ ხამანწყებთან. მარგალიტები მოლუსკის სხეულში უცხო ნაწილაკს, მაგალითად, ქვიშის მარცვლის მოხვედრის შედეგად წარმოიქმნება. იმისათვის, რომ გაღიზიანება შეამციროს, მოლუსკი პერლამუტრს გამოყოფს და უცხო სხეულს გარშემო ფენა-ფენა აფენს მას. ყველაზე ძვირფასი მარგალიტი ცეილონის მახლობლად და სპარსეთის ყურეში მოიძევა მოლუსკების სხეულში. მიაჩნიათ, რომ ამ მარგალიტების ბირთვის ბრტყელი ჭიების კვერცხები წარმოადგენს.

ბრიგალაზს ქალის სახელაზს არქმევენ

რატომ არქმევენ ბრიგალაზს ქალის სახელაზს და საერთოდ, რა აუცილებელია, რომ ბრიგალს საკუთარი სახელი ჰქონდეს?

ბივი ბერსამია, 13 წლის

გრიგალს ქალის სახელი პირველად მწერალ ჯორჯ სტიუარტის რომანის „შტორმის“ გმირმა დაარქვა (წიგნი 1941 წელს გამოიცა). მეორე მსოფლიო ომის დროს აშშ-ს სამხედრო-საზღვაო და სამხედრო-საჰაერო ძალებმა სინოპტიკოსებმა, რომლებიც წყნარი ოკეანის სივრცეებში შტორმებს ადევნებდნენ თვალს, პრაქტიკაში შემოიღეს გრიგალებისთვის სახელების დარქმევა. მანამდე, რამდენიმე საუკუნით ადრე, ვესტ-ინდოეთის კუნძულებზე ამოვარდნილ გრიგალებს იმ წმინდანების სახელი ერქვა, რომლის სა-

ხელობის დღესაც ემთხვეოდა გრიგალის ტყუილი ბოქრობა. მაგალითად 1825 წლის 26 ივლისს პუერტო-რიკოს თავს დატყუებულმა გრიგალმა „სანტა ანას“ (წმინდა ანას) სახელი მიიღო, ხოლო ამავე ქვეყანაში 1876 წ. 13 სექტემბერს ამოვარდნილ გრიგალს „სან ფელიპე“ უწოდეს.

პრაქტიკამ აჩვენა, რომ სახელების ხმა-რება ადრე გრიგალის კოორდინატების მითითებაზე დამყარებულ მეთოდებზე ბევრად მოხერხებულა. მალე და ადვილად დასამახსოვრებელი სახელების გამოყენება მკვეთრად ამცირებს ინფორმაციის გადაცემის შესაძლო შეცდომების რაოდენობას. სახელწოდებები მოკლე, ადვილად წარმოსათქმელი, ადვილად ამოსაცნობი და დასამახსოვრებელი უნდა იყოს. ვიდრე საბოლოო გადაწყვეტილებას მიიღებდა, აშშ-ს ამინდის ბიურომ უამრავი წინადადება განიხილა. ზოგი გრიგალების ციფრებით აღნიშვნას სთავაზობდა, ზოგი ინგლისური თუ ბერძნული ანბანის ასოებით, მამაკაცის სახელებით, ცხოველთა სახელწოდებებით და ა.შ. საბოლოოდ 1960 წელს დამტკიცდა ქალის სახელების ოთხი წყება, 1971 წ. ისინი ათწლიანი სიებით შეიცვალა. თითოეული წლისთვის ათწლეულში სახელთა ცალკე წყება გამოიყენება. ასოები Q, U, X, I, Z გამოირიცხა, რადგანაც ამ ასოებზე ძალზე ცოტა სახელი თუ იწყება.

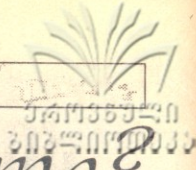
ზღვას მზე ალურჯავს

რატომ არის ზღვა ლურჯი?

კონა ტლუვაძე, 10 წლის

ზღვაც იმიტომ არის ლურჯი ფერის, რატომაც ცა, სახელდობრ კი მზის სინათლის მოლეკულური განბნევის გამო. მოკლელტალდიანი სინათლის გამოსხივება, რომელიც სპექტრის ლურჯ მონაკვეთს შეესაბამება, უკეთესად განიბნევა მოლეკულებზე, ვიდრე გრძელტალდიანი სინათლისა.

პასუხი-ჩვენი

იქი, რას ნიშნავს შენი სახელი?

პაეის სახელები

- იოვანი** - (ძველებრათ) „უფალი“, „ღმერთი“.
- იოთამ** - (ძვ. ებრ.) „წმინდა არს ღმერთი“
- იორამ** - (ძვ. ებრ.) „ღმერთი მაღალია“
- იოსებ** - (ძვ. ებრ.) - „გამრავლება“, „მატება“, სიტყვასიტყვით: „ის გამრავლებს“. ამ სახელის კნინობითი ფორმებია: სოსო, სოსია, ოსიკო.
- იოაკლი** - (ბერძ.) „ჰერას დიდება“ (ბერძ. მით-ში ჰერა ზევსის მეუღლეა).
- იულიონ** - (ლათ.) ივლისისა
- კაცია** - ქართული სახელია.
- კახა, კახი** - ქართული სახელია. კახა-სგან არის ნაწარმოები სახელი კახაბერი.
- კვირია** - ქართული სახელია და კვირას დაბადებულს ნიშნავს.
- კიტი** - ქართული სახელია.
- კობა** - ქართული სახელია და იაკობის შემოკლებულ ფორმად იფიქრება.
- კოკი** - ქართული სახელია.
- კონსტანტინე** - (ლათ.) „მედგარისა“, „მტკიცესი“.
- კოტი, კოსტა, კოჭია** - ამ სახელის შემოკლებული ფორმებია.
- კოსტა** - ქართული სახელია.
- კუკური** - ქართული სახელია
- ლავარი** - (ძვ. ებრ.) „ღვთის წყალობა“.
- ლავა** - ქართული სახელია და ნიშნავს „ნათელს“, „შუქს“.
- ლევან** - ლათინური ლეონის ქართული ფორმა. ლეონი ლათინურად „ლომს“ ნიშნავს.
- ლუარსაბი** (სპარ.) - „ქურანა ცხენზე მჯდომი“.
- მათე** - (ძვ. ებრ.) - „ღვთის კაცი“, „ღვთის ნაჩუქარი“.
- მალხაზ** - ქართული სახელია და ცქვიტს, კობტას ნიშნავს.
- მამია, მამნე, მამამაზე, მამუკა** - ქართული სახელებია.
- მერაბ** - (სპ.) „მზესავით ელვარე“.
- მემჭაბუკი** - ქართული სახელია.
- მინდია** - ქართული სახელია.
- მირზა** - (სპ.) „უფლისწული“.
- მირიან** - (სპ.) „მზისა“.

ქაის სახელები

- მზიანა, მთვარისა** - ქართული სახელებია.
- ნაზი, ნაზიბროლა** - ქართული სახელებია.
- ნათელა** - ქართული სახელია, მისი პარალელური ფორმაა ნათია.
- ნანა** - (ბერძ.) „პაწაწინა“.
- ნანი, ნანუკა, ნანული** - ქართული სახელებია.
- ნატალია** - (ლათ.) „ბუნებრივი“, „მშობლიური“. ამ სახელის შემოკლებული ფორმაა ნატო.
- ნელი** - ელენეს მოფერებითი ფორმაა და ნასესხებია ევროპული ენებიდან.
- ნესტან-ღარიჟანი** - (სპ.) „სწორუპოვარი“.
- ნონა** - ეგვიპტური სახელია და ნიშნავს „ღვთისადმი მიძღვნილს“.
- ნუგუზა, ნუნუ, ნუზო** - ქართული სახელებია.
- პირიფე, პირიფისა, კაკალა** - ქართული სახელებია.
- ჟუჟუნა** - ქართული სახელია.
- რუსუღან** - (სპ.) „დღიანი“, „დღევრძელი“.
- საბაღა, სამიჟარი, სანათა** - ქართული სახელებია.
- სალომე** - (ძვ. ებრ.) - „მშვიდობა“.
- სოვიო** - (ბერძ.) - „სიბრძნე“.
- ფიქრია** - (არაბ.) - „ფიქრი“.
- ქეთევან** - (სპ.) მნიშვნელობა - უცნობია.
- ქრისტინე** - (ბერძ.) „ქრისტესი“, „ქრისტეიანი“.
- ღაღანა** - ქართული სახელია, ნიშნავს „მოელვარეს“, „ხასხასას“.
- ჟამარ** - (არაბ.) „მოვარე“.
- შორენა** - ქართული სახელია
- ცაბო, ცარო, ცაცა** - ქართული სახელებია.

ბექა ქურხული, ბაღდადის №2 საშუალო სკოლის მე-4 კლასის მოსწავლეა, იგი კლასიდან კლასში კი განსაკუთრებული ნიჭიერების გამო „გადაახტუნეს“. თუმცა ბექას ყველაზე მეტად მათემატიკა უყვარს, იგი ლიტერატურაშიც არის გატაცებული და თვითონ წერს ლექსებს. ჩვენ ერთხელ უკვე გამოვაქვეყნეთ ბექას ლექსი, ამჯერათ ვთავაზობთ ახალ ლექსს.

საქართველთა იცნობდეს!

თუ მეგობარს წრფელი გულით
არ გაუღებ სახლის კარს,
ვერ იყიდი შენ მას ფულით,
გვერდით არვინ გაგიყარს.

მეზობელიც მუდამ გწადდეს
და მიენდე ახლობელს,
კაცი თუ ხარ, მარად გწამდეს,
ყველა დაგიახლოვებს.

მარტოხელა გიგლა ბაბუს
ჩვენთან ყოფნა იზიდავს,
და ყოველდღე საიდანღაც
მანდარინებს მიზიდავს.

შრომაც უყვარს, გარჯაც უყვარს,
არ აშინებს ავდარი,
მეგობარიც ხომ ბევრი ჰყავს:
ბონდო, რეზო, ნოდარი..

უსაზღვროდ აქვს ღონე, ძალა,
მეგობრობს ჩემს ბაბუსთან,
თუმც მათ სევდა მოეძალათ...
დამძობილდნენ ბახუსთან.

მერი ბებოც აქვე ცხოვრობს,
ღობის გაღმა-მეზობლად,
გიორგის კი, მის შვილიშვილს,
მივიჩნევ ჩემს მეგობრად.

იგი ოდნავ უფროსია,
მაგრამ ჩემთან ძმაკაცობს,
ბებიგოს კი ეხმარება,
თუმცა ცოტას ზარმაცობს.

ამ ბოლო დროს რაცხას და-
რდობს,
ვითომ ჰქონდეს რამ ვალი,
ერთი გოგო შეუყვარდა,
განა ჩემებრ მრავალი.

ახლოს ცხოვრობს, რეზო ჰქვია
ჩემს დედიგოს ნათლიას,
ამ ალალ კაცს ჩემი ბაბუს
ძალზე დიდი ხათრი აქვს.

როგორც სხვები ისიც ებრძვის
ბედის მავნე მარწუნებს,
რომ შეხედავ, გოლიათს ჰგავს,
თუმც თვალეები აწუნებს.

კაცი არის ვაჟკაცური,
გამრჯე, შრომით ქებული,
ორ ქალიშვილს უზრდის მამულს,
მათზე გადაგებული.

ყველას გვსურს, რომ განიყუ-
რნოს,
ალარ იავადმყოფოს,

ღმერთმა მისი ცოლ-შვილი კი
მარად კარგად უმყოფოს.

ამგვარ ოჯახს ბევრს შეხვდები
ჩემს პატარა ბაღდადში,
ერთ ლექსში მათ როგორ ჩა-
ვტევე
ნუ დამძრახავთ ამაში.

მათ შესახებ სხვა სტრიქონით
უსათუოდ მოვითხრობთ,
ასეთ შრომას და ასეთ მრწამსს
ყველასაგან მოვითხოვ!

იმას ვნატრობ, რომ მარადეამს
ყველამ მათ გზით იაროს,
და ცხოვრების ჭირ-ვარამი
ძმურად გაიზიარონ.

გულით მიხდა, ქვეყანაზე
ყველა მათებრ იღწვოდეს,
და ჩემს ლექსით ამ კეთილ ხა-
ლხს
საქართველო იცნობდეს!!!

გინდ დაიჯერეთ, გინდ არა!!!

ური გელერის ამბავი მართლაც ძნელად დასაჯერებელია. აბა რა იქნება, როცა მას შეუძლია თვითმფრინავით ფრენისას თითქმის შეუცდომლად მიუთითოს სად ოქრო მოიპოვება, სად ალმასები, ნავთობი თუ ქვანახშირი... შეუძლია გააჩეროს საოკეანო ლაინერი, ჩაერიოს ცნობილი საათის ბიგ-ბენის მუშაობის რიტმში... ვინ არის ეს ური გელერი - თანამედროვე ბარონი მიუნჰაუზენი, დიდი მეფოყუსე, სუპერმენი თუ მომავლის ადამიანი? მოდით, თავად ურის წიგნის ნაწევრები წავიკითხოთ და იქნებ მაშინ შევძლოთ ამ კითხვებზე პასუხის გაცემა. მაშ, ასე - გთავაზობთ ნაწევრს ური გელერის წიგნიდან „ჩემი ისტორია“.

ძალიან კარგად მესმის, რომ მკითხველს მართლაც ძალიან გაუჭირდება იმის დაჯერება, რასაც მე გიამბობთ, მანამ ვიდრე საკუთარ თავზე არ გამოსცდის ამას. ზოგჯერ მე უბრალოდ მავიწყდება, რომ ბევრისათვის ჩემი სიტყვები უცნაურად და დაუჯერებლად ჟღერს, თვითონ კი დიდი ხანია შევეჩვიე იმას, რაც მემართება. ლაპარაკია ფენომენზე, და ჩემთვის ეს უდავოა. ამიტომ მიმაჩნია, რომ აუცილებელია მისი დაწვრილებით აღწერა მეცნიერული თვალსაზრისით უპეცრესი კონტროლის პირობებში, როცა ყოველგვარი ფოკუსი გამოირიცხება: საჭიროა იმის დამტკიცება, რომ თითოეულ ადამიანში ჩადებულია ძლიერი ენერჯია, რომელსაც შეუძლია ჩვენს გარეთ არსებულ ენერჯიასთან ურთიერთქმედება. ხოლო ჩვენ ეს ენერჯიები უბრალოდ ჯერ არ შეგვიცნია. ადამიანები აუცილებლად უნდა გაერკვნენ ამაში. კარგა ხანს მე თვითონაც ძალზე ბუნდოვანი წარმოდგენა მქონდა ჩემი ნიჭის, უნარის ბუნების შესახებ. თუმცა, ამ წიგნს რომ ვწერდი, მტკიცედ ვიცოდი, რომ ჩემი უჩვეულო უნარის სათავე უთუოდ რაღაცა ფანტასტიკურ გონებასთან არის დაკავშირებული.

ჩემში უჩვეულო ენერჯეტიკული ძალების არსებობა ბავშვობაში ვიგრძენი. ხანდახან კი-

ნოსავით უკან დავაბრუნებ ხოლმე საკუთარ ცხოვრებას და ჩემს ბავშვობას ვხედავ. ჩვეულებრივ, პირველი და ერთადერთი ყველაზე საუკეთესო კადრი, რომელიც მახსენდება, არაბული ბა-

ღია ჩვენი სახლის სიახლოვეს თელ-ავივში. მშვენიერი ტოტებგამლილი ხეები, მაღალი ლითონის ღობე და მომცრო ტბა ძველი სახლის გვერდით, კარგა ხნის გაუკრეჭავი ბალახი ბაღში. მე ამ დროს სამი თუ ოთხი წლისა ვარ. ბაღის ზოგი კუთხე ჩაბნელებულია, იმიტომ რომ დიდი ხეები სინათლეს არ ატარებენ. მე იქ ჩემს თავს ვხედავ, ანაზღად თითქოს ამ დაჩრდილული ბაღიდან ბნელი, ღრმა სამყარო ამოიზრდებოდ და მე ამ სამყაროში ვმოძრაობ, ჩემ თვა-

ლწინ ვარსკვლავთა მირიადები, ირმის ნახტომია. ირგვლივ კი უცნაური ხმები და ხასხასა ფერება. ისევ ჩემს ბავშვობაში ვბრუნდები. ვხედავ ჩემს საყვარელ ძაღლს, მშობლებს, სკოლას. ვხედავ, როგორ ვთამაშობ რაღაც იდუმალ, მხოლოდ ჩემთვის ცნობილ თამაშებს. ერთი პაწაწინა ფოთოლი ჩემს წარმოსახვაში უზარმაზარ ხედ იქცევა, ბალახი კი - ზღაპრულ ტყედ. ხოლო ყვავილები აქ უზარმაზარია, ამიტომაც მე ვგონებ, თითქოს ეს რაღაც სხვა პლანეტის უჩვეულო ხეებია.

ერთხელ ძალიან უცნაური რამ დამემართა. კარგად მესმის, რომ ის, რასაც ახლა აღვწერ, უძრავლესობას პატარა, ოთხი წლის ბიჭუნას ფანტაზიად, ალისას ზღაპრის ფრაგმენტად მოეჩვენება. მიუხედავად ამისა, ეს სიმართლეა. დიახ, მე მართლაც ძალიან პატარა ვიყავი, მაგრამ ჩემმა მეხსიერებამ იმ შემთხვევის უმცირესი დეტალები შემოინახა. ცხადია, მაშინ მე ვერ ვაცნობიერებდი, მაინც რა შემემთხვა. უბრალოდ იძულებული ვიყავი, ისე მიმელო ყოველივე, როგორც მოხდა, მაშინ ჩემს თავს ვერ არ ვუსვამდი იმ კითხვებს, დღეს რომ ვუსვამ. მაგრამ, ვაფიქრობ, ყოველივე ამას გარკვეული მნიშვნელობა აქვს, ვინ იცის, იქნებ სწორედ აქ არის ჩემი ფენომენის საიდუმლო.

საღამოვდებოდა, თუმცა ბინდი ჯერ არ ჩამოწოლილიყო. მე მარტოდმარტო ვთამაშობდი ჩემს პატარა ბაღში, დროდადრო ჩამეძინებოდა ხოლმე, მოგეხსენებათ, პატარა ბავშვებს ხშირად ემართებათ ასეთი რამ. ანაზღად ყურებში ძალიან ძლიერი, გამკვივანი რეკვა ვიგრძენი, რომელმაც ყველა დანარჩენი ხმა ჩაახშო. ძალიან უცნაური შეგრძნება მქონდა და თითქოს დრო ერთბაშად გაჩერდაო, ხეებიც კი აღარ ინძრეოდნენ ქარზე. რაღაცამ მაიძულა ცაში ამეხედა, — ძალიან კარგად მახსოვს, — ცა ერთიანად ვერცხლისფერი შუქით იყო დაფარული. მაშინვე გამიელვა ფიქრმა: „ნეტავ მხეს რა დაემართა-მეთქი?“ აშკარად ისეთი მზე აღარ იყო, ადრე რომ ვხედავდი ხოლმე. კაშკაშა სინათლე სულ უფრო და უფრო დაბლა ეშვებოდა. ბოლოს უშუალოდ მომიახლოვდა, უეცრად ძლიერი ბიძგი ვიგრძენი და წავიქეცი, პირაღმა დავეცი. შუბლში ისეთი აუტანელი ტკივილი ვიგრძენი, რომ ვიფიქრე, სადაც არის თავი გამისკდება-მეთქი, იმ წამში გონება დავკარგე. არ ვიცი, რამდენ ხანს ვიწექი ასე. ის კია, რომ როგორც კი გონზე მოვედი, წამოვხტი და უმაღლეს სიხსენსე გავიქეცი, ყველაფერი დედას ვუამბე. დედა რატომღაც გამიჯავრდა, მე კი ინსტიტუტურად ვიგრძენი, რომ მოხდა რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანი რამ.

შემდგომში ბევრჯერ მიმირბენია ბაღში, იქნებ კიდევ დავინახო ის კაშკაშა ვერცხისფერი სინათლე-მეთქი, მაგრამ ამაოდ. მთელი სიცოცხლე ჩემთვის ვინახავდი ამ ფიქრებს, არავის ვუმედავებდი. დღეს კი, როცა ენერგიულ ძალებთან დაკავშირებით ქვეყნად ამდენი რამ ხდება, ხში-

რად ვფიქრობ იმ საოცარ შემთხვევაზე.

მიჭირს იმის ზუსტად თქმა, თუ პირველად როდის აღმოვაჩინე ჩემს თავში უცნაური უნარ-შესაძლებლობები.

სულ ექვსი წლის ვიყავი, როცა მამამ პირველი საათი მიყიდა. თავი მომწონდა ამ საათით. ვიჯექი გაკვეთილზე და სულ იმის მოლოდინში ვიყავი, ნეტავ შესვენების დრო როდის დადგება-მეთქი. კლასში კედლის საათი იყო. მახსოვს, ერთხელ ვზივარ კლასში და ჩემს საათს დავცქერი, რომლის მიხედვითაც, გაკვეთილი უნდა უკვე დამთავრებულიყო, მაგრამ ზარი არა და არ ირეკებოდა. მაშინ კედლის საათს ავხედე და დავინახე, რომ გაკვეთილის დამთავრებამდე მთელი ნახევარი საათი იყო დარჩენილი. რას ვიზამდი, ავდექი და ჩემი საათი ნახევარი საათით უკან გადავწიე.

მაგრამ მეორე დღეს იგივე განმეორდა — ჩემი საათი წინ წავიდა, ბევრად გაუსწრო სკოლის საათს. ავდექი და ეს ამბავი დედას ვუამბე. გადავწყვიტეთ, რომ ჩემი საათი მოიშალა და დედამ შინ დამატოვებინა იგი. დედაჩემი ყოველდღე ამოწმებდა — საათი სავსებით ნორმალურად მუშაობდა, არაფერი განსაკუთრებული არ მომხდარა. ასე გრძელდებოდა რამდენიმე კვირა და მალე მე ისევ გავიკეთე მაჯაზე ჩემი საათი. ძალიან მინდოდა ის მომენტი დამეჭირა, როდის დაიწყებდა მისი ისრები უჩვეულოდ მოძრაობას. იმ დღეს საათი მოვიხსენი, წინ დავიდე და ყურადღებით დავაკვირდი. ცხადია, ცოტა ხანში სულ დამავიწყდა, რომ თვალი უნდა მედევნებინა, მერე შემთხვევით დავხედე და შევამჩნიე, რომ ისრები სულ

უფრო გამაღებით ტრიალებდა, გვერდობდათ საათი გადაიწიაო. მასწავლებელს დავუძახე: შეხედეთ, ჩემს საათს შეხედეთ-მეთქი და საათი მალე ავწიე, ყველას რომ დაენახა, მაგრამ კლასმა სიცილი დამაყარა. გამოხდა დრო და კიდევ ერთი უცნაური ამბავი გადამხდა თავს. ერთხელ კლასში ვსხედვართ და ჩემ გვერდით მჯდომი ამხანაგი მეუბნება: „ვაი, ბიჭო, ნახე, ჩემი საათი ერთი საათით წინ წასულა!“ ჩემთვის მოულოდნელად, ამხანაგს მივუბრუნდი და ვეუბნები: „ეს მე გავაკეთე“. ამხანაგი შემეკამათა, ყოვლად შეუძლებელიაო და მაშინ ვთხოვე საათი მოეხსნა. დამთანხმდა. ავიღე მისი საათი, ციფერბლატს დავხედე და წარმოვთქვი: „იმოდრავეთ“.

როგორც კი ორჯერ თუ სამჯერ გავიმეორე ეს სიტყვები, საათის ისრები კიდევ რამდენიმე დანაყოფით წინ გადახტნენ. კლასი ახმაურდა, ყველა გაიძახოდა, ეს მსოფლიოში ყველაზე საოცარი ფოკუსიაო. გაემხიარულდი, მაგრამ მალე ისეთ რამეს გადავაწყდი, რასაც შემდგომში მთელი სიცოცხლე ვაწყდებოდი. ყველა დრწმუნებული იყო, რომ ეს მხოლოდ მარჯვე ფოკუსია და სხვა არაფერი, ვერაფრით ვერ დავამტკიცე, რომ არ ვიტყუებოდი.

უცნაური ენერგეტიკული ძალები მაშინაც იჩენდნენ თავს, როცა მე, დედაჩემი და ჩემი მამინაცვალი კვიპროსზე გადავსახლდით. მაგრამ მე ამ ძალებს არაფერში ვიყენებდი და მოყოლითაც არავის ვუყვებოდი მათ შესახებ, იმიტომ, რომ კარგად

მანსოვდა, როგორ დამცინოდნენ თელავივში. უნდა გამოვტყდე, რომ დროდადრო სწავლაში პრობლემები მიჩნდებოდა. ცუდი მოსწავლე არ ვყოფილვარ, მაგრამ არც კარგი მეტიქმოლა.

ერთხელ მათემატიკის საკონტროლოზე გიუნტერს კეფაში მივაშტერდი, გიუნტერი ერთ-ერთი საუკეთესო მოსწავლე იყო კლასში, და უეცრად ჩემს შინაგან გონებრივ ეკრანზე ყველა პასუხი დავინახე.

თავში თითქოს თავისთავად გამიჩნდა ტელეეკრანი და გარკვევით დავინახე გიუნტერის ყველა პასუხი.

ცხადია, გადავწყვიტე მესარგებლა ხოლმე ამით. ამოვირჩევდი ყველაზე ჭკვიან თანაკლასელს, მთელ ჩემს ყურადღებას მის კეფაზე მოუყრიდი თავს და საჭირო პასუხებსა და ამოხსნებს ვღებულობდი, რა თქმა უნდა, ამასთან ისეთივე შეცდომებს ვუშვებდი, როგორსაც ისინი.

მასწავლებლებმა იფიქრეს, სხვებისგან იწერსო. ვცადე, დამერწუნებინა, რომ არავისგან არ ვიწერდი, მართლა ხომ ასე იყო. რა თქმა უნდა, არ მიჯერებდნენ. გამოცდებზე ცალკე მაგიდასთან დამსვეს, ოთახის შორეულ კუთხეში, საიდანაც სხვა მოსწავლეების რვეულებს ნამდვილად ვერ დავინახავდი. გარდა ამისა, მასწავლებლები თვალს არ მაცილებდნენ, პერსონალურად მიცავდნენ, თავზე მადგნენ.

ჩემთვის კი სულ ერთი იყო, ისევ მივაშტერდი კლასის საუკეთესო მოსწავლეს და ყველა მისი პასუხი დავინახე. მასწავლებლები გადაირივნენ... გაოგნებულები მომჩერებოდნენ, იმიტომ, რომ სწორ პასუხებსაც ვწერდი და მცდარსაც. არ იცო-

დნენ, რა მოეხერხებინათ, მე კი ვერ ვბედავდი, მეტიქვა, რაც მჭირდა...

დიდხანს ვფიქრობდი, აქვს თუ არა აზრი ამ ეპიზოდის მოყოლას. როგორც არ უნდა ვეცადო, ამ ამბავს მაინც დაჰკრავს სამეცნიერო ფანტასტიკის ელფერი. მაგრამ რაც მოხდა, მოხდა. დროც და ადგილიც უტყუარად ნამდვილია. უბედურება მხოლოდ მომხდარის ფიზიკურ შეუძლებლობაშია. ფიზიკის კანონები იმ სახით, რომლითაც ჩვენ მათ ვიცნობთ, ვერ ხსნის ამ ამბებს უბრალო დროისა და სივრცის თვალსაზრისით, მაგრამ ბოლოს და ბოლოს გადავწყვიტე, ვიდრე არსებობენ თვითმხილველები, რომლებმაც იციან სიმართლე და რომლებსაც შეუძლიათ დაადასტურონ იგი, ყველაფერი დაწვრილებით შეამხნა.

მაშ ასე, პარასკევს 1973 წლის 9 ნოემბერს, დაახლოებით 16 საათზე გამოვედი ბინიდან, რომელსაც მანჰეტენში ისტ-საიდზე ვქირაობდი. ჩემი მეგობრისათვის დოქტორ ლუის შენემანისათვის ბინოვლი უნდა მეყიდა. საკმაოდ მალე მივაგენი ბინოვლს, რომელიც მომეწონა, ვიყიდე იგი და მარია და ბაირონ ხანისებთან წამოვედი, რომლებიც იქვე, მეზობლად ცხოვრობდნენ. მარიას თავისი სახელოსნო აქვს სახლის სარდაფში და ის და ჩემი საუკეთესო მეგობარი შიპი შტრაენგი ამ სახელოსნოში მარიას სურათებს საგამოფენოდ ამზადებდნენ. სახელოსნოში დაახლოებით ხუთის ნახევარზე მივედი. ცოტა ვილაპარაკეთ და მერე მე და მარია ზემოთ ამოვედით, ბაირონი უნდა მენახა. შიპი კი სარდაფში დარჩა, სურათების ჩარჩოებში ჩასმას აგრძელებდა. მე,

მარიამ და ბაირონმა რუსთაველის ინტერესო თემაზე გავაბით დისკუსია, მაგრამ უეცრად გამახსენდა, რომ 18.30-ზე ქალიშვილთან მქონდა პაემანი დანიშნული. დათქმულ დრომდე ერთი საათილა რჩებოდა, მე კი საჩუქრის ყიდვაც უნდა მომესწრო, შინ შერბენაც, შხაპის მიღებაც და ტანზე გამოცვლაც.

მალაზიის ვიტრინებს ვათვალიერებდი, საათს დავხედე, ექვსი სრულდებოდა. ფეხს ავუჩქარე, სახლისკენ გავიქეცი, რომელიც ამ ადგილიდან დაახლოებით ერთი კვარტლით იყო დამორებული. საათი შვიდის ხუთ წუთს უჩვენებდა.

პროფესორი ანდრია პუხარიჩი ამ დროს ოსინინგში იმყოფებოდა, ნიუ-იორკის გარეუბანში, მანჰეტენიდან იქამდე დაახლოებით 30 მილი ანუ მატარებლით ან მანქანით ერთი საათის სავალია. როგორც მოგვიანებით დავადგინეთ, მაშინ ის ლოგინში წოლილა და ტელევიზორში სადამოს ახალ ამბებს უყურებდა, მალე სადგურში უნდა წასულიყო თავისი თანაშემწის სოლვეიგ კლარკის დასახვედრად, რომლის მატარებელი 19.04-ზე უნდა ჩამოსულიყო.

ე.ი. 18.05-ზე მე სახლისკენ გავიქეცი, ანდრია ოსინინგში ტელევიზორს უყურებდა. სოლვეიგი ოსინინგის მატარებელში ჯდებოდა, სადაც იგი ერთ საათში უნდა ჩამოსულიყო. იაშა და ვერნერი თავის ოფისში გველოდებოდნენ მე და შიპის. მას შემდეგ რაც შიპი სახელოსნოში მუშაობას მორჩა და წავიდა, მარია და ბაირონი შინ დარჩნენ.

ნათლად მახსოვს ის მომენტი, როცა ჩვენი სახლის მეზობელ სახლს გავუსწორდი. ანაზნად

მომეჩვენა, რომ წინ კი არ მივრბოდი, არამედ თითქოს უკან იქნებ ასე იყო. მერე კი ვიგრძენი, რომ მაღლა-მაღლა მივიწვედი. ჩემი სხეულის წონას ვეღარ ვგრძნობდი. მოულოდნელობისაგან თვალები დაეხუჭე, მაგრამ მაშინვე გავახილე და დავინახე, რომ ჰაერში ვიყავი და რომელიდაც ვერანდის ფანჯრებს ვუახლოვდებოდი, ფანჯრებს კოლოების საწინააღმდეგო ბადე ჰქონდა აკრული. შევეცადე ამ ბადე ავცდენოდი, არ შევსვლოდი, მხარი წინ წავიღე და ხელები სახეზე ავიფარე. ბადე გავვლიჯე, ოთახში შევფრინდი და სქელი მინის პატარა მრგვალ მაგიდაზე დავენარცხე. მაგიდა გადაყრავდა, მე კი ვერანდის იატაკზე აღმოვჩნდი. გონება არ დამიკარგავს, მაგრამ ბუნებრივია, გაოგნებული ვიყავი. ფეხი მტკიოდა. მაგრამ ყველაზე მეტად იმან გამაოცა, რომ ანდრიას ვერანდაზე ვიმყოფებოდი, ოსინინგში. სულ რაღაც წამის წინ მანკეტენში ვიყავი, თვალის დახამხამებაში კი აქ აღმოვჩნდი. ვერაფერს ვგრძნობდი, დარტყმით მოყენებული ტკივილის გარდა. რაც ძალი და ღონე მქონდა, ვიყვირე, ანდრიას ვეძახდი. მაგრამ თავიდან არავინ გამომპასუხებია. მახსოვს, რომ მციოდა და საშინლად მწყუროდა. მოგვიანებით ანდრიამ ჩემი მონათხრობი შეავსო. მან ახალი ამბების გამოშვების დაახლოებით ნახევრის ნახვა მოასწრო. საღდაც 18.15-ზე გაურკვეველი ხმაური და დარტყმის ხმა გაიგონა, თითქოს სახლს რაღაც დაეცაო. მაშინვე წამოხტა ლოგინიდან, სამივე საერთულის ყველა ოთახი შემოირბინა, მაგრამ ვერაფერი აღმოაჩინა. მერე ვერანდის კარს მი-

უახლოვდა, შუქი აანთო და გაცეცხულმა მე დამინახა, მაგიდისა და მინის ნამტვრევებში ვიწექი. ფანჯრის ბადეში უზარმაზარი ნახვრეტი იყო. ანდრია განსაკუთრებით გაუოცებია იმ ამბავს, რომ ხელში რაღაც კოლოფი მეჭირა, რომელშიც ბინოკლი აღმოჩნდა.

როგორც გახსოვთ, მარია ჯანისი თავის ბინაში იყო ნიუ-იორკში, საღდაც 18.15-ზე ანდრიას დაურეკა, ანდრიამ ყურმილი აიღო, მაგრამ ვერ ელაპარაკე იმიტომ, რომ შოკში იყო. გაუგებრად წაილულულა, აქ ახლა ერთი მეგობარი ზის და შენთან ლაპარაკი უნდაო, ყურმილი გადმომცა და მე წარმოვთქვი: „მე აქა ვარ“. ახლა უკვე მარია ჩავარდა შოკში. ერთი საათიც არ იყო გასული, რაც მან ნიუ-იორკში მნახა, მე ხომ 17.30-ზე გამოვედი მისი ბინიდან. მარიას ვუთხარი, თვითონ ვერ გამიგია, როგორ აღმოვჩნდი ოსინინგში-მეთქი. მერე ცოტათი გონზე მოსულმა ანდრიამ ჩამომართვა ყურმილი და დაწვრილებით აუწერა მარიას, როგორ და რა მდგომარეობაში მნახა თავის ვერანდაზე. თუმცა კვლავ სუსტად ვგრძნობდი თავს, მაინც მოვიკრიბე ძალა და იაშას და ვერნერს დავურეკე. მოგვიანებით მათ მითხრეს, ხმა უჩვეულოდ გითრთოდაო. საათი ამ დროს 18.20 უჩვენებდა. შიპი ჯერ არ იყო მარიას სახელოსნოდან მოსული. იაშას ვუთხარი, მინდა, ყველაფერი კარგად დაიმახსოვროთ, რა და როდის მოხდა, მე კი ცოტა აზრზე მოვალ და დაგირეკავ-მეთქი.

შიპი მაშინვე მისულა ოფისში. იაშა და ვერნერი შეშინებულიები და აღელვებულიები დახვედრიან. როცა ჩემზე უთქვამთ, ეს წუთია ოსინინგიდან დაგვირეკაო, არ და-

უჯერებია, ყოვლად შეუძლებელია...
 ეს ყველაზე დრამატული ფენომენი იყო, რაც კი მე ოდესმე გადამხდენია. სრულიად აშკარა იყო, რომ ვერანაირი ტრანსპორტი ვერ ჩამიყვანდა ხუთ წუთში მანკეტენიდან ნიუ-იორკში ანდრიას სახლამდე. სულ ვეკითხებოდი ჩემს თავს: „კი მაგრამ, რატომ ვერაფერი ვიგრძენი, რატომ არ მქონდა იმის შეგრძნება, რომ მივფრინავდი? რა დაემართა ჩემს სხეულს? მართლა მოლეკულებად დავიშალე თუ რაღაც უცნაური განზომილება გამოვიარე? რა შემემთხვა, რა დამემართა?“ არ ვიცოდი. ან ბინოკლმა როგორ გამოიარა ეს ყოველივე ჩემთან ერთად?

რაც უფრო მეტს ვფიქრობ, მით უფრო ცხადად ვხედავ, რამდენად პატარები ვართ ყველანი, რამდენი რამ არ ვიცით ჯერ კიდევ, რამდენი რამ უნდა შევიცნოთ. რადიომიმღები დენის მეტისმეტად ძლიერ წყაროს რომ მივუერთოთ, გადაიწვება. ჩვენც ზუსტად ასე ვართ, ზუსტად ასე მოუვა ჩვენს ტვინს თუ ჩვენ უეცრად ერთბაშად მეტისმეტად ბევრ რამეს გავიგებთ, შეიძლება გავგიჟდეთ. იქნებ ამიტომ არც მინდა რამე ვიცოდე. დე, ყველაფერი ისევ ისე იყოს.

ჯერჯერობით მე მარტო ის ვიცი, რომ ეს ამბები, ეს შემთხვევები უმაღლესი გონებების არსებობას შემახსენებს, თითქოს მათ შორის კავშირს ახორციელებს; ჩემი თეორია იმაში მდგომარეობს, რომ ჩემში გამავალი ენერგიები რაღაც უმაღლესი კოსმოსური გონებიდან მომდინარეობს. მე აქ ღმერთზე არ ვლაპარაკობ, არამედ რაღაც მძლავრ ძალებზე, ღმერთის ხელთ რომ არსებობს...

მძევა

ნეტავ სად გაქრა ნათელი სხივი?
რატომ არ უჩანს ჰორიზონტს ბოლო,
ვინ მოიგონა ამდენი რამე,
ღრუბელს რა ვუთხრა? ღიმილი ვთხოვო?!

წვიმს და უბერავს საშინლად ქარი,
რით მოვიხადო მე ჩემი ვალი,
რომ ჩემი მოკლე ცხოვრების მერე
მნიშვნელოვანი დავტოვო კვალი...

გულს მიღრღნის სევდა ფარული, ჩუმი
და უთქმელობით დაღონდა გული,
ერთია მხოლოდ მესაიდუმლე,
ჩემი კალამი ვით მხატვრის ფუნჯი.

ტირის ბუნება წვიმის წვეთებით
და მეც ჩამომდის თითქოს ცრემლები,
არსად არ მოჩანს ნათელი ფერი,
და მწუხარების მიდიან დღენი.

დრო დადგა ცუდი, დრო დადგა მწარე,
ჩემი გულისთქმა დიდხანს ვერ ვძალე,
და მოუყევი ჩემს ლექსს გოდება,
გულზე რომ მადევს ლოდებად.

თამთა სარატიშვილი,
თბილისის მ-40 საზოგადო სკოლა, XI
კლასი.

ოფოშხერი

ზამთარი აზასთუფანუი

მოვიდა თოვლი ახალი,
გადაათეთრა მთა-ბარი,
თეთრია მწვანე კედარი,
ფიჭვნარიცა და ნაძვნარიც.

გამოცვივდნენ სახლებიდან
ჩვენი დაბის ბავშვები,
არემარე მთლად აიკლეს
გუნდაობით, თამაშით.

ზოგი დაჰქრის ცივებით,
ზოგიც – თხილამურებით,
ზოგი კიდევ აკეთებს
თოვლის ბაბუს გუნდებით.

როგორ მალე დაღამდა
სახლში უნდა შევიდნენ,
თუმცა ხომ გათენდება და
თოვლიც ისევ იქნება!

ტატო ილიოძე
დაბა აზასთუფანის საზოგადო სკოლის VIII კლასი.

იას

იავ, ტურფავ და ლამაზო,
შენმა სურნელმა დამათრო,
ხალხში რომ დგახარ ასე მონდენით,
რად არ იცინი, რად ტირი იავ?
ასე მშვენიერს, ასე ტურფას, რა გტკივა, მითხარ.
ჩემო მშვენიება, გამიმზილე ეგ საიდუმლო,
მე, შენს მეგობარს, შენს მოტრფიალეს
მითხარი იავ ეგ საიდუმლო.

გვანცა ილიოძე,
დაბა აზასთუფანის საზოგადო სკოლა, VIII კლასი.

ლავა ბოლუაშვილი,
თბილისის 191-ე საზოგადო სკოლა, VI კლასი.

სიცილის გაუთილი

მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში წარმოადგენს მოსწავლეები თხზულებებს, კასპროვან ღვასთიან. ასევე ყველა ქვეყანაში უშვებენ ისინი სასაცილო შეცდომებს, ზოგჯერ სისულელეებსაც კი.

სწორედ ასეთი სისულელეებით დაინტერესდა ფრანგი იუმორისტი მწერალი ჟან შარლი, რომელმაც შეკრიბა და ცალკე წიგნად გამოცა ისინი. ბოთავზომთ რაჟღენიმი ნაწყვეტს ამ წიგნიდან, რომელსაც „უწიგნურთა ბაზრობა“ ჰქვია.

დედამიწის მიზიდულობა ნიუტონმა აღმოაჩინა. იგი ყველაზე მეტად შემოდგომაზეა შესამჩნევი, როცა ხეებს ფოთლები სცვივა.

არქიმედე აბაზანაში რომ იჯდა და ბანაობდა, თავისი საპონი იპოვა და შესძახა: „ეერიკა!“

პასტერმა აღმოაჩინა ყვავილი, ცოფი და სხვა დაავადებები. იგი მთელი კაცობრიობის კეთილისმყოფელია. მან კიდევ მიკრობები აღმოაჩინა და ბულიონსა და პასტერიზებულ რძეში გამოჰყავდა ისინი.

ძროხა ბევრს ჭამს, მაგრამ საკვებს ორჯერ ღეჭავს და ამიტომაც ჰყოფნის.

კატას ოთხი ფეხი აქვს: ორი წინა სარბენად და ორიც უკანა – დასამუხრუჭებლად.

ზღარბი, გომბეშო და მერცხალი მწერების ჭამაში ეხმარებიან მეზღარბებს.

გალილეიმ აიძულა დედამიწა ებრუნა, მაგრამ ეპისკოპოსებმა მისი წამება დაიწყეს,

რათა მას ისევ გაეჩერებინა დედამიწა.

მაიმუნი არის ცხოველი, რომელიც ყველაზე მეტად ჰგავს ადამიანს. მას მანჭვაც კი შეუძლია.

დღისით დედამიწა მზის გარშემო ბრუნავს, ღამით კი მთვარის გარშემო.

უდაბნო ისეთი ადგილია, სადაც არაფერი არ არის, გარდა ნავთობისა.

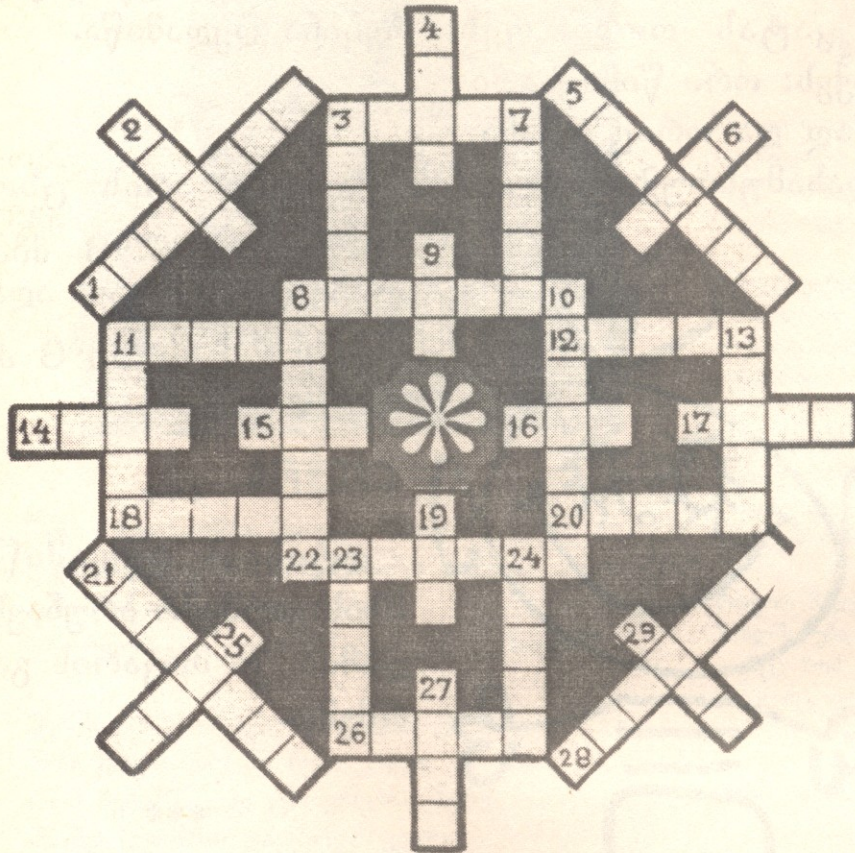
არქიმედეს კანონი: წყალში ჩაშვებული ნებისმიერი სხეული, რომელიც ერთი საათის განმავლობაში არ ამოყვინთავს, დამხრჩვალად უნდა ჩაითვალოს.

იქილო-მიქილო

ეროვნული
კულტურის

კროსვორდი

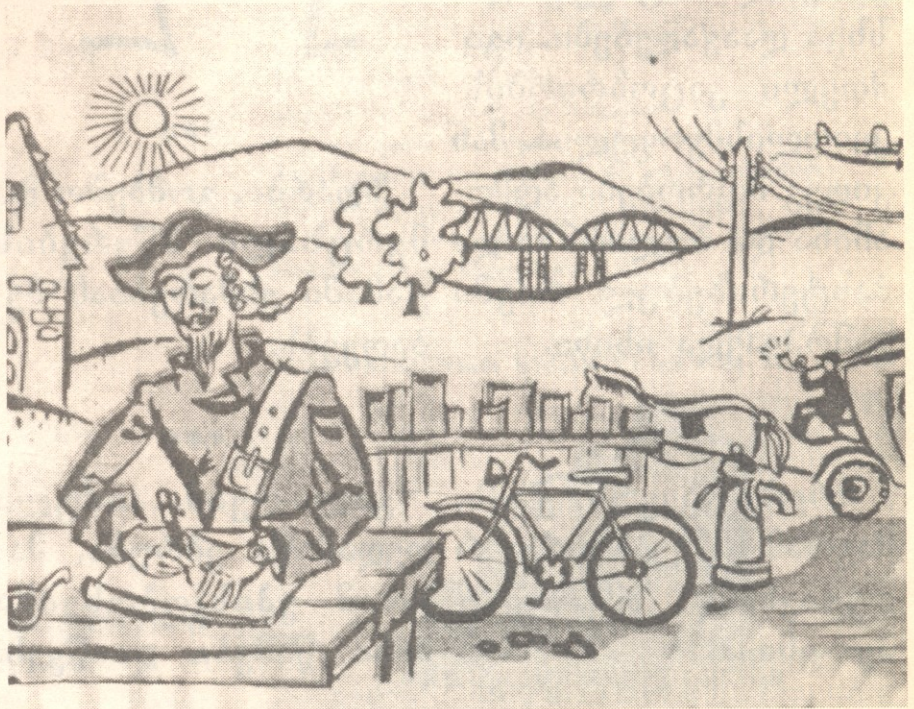

თარჯულად: 1. მაგლობელი ფრინველი; 2. სპორტული თამაში; 5. გარეული ფრინველი; 8. საარტილერიო ქვეგანაყოფი, რომელსაც აქვს რამდენიმე ქვემეხი; 11. სასვენი ნიშანი; 12. მარადმწვანე ხე; 14. მომღერალთა გუნდი; 15. ტროპიკულ ამერიკაში გავრცელებული მახრჩობელა გველი; 16. თმის საღებავი; 17. იაპონური ფულის ერთეული; 18. აზიის ქვეყანა; 20. მტაცებელი ფრინველი; 21. ძვირფასი ქვა; 22. საქართველოს მდინარე; 26. თვალის ფერადი გარსი; 28. კავკასიონის მწვერვალი.

შპუულად: 2. გეომეტრიული სხეული; 3. ინდური ფულის ერთეული; 4. ლატვიის ქალაქი; 6. ძვირფასი ლითონი; 7. ე. ნინოშვილის „პალიასტომის ტბი ს“ პერსონაჟი; 8. დეკორატიული მცენარე; 9. სუბტროპიკული მცენარე; 10. ბალახოვანი ტროპიკული მცენარე; 11. მზის სისტემის პლანეტა; 13. გარეული ცხოველი; 19. წვრილფოთლოვანი მარადმწვანე მცენარე; 23. განათებულობის საზომი ერთეული; 4. ბოსტნეული მცენარე; 25. საბრძოლო იარაღი ძველად; 27. სპორტული პრიზი; 29. ფირნიში.

ბარონ მიუნჰაუზენის ოინები

1759 წლის გაზაფხულზე კარტით ჩემი მეგობარი გრაფის მოსანახულებლად გავემგზავრე. გზად ბევრი საინტერესო რამ ვნახე. ერთ ფუნდუკთან წასახემსებლად რომ შევისვენეთ, გადავწყვიტე ყოველივე ნანახი ფურცელზე დამეხატა. დააკვირდით ჩემს ნახატს და შეეცადეთ აღმოაჩინოთ შეუსაბამობები. პირადად მე ცხრა შეუსაბამობა დავითვალე.

თბილისი 486-ე საჯარო სკოლა, I კლასი.
საქართველო პუბლიკი ღვიძლია

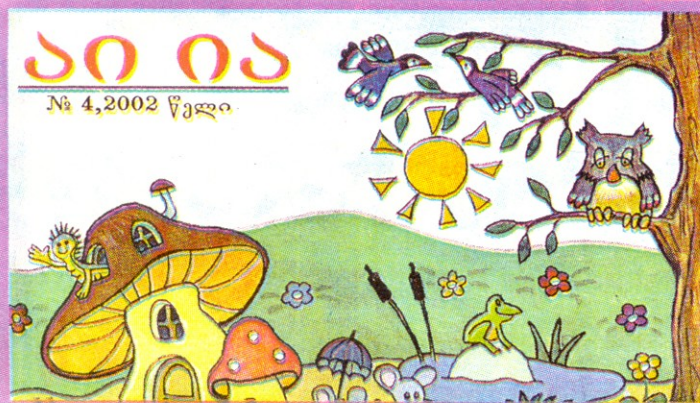
თბილისი 486-ე საჯარო სკოლა, I კლასი.
საქართველო პუბლიკი ღვიძლია

თბილისი 464-ე საჯარო სკოლა, VI კლასი.
საქართველო წიგნი პუბლიკი

თბილისი 486-ე საჯარო სკოლა, I კლასი.
საქართველო ღვიძლი პუბლიკი

საქართველოს სახელმწიფო ფილანთონია

აცხადებს 6-დან 14 წლამდე ასაკის ნიჭიერი ბიჭუნების და გოგონების მიღებას საბავშვო-საყვარულო საესტრადო ანსამბლ-სტუდია „ნიკეში“ ჩასარიცხად.

„ნიკე“ ნორჩ ტალანტებს მეფურობას გაუწევს შოუ-ბიზნესის სამყაროში.

„ნიკე“ მონაწილეობას მიიღებს საქართველოს სახელმწიფო ფილანთონიისა და მსოფლიოს წამყვანი საპროდიუსერო კომპანიების ეგიდით გამართულ კონკურტებში, ფესტივლებში და სატელევიზიო პროექტებში.

ანსამბლი-სტუდია „ნიკეს“ აღსაზრდელები მიიღებენ სტუდიის კურსდამთავრებულის სერთიფიკატს, რომელიც გაუხსნის მათ ვზას შოუ-ბიზნესის ელიტაში.

სტუდიას ხელმძღვანელობს კომპოზიტორი ზურაბ ჩინხალაძე.

ჩვენი მისამართია: თბილისი, დავით აღმაშენებლის პროსპექტი №136, 11 სართული, ოთახი №34.

საკონტაქტო ტელ: 95-18-50.

ვანცხადების მიღება სამუშაო დღეებში.

„ნიკე-ფილი“ 20 წლის ოქტივებს უდაბლავს თავის უძველეს მკვლავს. უკონხა „აი ია“-ს!

ბ 86 / 6

21-ე საუკუნის საქართველო

ლაშა მესხი

საქართველოს დღევანდელი დღე ნაჩემდგენილია აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ცხელი წეხილებით. ქართული ელიზბეთის ირგვლივ დაჩაზმული, საქართველო საბოლოოდ უჭიბო და უფიბო გაბიხეინდება. ნიგნიხი საქართველოს სვადინდელი დღე დაფნის გვიგვინი და მზით გაბიხეინდება.